

ØKONOMIPLAN 2024-2027 MED HANDLINGSPROGRAM OG ÅRSBUDSJETT 2024

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN KAUTOKEINO KOMMUNE

Vedtatt i kommunestyret 18.12.2023, sak 77/23

Veiviseren i Sápmi

INNHALDSFORTEGNELSE

Innhold

Kommunedirektørens forord	1
Generelt om økonomiplan	3
Kautokeino kommunes visjon og mål	6
Satsningsområder i Kautokeino kommune	7
Utviklingstrekk	14
Økonomiske rammer for 2024-2027	19
Investeringer	36
Finansielle nøkkeltall	39
Enhet kommunedirektørens stab og politisk nivå	44
Enhet for kultur og oppvekst	50
Enhet for helse og omsorg	53
Enhet for Nav sosialtjenester	60
Enhet for tekniske tjenester	67
Enhet for Brann og feiing	79
Klimabudsjett	83
Lovpålagte budsjettskjema	86
Kommunestyrets vedtak sak 77/23	93

Kommunedirektørens forord

Kommunens økonomiplan med handlingsprogram 2024-2027 inneholder hele Kautokeino kommunes virksomhet, planen skal gi en mest mulig realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. I planperioden vil det være viktigere enn noen gang at vi får på plass et realistisk og fremtidsrettet budsjett, dette fordi vi med stor sannsynlighet vil bruke opp kommunens disposisjonsfond i løpet av denne planperioden hvis vi fortsetter med samme driftsnivå som i 2023. Driftsnivået må ned for å klare kommende lånterminer og renteutgifter kombinert med nødvendig drift. Kommunens lånegjeld har økt betraktelig og det skal tilbakebetales, samtidig som at kommunen ikke har mer driftsmidler fremover enn de vi nå bruker til dagens tjenestenivå.

Året 2024 må benyttes til en grundig gjennomgang av kommunens drift. Dagens inntektsgrunnlag og utgiftsnivå gir ikke grunnlag for å fortsette driften uten store strukturelle endringer innenfor mange tjenesteområder. Fokuset må først og fremst være på å få til en bærekraftig kommuneøkonomi i balanse. En kommuneøkonomi som ikke krever mange millioner fra disposisjonsfondet for å oppnå balanse. Planperioden krever tøffe prioritering for å klare dette. Vi ønsker å unngå å bli en ROBEK-kommune igjen, vi ønsker å få en bærekraftig økonomi og kunne gi gode, lovpålagte tjenester til befolkningen. Da må det gjøres grep, grep som krever gode politiske vedtak og som på sikt kan sikre oss et godt økonomisk handlingsrom.

2024 er også siste året med prosjektet «Mii čavget suittiid – vi tar grep». For å få de ønskede resultatene av prosjektet må vi starte arbeidet med strukturelle endringer allerede i starten av året. Strukturelle endringer medfører ofte motvilje og støy blant de ansatte, dette må vi være forberedt på samtidig som at ledelsen må bruke tid på informasjon og bruke medbestemmelsesapparatet for å få en trygg og god endringsprosess for alle.

Kautokeino inngikk en intensjonsavtale med Karasjok i 2023. Arbeidet med å finne områder og tjenester våre kommuner kan samarbeide på vil fortsette i planperioden. Målet er at samarbeidet vil gi begge kommuner bedre og mer effektive tjenester både faglig og økonomisk, samt gjøre begge kommuner bedre rustet til å kunne fortsette som egne kommuner. Dette er ekstra viktig med tanke på ivaretagelse av samisk språk og kultur, et ansvar våre kommuner har og må fokusere på i alle sammenhenger. Kautokeino og Karasjok er de to kommuner i verden hvor nord-samisk er hovedspråket for flertallet av befolkningen og hvor språket er et levende språk i de fleste sammenhenger.

Befolkningstallet i kommunen er synkende, det er spesielt innbyggere i yrkesaktiv alder og barn som synker, dette gir spesielt utslag i utfordringer med å rekruttere og beholde ansatte i de fleste kommunale stillinger, men spesielt i forhold til lærere, barnehagelærere, sykepleiere, helsefagarbeidere, ingeniører og annet fagpersonell. Med bakgrunn i dette jobber administrasjonen med utarbeidelse av en rekruttere- og beholdepakke hvor målet er å klare å rekruttere flere, men like viktig å beholde de som er rekruttert. For Kautokeino er utfordringen ekstra stor siden det i flere yrker er spesielt viktig, nesten påkrevd, at i tillegg til fagutdannelsen også må beherske nord-samisk språk og ha kulturkompetanse. I denne sammenheng er bolyst viktig. Kommunen er fremdeles en omstillingskommune og omstillingsselskapet Ovddos AS har blant annet fokus på tiltak som kan fremme bolysten i Kautokeino. Bolyst er også tema i

KOMMUNEDIREKTØRENS FORORD -

kommunedirektørens ledergruppe, i prosjektet næringsvennlig kommune og det skal jobbes med temaet i planperioden.

Boliger og tomter har vært og er en utfordring i Kautokeino. I den sammenheng ferdigstilles snart et nytt boligfelt, KBA1, som forhåpentligvis vil gi økt byggeaktivitet og redusere noe av boligbehovet. Et annet tiltak som kan virke positivt er opprettelse av boligkontor og innføring av tiltaket "leie til eie".

Kommunen eier en veldig stor bygningsmasse, dette legger beslag på kapital og driftsmidler til vedlikehold. Med bakgrunn i dette anbefales en gjennomgang av bygningsmassen og en vurdering av mulige løsninger for å frigi midler til andre nødvendige investeringer.

Máze skole og Máze bo- og servicesenter er begge inne i budsjettet i hele planperioden. Strategiplan for fjernundervisning er et ledd i opprettholdelse av Máze skole og vi håper tiltakene vil ha en positiv innvirkning på samfunnsutviklingen i Máze.

Kommuneplanens samfunnsdel skal oppdateres og vedtas i 2024. Mulighetsstudie for Máze er endel av den oppdaterte samfunnsdelen.

Tross bekymringer for fremtidig drift, for nødvendige endringer og for den økonomiske situasjonen, så skjer det mye positivt i Kautokeino kommune. Det er viktig å minne oss selv på det og fokusere mer på det positive, fremsnakke de goder vi har og de muligheter som er i kommunen vår. Sammen kan vi videreutvikle visjonen om å være et attraktivt samisk samfunn, både for innbyggere og næringsliv.

Karin Hætta

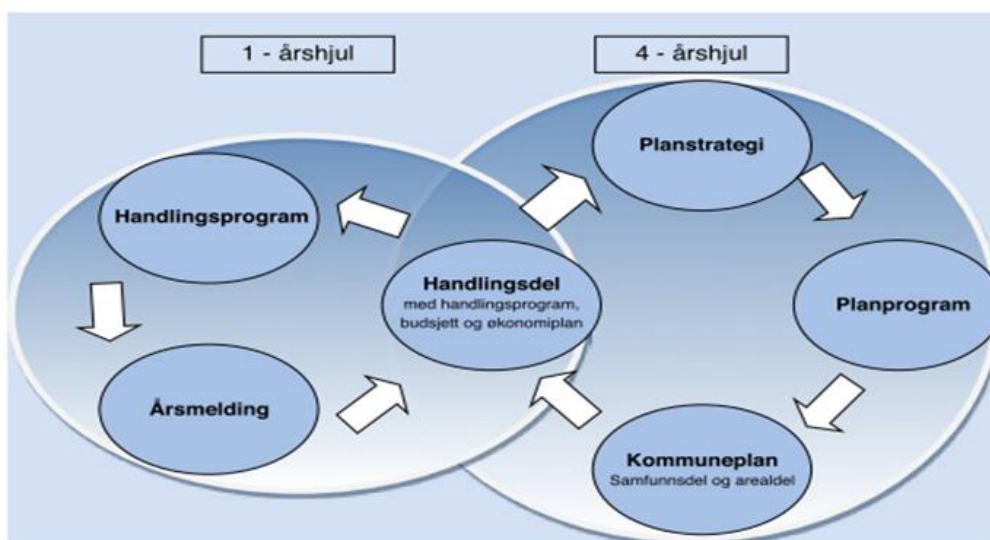
kommunedirektør

Generelt om økonomiplan

Økonomiplanens rolle

Kommuneplanen skal gi mål og strategier for en bærekraftig og langsiktig utvikling av Kautokeino kommune de kommende årene. Kommuneplanens samfunnsdel er Kautokeino kommunes overordnede styringsdokument for perioden 2017-2029. Samfunnsdelen er først og fremst et politisk dokument, hvor kommunestyret trekker opp hvilke mål man har for lokalsamfunnet, samt hva som forventes at kommunens organisasjon skal prioritere i planperioden. Oppfølging av samfunnsdelen skal beskrives i en egen handlingsdel. Kautokeino kommune har valgt å integrere samfunnsdelens handlingsdel i økonomiplanen.

Figurene under illustrerer sammenhengen i kommunens overordnede planverk og årshjul.

Kommuneloven stiller krav til helhetlig planlegging i kommunene. Kommunelov og plan- og bygningslov er bedre samkjørt i ny kommunelov. Det er kommet inn et nytt krav i §14-4 i kommuneloven om at økonomiplanen må vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. I økonomiplanen skal det være synlig kobling til kommuneplanens samfunnsdel og andre regionale planer. Det er en grunnleggende forutsetning at det skal være en rød tråd mellom de ulike plandokument, alt fra kommuneplan til virksomhetsplan og helt til årsrapport.

GENERELT OM ØKONOMIPLAN -

Økonomiplanens oppbygging

Økonomiplanen er bygd opp på følgende måte:

Nivå/begrep	Forklaring
Kommunedirektørens forord	Kommunedirektørens vurderinger av kommunens utfordringsbilde
Visjon og hovedmål	Fremtidsbilde av og overordnet mål for Kautokeinosamfunnet
Satsingsområder og delmål	Seks satsingsområder som skal ha spesielt fokus i planperioden. Delmålene definerer hva som er viktigst å oppnå innenfor hvert av satsingsområdene. Delmålene gjelder både lokalsamfunn og kommunens organisasjon. De gir også eksterne aktører og myndigheter signaler om hvilken utvikling som ønskes lokalt. Tiltak og måleindikatorer er beskrevet under hver enhet (enhetenes budsjett)
Generelt om økonomiplan	Beskriver økonomiplanens rolle og innhold
Utviklingstrekk	Beskriver utviklingstrekk på sentrale områder som demografi og tjenestebehov
Økonomiske rammer for planperioden	Beskriver de økonomiske forutsetningene som inntekter, driftsutgifter, finansposter, nøkkeltall og investeringer i kommende planperiode.
Investeringer	Beskriver investeringsaktiviteten
Nøkkeltall	Beskriver utvikling i sentrale nøkkeltall
Enhetenes budsjett	Beskriver hvordan satsingsområder og hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel er konkretisert i handling (tiltak) for hver enhet, samt hvordan måloppnåelse vurderes. I tillegg

GENERELT OM ØKONOMIPLAN -

beskrives også status og utfordringer, viser tilknytning til andre delplaner og temaplaner i kommunen, samt økonomiske rammer for planperioden.

Økonomiplan er et 4-årig dokument. Den er i motsetning til årsbudsjett ikke bindende, kun veiledende.

Årsbudsjett

En bindende plan som kommunestyret vedtar årlig. Dokumentet viser hvordan årets tilgjengelige bevilgning skal disponeres. Årsbudsjettet er det første året i økonomiplanen. Vises som lovpålagte budsjettskjema.

Kommunelovens bestemmelser

Kommuneloven kapittel 14 regulerer økonomiforvaltningen i kommunen.

I henhold til kommuneloven §14-4 skal økonomiplanen og årsbudsjettet vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Det er formannskapet som innstiller til vedtak om økonomiplan og årsbudsjett til kommunestyret jfr. §14-3. I motsetning til økonomiplanen, er årsbudsjettet en bindende plan for kommunen jf. § 14-5.

Kautokeino kommunes visjon og mål

Visjon

Kautokeino kommunes visjon er:

Kautokeino – Veiviseren i Sápmi

Visjonen er et bilde på en ønsket, framtidig situasjon. Den skal virke samlende og motiverende for politikere, administrasjon, innbyggere, næringsaktører og andre i lokalsamfunnet. Visjonen utdypes og konkretiseres gjennom planens hovedmål, delmål og retningslinjer.

Kautokeino er og skal være en foregangskommune i Sápmi. Visjonen uttrykker vilje og ønske om en fortsatt positiv utvikling i kommunen, samtidig som en er klar over at mange faktorer spiller inn og må henge sammen for at dette skal skje. En positiv utvikling fordrer samarbeid på kryss og tvers av sektorer, bransjer og politikkområder

Hovedmålsetting

Med utgangspunkt i visjonen er følgende hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel og lokalsamfunnsutvikling formulert:

Kautokeino skal være et attraktivt samisk samfunn, både for innbyggere og næringsliv

Hovedmålet peker på den samiske kulturen som en viktig bærebjelke og berikelse for kommunen. Innbyggere og samfunnsliv bærer også med seg elementer fra både norsk og samisk kultur.

Det er viktig at disse kulturene får virke side ved side slik at samfunnet får det beste fra begge, og derved utnytter et potensial som kan gi positive ringvirkninger. Gjennom samhandling og felles, målrettet innsats bygd på glød, glede og begeistring, skal Kautokeinosamfunnet videreutvikles og framstå som attraktivt, både som bosted og arena for bedriftsetableringer.

Satsningsområder i Kautokeino kommune

Kommuneplanens samfunnsdel peker på seks samfunnsområder det skal fokuseres spesielt på i kommende planperiode.

1. Areal og miljø
2. Barnehage, skole og utdanning
3. Helse og velferd
4. Kultur og fritid
5. Næringsutvikling og verdiskapning
6. Kommuneorganisasjonen

Disse vurderes å favne over både de nasjonale og regionale forventningene, samtidig som de bidrar til å ivareta lokalbefolkningens interesser – slik disse har kommet til uttrykk i skriftlige innspill, folkemøter, møter med særinteresser (næringsliv, lag/foreninger m.fl.), politiske vedtak mm.

Innenfor hvert av satsingsområdene konkretiseres delmål og tiltak i kommende økonomiplanperiode.

Delmål under hvert satsningsområde

Tabell som viser oversikt over alle delmål under hvert satsningsområde.

I enhetenes beskrivelser av mål og tiltak henvises det samfunnsdelen som SD. For eksempel SD 1.1 vises det til delmål Folketallet i kommunen – økt fokus på bolyst.

Satsningsområde / Delmål i kommuneplanens samfunnsdel

1. Areal og miljø

1.1: Folketallet i kommunen – økt fokus på bolyst

- a) **Tilflytting:** Kommunen vil arbeide for at flere flytter til, og færre flytter fra Kautokeino.
- b) Det igangsettes tiltak for å øke bolyst og kartlegge befolkningens ønsker for å bli og etablere seg i kommunen
- c) **Folketall:** Det skal dimensjoneres for et lokalsamfunn på minimum 3000 innbyggere i planperioden fram mot 2025.

Mål 1.2: Forvaltning av arealer, natur og miljø bidrar til å fremme samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv - og er i tråd med nasjonale miljømål

- a) **Reindrift:** Kommunen skal bidra til å sikre naturgrunnlaget for reindriftnæringen i Kautokeino.
- b) **Landbruk:** Produktive jord- og skogbruksarealer skal skjermes mot nedbygging. Kommunen skal videre arbeide for å opprettholde den landbruksdrift som ennå finnes, samt bidra til at flere rekrutteres inn i næringen.

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

- c) **Verneinteresser:** Hensynet til ulike verneverdier og naturens mangfold skal ivaretas i størst mulig grad.
- d) **Utbyggingsstrategi:** Utbyggingsområder skal lokaliseres og planlegges slik at de bidrar til:
 - 1. Levende bygder i kommunen
 - 2. Effektiv utnytting av eksisterende teknisk og sosial infrastruktur.
 - 3. Muligheter for å gå eller sykle trygt mellom daglige gjøremål, - eventuelt reise kollektivt.
- e) **Boligmarkedet:** Kommunen skal sammen med offentlige og private aktører bidra til at det er lett å skaffe seg bolig i Kautokeino, både eneboliger, leiligheter av ulik størrelse samt byggeklare tomter.
- f) **Kommunale boliger:** Kommunen skal ha et variert tilbud av utleieboliger til rådighet, både med hensyn til vanskeligstilte på boligmarkedet og i rekrutteringssammenheng.
- g) **Næringsarealer:** Kommunen skal sammen med offentlige og private aktører bidra til at det er god tilgang på lokaler og arealer til næringsvirksomhet.
- h) **Fritidsbebyggelse:** Kommunen vil prioritere etablering av åpne hytter og gammer, samt etablering av caravanoppstillingsplasser, foran etablering av private fritidshytter/felt.
- i) **Motorferdsel i utmark:** Kommunen skal ha en fleksibel og lokalt tilpasset dispensasjonspraksis mht. motorferdsel i utmark, og ta hensyn til tradisjonell bruk av traseer.
- j) **Samfunnssikkerhet:** Kommunen skal ivareta samfunnssikkerhet og beredskap, og forebygge uønskede hendelser som kan utgjøre fare eller risiko for befolkningen. Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse skal ligge til grunn for tiltak som iverksettes.
- k) **Universell utforming:** Ved alle nye planer og tiltak skal prinsippene om universell utforming og tilgjengelighet for alle tilstrebes.

Mål 1.3: Márkan er et attraktivt, kompakt og levende kommunesenter, med tydelig samisk identitet

- a) **Et vennlig sted:** Kommunen vil være en pådriver for at alle relevante aktører tar et ansvar for å gjøre Márkan til et attraktivt og hyggelig sted å komme til, både for innbyggere og tilreisende.
- b) **Samisk identitet:** Kautokeino og Márkan skal styrke og videreutvikle sin samiske identitet, blant annet gjennom arealdisponering, arkitektur/byggeskikk, skilting med mer.
- c) **Uterom:** Kommunen skal være pådriver til at det blir etablert gode utomhus arealer i Márkan, med felles møteplass/torg samt arealer tilrettelagt for tradisjonell, samisk markedsvirksomhet. Arealene skal være universelt utformet.
- d) **Handels- og servicetilbud:** Kommunen ønsker et bredere utvalg av varer og tjenester i Márkan, og vil bidra til å finne gode løsninger for dette sammen med lokalt næringsliv, offentlige myndigheter og befolkningen for øvrig.
- e) **Kjøpesenterstrategi:** Kjøpesentre som inneholder detaljhandel (dagligvarer, klær o.l.) skal lokaliseres sentralt i Márkan.

Mål 1.4 Kautokeino har fokus på energioptimalisering og miljø

- a) **Miljøvennlig energi - generelt:** I alle nye reguleringsplaner og byggeprosjekter skal miljøvennlig energiforsyning vurderes etablert.
- b) **Miljøvennlig energi - kommunale bygg:** Det skal tilrettelegges for bruk av fornybar varme/energi i kommunale bygg, herunder iverksetting av ENØK-tiltak.
- c) **Miljøbevissthet i befolkningen:** Kommunen vil arbeide for å øke befolkningens og næringslivets holdninger, kunnskap, og ferdigheter knyttet til energi og miljø.

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

2. Barnehage, skole og utdanning

Mål 2.1: I Kautokeino er det full barnehagedekning

- a) **Barnehagedekning:** Kommunen skal fortsatt opprettholde full barnehagedekning.
- b) **Samisk kultur:** Barnehagene skal fortsatt ha stort fokus på samisk språk, identitet og kultur.
- c) **Kvalitet og rasjonell drift:** Kommunen skal jobbe videre med tiltak for å sikre god kvalitet og videreutvikling innenfor kostnadseffektive rammer.
- d) **Helse og trivsel:** Barnehagene skal bidra til å forebygge mobbing, etablere gode kostholdsvaner og fremme fysisk aktivitet.

Mål 2.2 Grunnskolene i Kautokeino ligger på - eller over - landsgjennomsnittet når det gjelder helse, trivsel og læring

- a) **SFO-dekning:** Kommunen skal legge til rette for at alle som ønsker, og har behov for SFO-plass får det.
- b) **Samisk kultur:** Grunnskolene m/SFO skal fortsatt ha stort fokus på samisk språk, identitet og kultur.
- c) **Kvalitet og rasjonell drift:** Kommunen skal jobbe videre med tiltak for å sikre god kvalitet og videreutvikling innenfor kostnadseffektive rammer.
- d) **Utstyr:** Kommunen skal bidra til å sikre skolene oppdatert utstyr og gode læremidler på barnas morsmål
- e) **Skole/hjem-samarbeid:** Kommunen skal være en pådriver for godt skole-/hjemsamarbeid, og for at flere foresatte engasjerer seg aktivt i elevenes skolehverdag.
- f) **Motivasjon for utdanning:** Elever skal motiveres for å fullføre grunnskole og videregående opplæring. Spesiell innsats skal rettes mot guttene, bla med bakgrunn i resultatene fra prosjektet "Gutter i Finnmark".
- g) **Helse og trivsel:** Skolene skal ha fokus på:
 - 1. Trivselsskapende tiltak
 - 2. Forebygging av mobbing og hærverk
 - 3. Sunt kosthold og fysisk aktivitet
 - 4. Gjensidig respekt mellom lærere og elever, og mellom medelever

Mål 2.3: Alle unge tar utdanning, enten på videregående nivå, eller på høgskole-/universitetsnivå.

- a) **Utdanningstilbud:** Kommunen skal ha et nært samarbeid med utdanningsinstitusjonene for å sikre et variert utdanningstilbud som møter behovene både i offentlig sektor og lokalt næringsliv.
- b) **Høyere utdanning:** Motivere flere unge til å ta høyere utdanning - spesielt gutter.
- c) **Boliger:** Arbeide for å dekke boligbehovet til studenter og lærere.

Mål 2.4 Kautokeino er et sterkt, samisk utdanningscenter

- a) **Knutepunkt:** Arbeide for at Kautokeino blir et knutepunkt for utdanning i Sápmi
- b) **Utdanningstilbud:** Arbeide for utdanningstilbud som bidrar til å styrke samisk språk, kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv, herunder innenfor eksempelvis reindriftsfaget, utmarksnæringer, duodji, samisk klesdesign o.l.

3. Helse og velferd

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

Mål 3.1: Kommunen har god dekning av kvalifisert, samisktalende helsepersonell – av begge kjønn.

- a) **Motivere gutter og menn:** Motivere flere gutter til å velge utdanningsløp innenfor helsesektoren.
- b) **Rekruttering:** Drive aktivt og langsiktig rekrutteringsarbeid for å sikre at flere samisktalende med etterspurt kompetanse ønsker å bli i, eller flytte til Kautokeino.
- c) **Kompetanseheving og karriereutvikling:** Gi medarbeidere muligheter til nødvendig kompetanseheving og karriereutvikling, herunder innenfor samisk språk og kultur.
- d) **Samarbeid:** Ta initiativ til samarbeid med Samisk høgskole og Universitetet i Tromsø om profesjonsutdanning innen helsefag.

Mål 3.2: Innbyggerne i Kautokeino har gode levekår, høy trivsel og god helse.

- a) **Folkehelse i plan:** Folkehelseperspektivet skal ligge til grunn i alle relevante planer som kommunen utarbeider, både overordnede planer, virksomhetsplaner, tiltaksplaner mm.
- b) **Helsetjenester:** Kommunen skal tilby helsetjenester tilpasset brukernes behov og ihht særlovgivning
- c) **Koordinert innsats:** Kommunen skal ha spesielt fokus på barn og unges helse og oppvekstvilkår, og bidra til at ulike instanser som jobber med barn samarbeider for å hindre mobbing, rus, vold og overgrep.

Mål 3.3: Innbyggerne har god tilgang på helsetjenester

- a) **Reisetid til sykehus:** Kommunen vil arbeide for at det er kortest mulig reisetid til sykehustjenester.
- b) **Lokalt helsetilbud:** Kommunen vil arbeide for at kommunens innbyggere har et lokalt helsetilbud av høy kvalitet og nødvendig bredde.

Mål 3.4: Kommunen har gode omsorgstjenester

- a) **Omsorgstjenester:** Personer med hjelpebehov og deres pårørende skal oppleve forutsigbarhet og trygghet i møte med tjenesteapparatet. Tjenestetilbudet skal være preget av kontinuitet og samhandling mellom ulike tjenesteytere.
- b) **Omsorgstjenester i hjemmet:** Kommunen vil legge til rette for at de som ønsker å bo hjemme får gjøre dette lengst mulig.

4. Kultur og fritid

Mål 4.1: Samisk språk og kultur står sterkt i kommunen

- a) **Samisk foregangskommune:** Kautokeino kommune ønsker å være en foregangskommune når det gjelder satsing på samisk språk, kunst og kultur. Hensynet til samisk kultur skal vektlegges i alle tjenester og tiltak.
- b) **Støtte og bistand:** Ved søknader om støtte og bistand vil kommunen prioritere tiltak som på en særskilt måte bidrar til å fremme samisk språk, kultur og identitet.
- c) **Knutepunkts status:** Kommunen vil arbeide for at Kautokeino får knutepunkts status mht samiske festivaler.
- d) **Samarbeid:** Kommunen vil bidra til samarbeid mellom ulike kulturarrangører for å få gjennomført større kulturarrangementer.

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

Mål 4.2 Kautokeino er en internasjonal, samisk idrettsarena

- a) **Topp OG bredde:** Kommunen vil legge til rette for og prioritere både bredde- og toppidrett.
- b) **Idrettsanlegg:** Kommunen vil være en pådriver for å få etablert innendørs og utendørs idrettsarenaer som hoppbakke, skøyte- og ishockeyhall, skistadion og skiskytteranlegg, kunstgresshall, arena for reinkappkjøring, sparking, hundekjøring mm. Idrettsanlegg bør samlokaliseres, og det bør tas sikte på flerbruk.
- c) **Helse, trygghet og trivsel:** Kommunen vil bidra til å skape enda større interesse og engasjement for idrett som helsefremmende, kriminalitetsforebyggende og trivselskapende aktivitet.
- d) **Rusfritt:** På kommunens idrettsanlegg skal det på sikt kun tillates alkoholfrie arrangementer.

Mål 4.3: Kunst- og kulturlivet i Kautokeino har gode lokaler og arenaer

- a) **Samfunnshus:** Kommunen vil arbeide for å få realisert et samfunns-/flerbruks hus som imøtekommer behovet for familie- og kulturarrangementer – på tvers av generasjoner og interesser.
- b) **Teaterbygg:** Kommunen vil arbeide for realisering av et nytt, nasjonalt teaterbygg for Beaivváš Sámi Našunálateáhter i Kautokeino.

Mål 4.4: Barn og unge er aktive deltakere i kulturlivet

- a) **Kulturskoletilbud:** Kommunen ønsker å tilby barn og unge et variert kulturskoletilbud med høy kvalitet og god kapasitet.
- b) **Barn og unges engasjement:** Barn og unge skal motiveres til å utvikle og drifte egne kultur- og fritidstilbud.
- c) **Foresattes engasjement:** Kommunen vil arbeide for at enda flere – både foresatte og andre - engasjerer seg i barnas fritidsaktiviteter.

Mål 4.5: Kautokeino har mange aktive lag og foreninger som bidrar til bredde og kvalitet i kulturtilbudet

- a) **Dugnadsånd:** Kommunen vil medvirke til en sterk og levende dugnadsånd i lokale lag og foreninger.
- b) **Samarbeid:** Kommunen vil bidra til samarbeid mellom frivillige lag/foreninger og lokalt næringsliv, med sikte på å skape et godt kulturliv i kommunen.

5. Næringsutvikling og verdiskapning

Mål 5.1: Kautokeino er landets største reindriftskommune

- a) **Strategisk næringsarbeid:** Kommunen skal gjennom strategisk næringsutviklingsarbeid bidra til å sikre at reindriftsnæringen har nødvendige rammebetingelser.
- b) **Videreforedling:** Kommunen skal jobbe for at reinkjøtt kan videreforedles lokalt.
- c) **Sesongarbeid:** Kommunen skal jobbe for at det etableres arbeidsplasser som lar seg kombinere med reindriftens behov for sesongarbeidskraft.
- d) **Lokal kompetanseutvikling:** Kommunen vil være en pådriver for samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og lokalt næringsliv for å få etablert relevante studietilbud og lærlingeplasser lokalt.

Mål 5.2: Tradisjonelle næringer står sterkt i Kautokeino

SATSNINGSOMRÅDER I KAUTOKEINO KOMMUNE -

- a) **Landbruk:** Kommunen skal arbeide for nyrekruttering i landbruket, og opprettholde et godt samarbeid med landbruksskolen i Tana.
- b) **Utmarksressurser og andre råvarer:** Kommunen skal legge til rette for tiltak som bidrar til lokal videreforedling av råvarer fra kommunen, herunder utmarksressurser.
- c) **Duodji:** Kommunen skal legge til rette for fortsatt produksjon og videreutvikling av duodji.
- d) **Lokal kompetanseutvikling:** Kommunen vil være en pådriver for samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og lokalt næringsliv for å få etablert relevante studietilbud og lærlingeplasser lokalt.

Mål 5.3: Næringslivet i Kautokeino er variert, utviklingsorientert og robust

- a) Sysselsetting: Kommunen skal jobbe for å øke sysselsettingsgraden, spesielt blant menn.
- b) Næringsutvikling: Kommunen skal drive strategisk næringsutviklingsarbeid, med fokus på følgende bransjer:
 - 1. Råstoffutvinning
 - 2. Kultur og reiseliv
 - 3. Eksklusive nisjeprodukter
 - 4. Offentlig sektor, herunder forskning og undervisning
- c) **Utvinning av naturressurser:** Utvinning av råstoff og andre naturressurser i Kautokeino skal eventuelt skje på kommunens egne premisser.
- d) **Risikovillig kapital:** Kommunen skal jobbe for at det er tilgang på risikovillig kapital i lokalsamfunnet
- e) **Internett-tilgang:** Kommunen skal være en pådriver for at alle bygder og tettsteder har god internetttilgang.

Mål 5.4: Kautokeino er et attraktivt, helårlig reisemål, med regional, nasjonal og internasjonal appell

- a) **Samarbeid:** Kommunen skal være en pådriver for at aktuelle aktører samarbeider for å styrke og videreutvikle Kautokeino som reiselivsdestinasjon, herunder økt overnattingskapasitet
- b) **Opplevelsessenter i Máze:** Kommunen skal være pådriver for å få etablert et opplevelsessenter i Máze.

6. Kommuneorganisasjon

Mål 6.1: Kautokeino kommune er en foregangskommune mht. fremme av samisk språk og kultur

- a) **Tospråklig:** Alle som henvender seg til Kautokeino kommune skal møte kompetente medarbeidere som kan kommunisere på samisk og norsk.
- b) **Veiviser i Sápmi:** Kautokeino kommune skal være en modig, tydelig og innovativ «Veiviser i Sápmi».

Mål 6.2: Kautokeino kommune er en aktiv og forutsigbar pådriver i lokalsamfunnsutviklingen

- a) **Nye arbeidsplasser:** Kommunen skal gjennom sitt nettverk, sin kompetanse og myndighet bidra til å sikre og utvikle nye arbeidsplasser.
- b) **Tilflytting og bolyst:** Kommunen skal arbeide langsiktig og strategisk for å øke tilflytting og bolyst.
- c) **Inkluderende og gjestfritt samfunn:** Kommunen skal samarbeide med andre offentlige og private aktører for å styrke kommunens omdømme som inkluderende og gjestfritt samfunn.

Mål 6.3: Kautokeino kommune yter god service til innbyggere og næringsliv

- a) **Rettferdig og forutsigbar:** Kommunen skal oppleves som rettferdig og forutsigbar.
- b) **Muligheter for selvbetjening:** Digitale selvbetjeningsløsninger på hjemmesiden skal stadig utvikles og forbedres.
- c) **Brukerne er tilfreds:** Bidra til at brukerne er godt fornøyde med den informasjon og de tjenester de mottar fra Kautokeino kommune.

Mål 6.4: Kautokeino kommune er en attraktiv arbeidsplass

- a) Utviklingsmuligheter: Bidra til å skape interessante arbeidsplasser med utviklingsmuligheter.
- b) Høy medarbeitertilfredshet: Bidra til at organisasjonen har høy medarbeitertilfredshet.
- c) Helse og trivsel: Tilrettelegge for et helsefremmende arbeidsmiljø, hvor fraværsprosenten er under landsgjennomsnittet, bla gjennom IA-satsingen.
- d) Rekruttere og beholde: Jobbe strategisk og langsiktig for å rekruttere og beholde kvalifisert, samiskspråklig personell.
- e) Likestilling: Bidra til å sikre jevn kjønnsfordeling i alle ledd av organisasjonen.

UTVIKLINGSTREKK -

Utviklingstrekk

Befolkning

Folketall 01.07.2023	Folketall 01.01.2023	Folketall 01.07.2022	Folketall 01.01.2022	Forventet befolkning 2030	Forventet befolkning 2040
2 830	2 847	2 884	2 877	2 731	2 624
Forventning i 2021 ¹		2 853	2 869	2 775	2 674

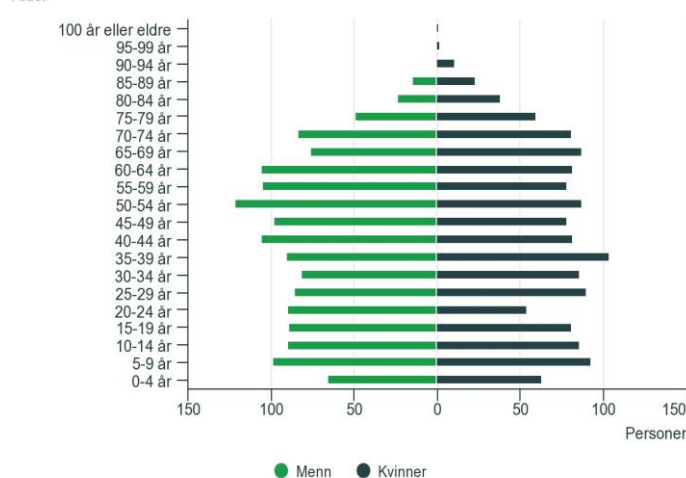
Demografisk utvikling frem til i dag

Folketallet i kommunen fortsetter å gå ned. Fra 1. juli 2022 til 1. juli 2023 er innbyggertallet redusert med 54 innbyggere. Bare mellom 1. januar og 1. juli 2023 har 17 innbyggere flyttet fra kommunen. Utviklingen de to første kvartalene for 2023 er positiv. I motsetning til de to foregående år, er det et fødselsoverskudd de to første kvartal i 2023. 21 nye innbyggere er kommet til i 2023.

 Fødte	 Døde	 Fødsels overskudd
2020 26	2020 19	2020 7
2021 18	2021 33	2021 -15
2022 16	2022 25	2022 -9
2023 21	2023 16	2023 5

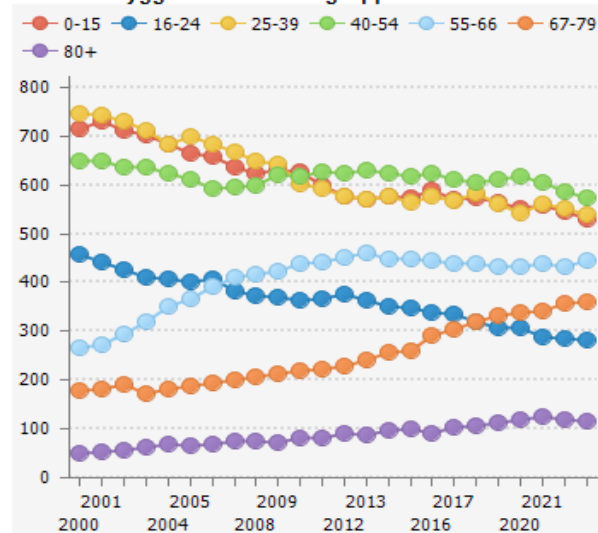
Aldersfordeling 1.1.2023

Aldersfordeling for innbyggerne i kommunen

Innbyggere etter aldersgrupper

Antall innbyggere etter aldersgruppe

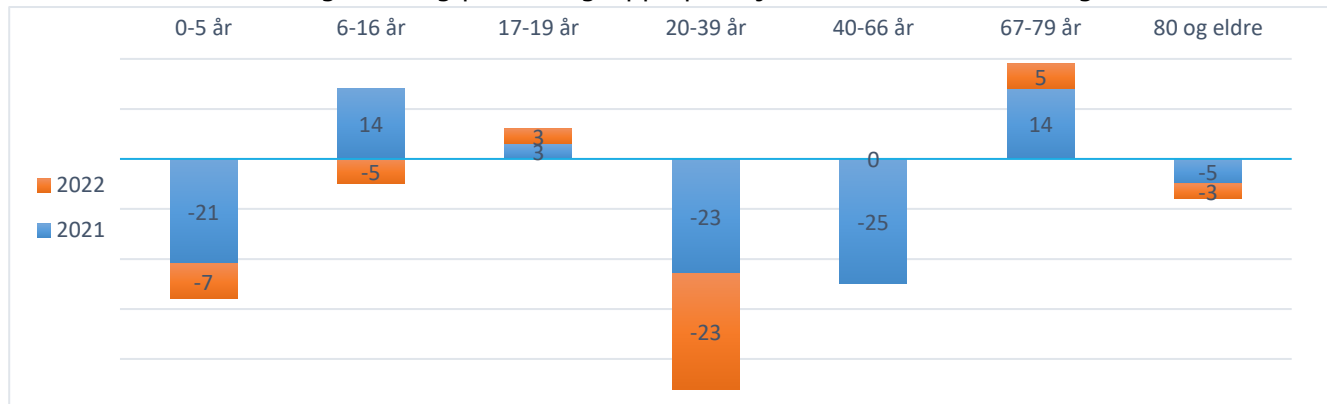

¹ Jfr. SSBs tabell 12882 Regionale befolkningsframskrivinger i 2021

UTVIKLINGSTREKK -

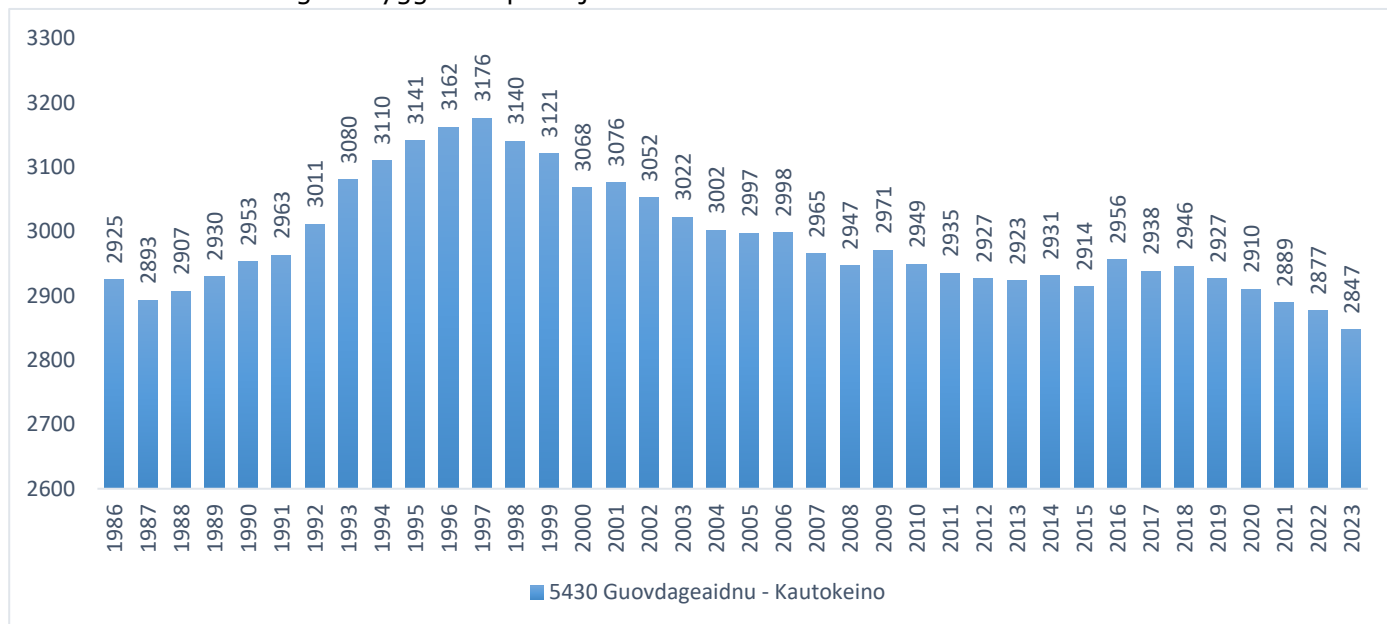
Tross et fødselsoverskudd, fortsetter befolkningsnedgangen. Befolkningsnedgangen er størst i aldersgruppene 20-39 år og 0-5 år, hvor det i løpet av de to foregående år er blitt 74 færre innbyggere. Det er den yrkesaktive aldersgruppen som viser størst nedgang.

Oversikt over befolkningsendring pr aldersgruppe pr 1. januar for årene 2021 og 2022:

Statistikken viser at innbyggertallet er på sitt laveste siden 1986. Dette er selvfølgelig ingen utvikling Kautokeino er alene om. Mange distriktskommuner opplever det samme. Befolkningsnedgangen vil ha betydning for tjenestetilbudet fremover. Med færre innbyggere reduseres rammeoverføringer og skatteinntekter. Økt tjenestebehov må balanseres med redusert økonomiske handlingsrom.

Oversikt over utvikling innbyggertall pr 1. januar fra 1986- 2023:

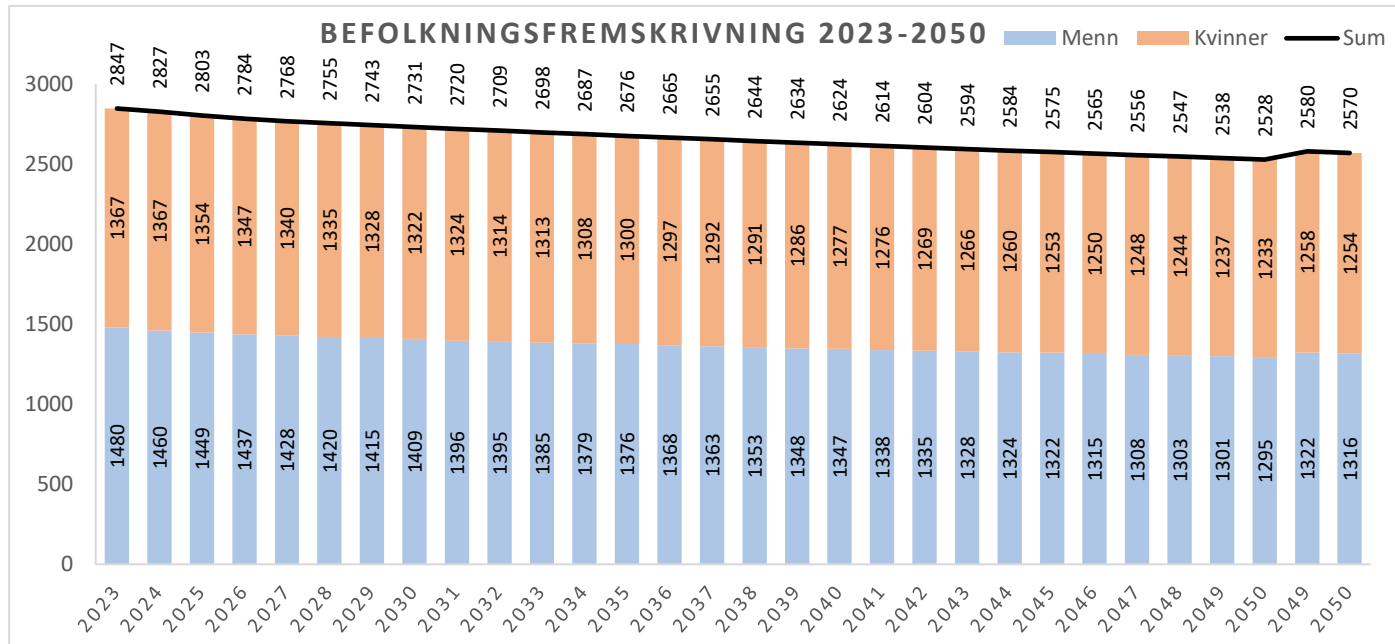

Demografisk utvikling fremover

Befolkningsframskrivninger viser at det vil bli færre innbyggere over tid. Selv om befolkningsframskrivingene ikke alltid har truffet godt for Kautokeino i forhold til antall, så har anslagene om nedgang likevel slått til.

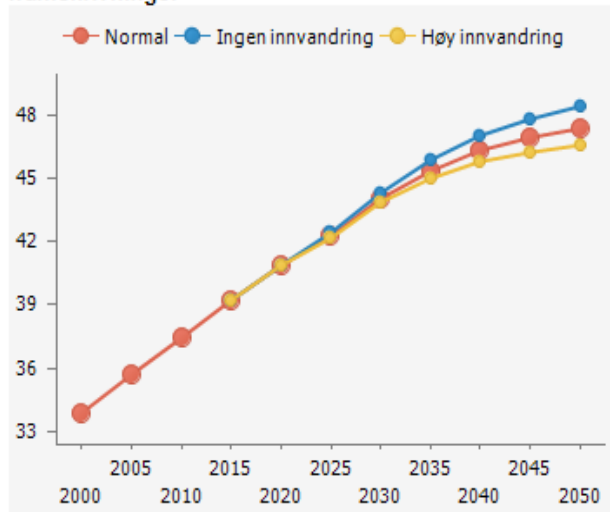
UTVIKLINGSTREKK -

Prognose for befolkningsutvikling kan gi en pekepinn på tjenestetilbudet kommunen må legge til rette for. Befolkningsframskrivingene bygger på Statistisk sentralbyrå (SSB) oppdaterte befolkningsprognoser fra 2022. Her vises utdrag av anslagene for demografisk utvikling fremover for Kautokeino kommune basert på prognosen middels nasjonal vekst (MMMM):

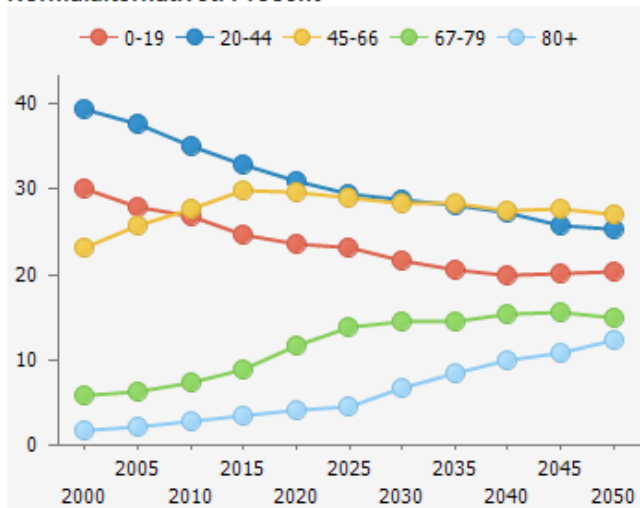
At innbyggertallet går ned, vil slå ut i inntektsnivået til kommunen. Utviklingen viser at gjennomsnittsalder på befolkningen vår øker, og at det fremover vil bli et større behov for pleie- og omsorgstjenester. I tillegg vil kommunen få utfordringer med tilgjengelighet for egnede boliger til eldre. En aldrende befolkning kombinert med fraflytting og mangel på personell i helse- og omsorgssektoren, vil legge ekstra press på tjenestenivået fremover.

Gjennomsnittlig alder, 2000-2050. Alternative framskrivninger

Kilde: Kommuneprofilen

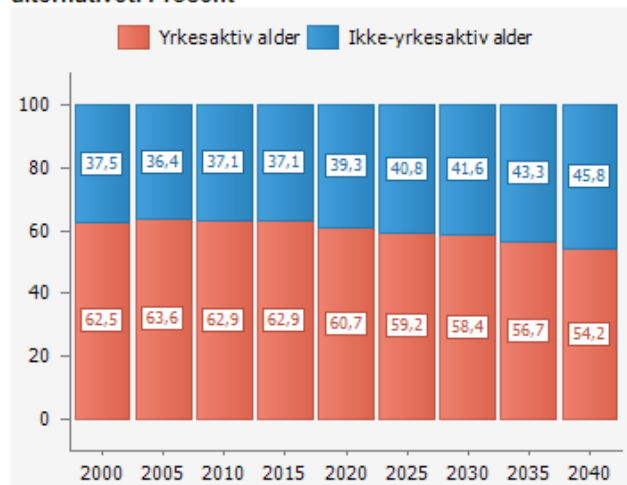
Andel innbyggere etter aldersgrupper. Normalalternativet. Prosent

Kilde: Kommuneprofilen

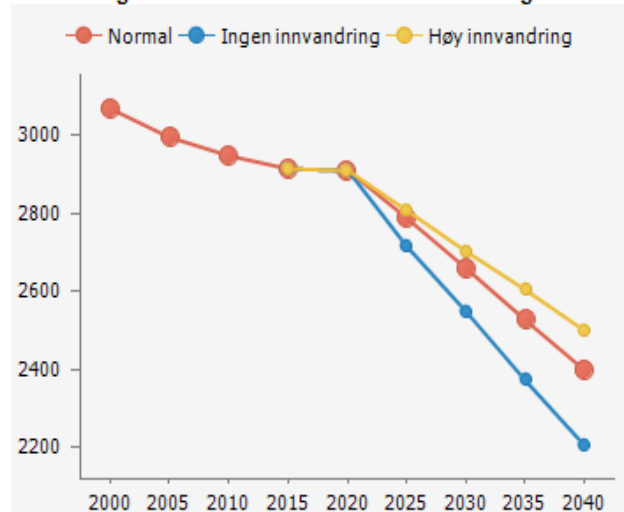
UTVIKLINGSTREKK -

Andel i og utenfor yrkesaktiv alder. 2000-2040. Normal alternativet. Prosent

Kilde: Kommuneprofilen

Befolkning 2000-2040. Alternative framskrivninger

Kilde: Kommuneprofilen

Utvikling tjenestebehov

Færre innbyggere i yrkesaktiv alder vil påvirke fremtidig inntektsnivå. Kombinert med endret tjenestebehov vil det utfordre kommunebildet på lengre sikt.

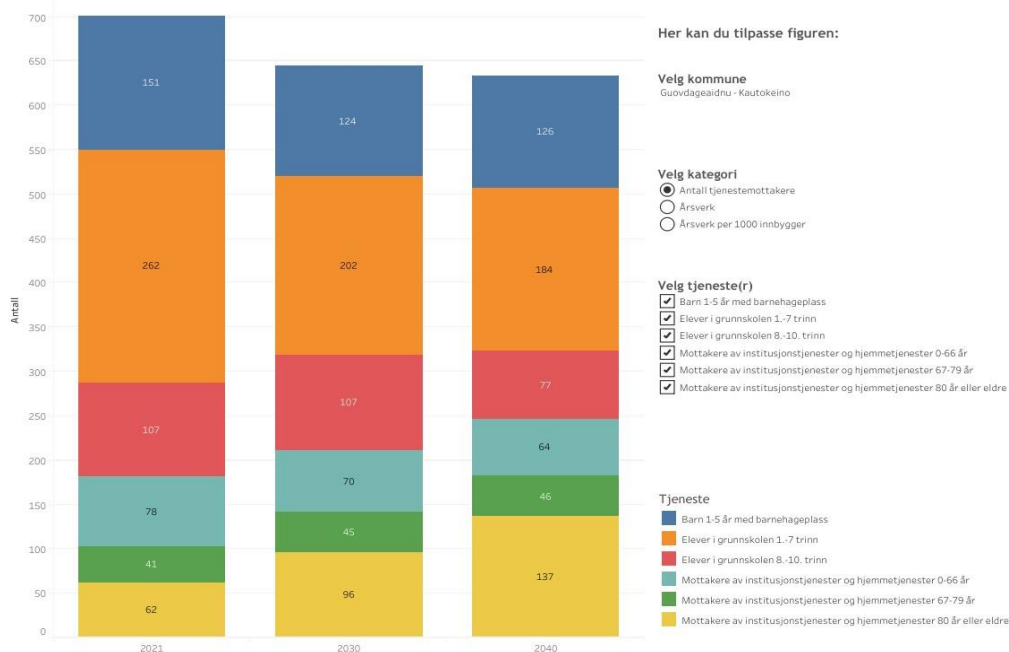
Antall mottakere av pleie- og omsorgstjenester vil øke fra 181 mottaker i 2021 til 247 mottakere i 2040. Allerede fra 2023 har søknader om pleie- og omsorgstjenester økt betrakelig, og det kan gi signaler om at den fremskrevne økningen har allerede startet.

Følgende tabeller illustrerer anslåtte endringer i tjenestebehovet:²

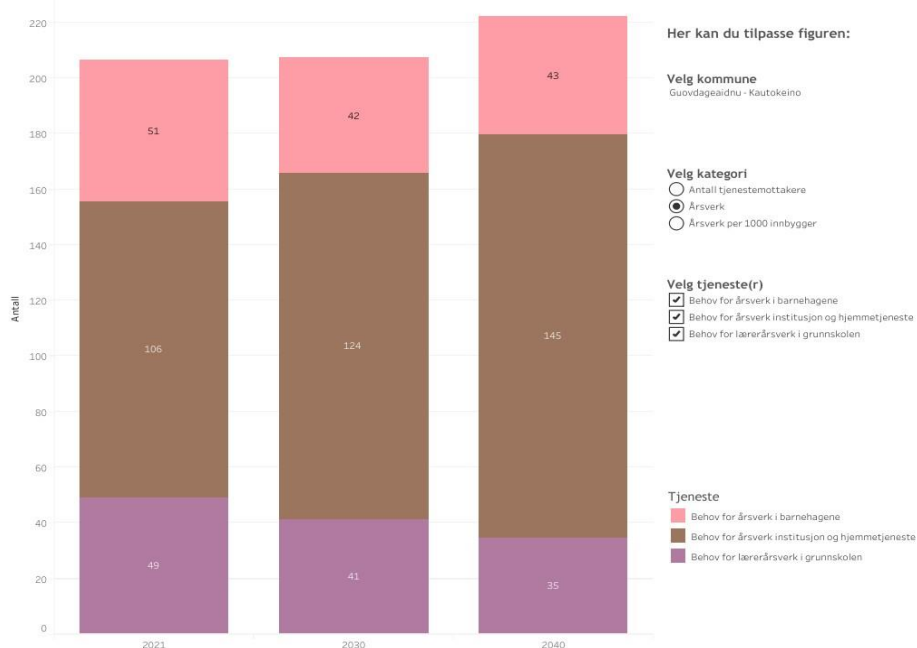
² Kilde: www.regjeringen.no/tjenestebehov

UTVIKLINGSTREKK -

Antall tjenestemottakere. 2021, 2030 og 2040. Guovdageaidnu - Kautokeino

Årsverk. 2021, 2030 og 2040. Guovdageaidnu - Kautokeino

Behovet for antall årsverk i skole og barnehage reduseres. Endringen er nært forestående og vil komme allerede i kommende planperiode. Frem mot 2030 vil antall barn med barnehageplass og barn i grunnskolen reduseres fra 520 i 2021 til 433 i 2030.

Økonomiske rammer for 2024-2027

Det må fortsatt være et mål for en kommune å bygge opp reserver som kan benyttes til å dempe økonomiske utfordringer som følge av globale og regionale trender. De siste års hendelser har rammet økonomi, samfunn og næringsliv hardt og resultert i store endringer i de økonomiske rammebetingelsene. Fremover vil det være stor usikkerhet til den økonomiske utviklingen og hvordan den vil påvirke kommuneøkonomien. I dette perspektivet er det en utfordring å legge til rette for en forvaltning av kommunens midler som tilfredsstillende brukernes behov for tjenester og samtidig bidrar til å opprettholde et økonomisk handlingsrom.

Utfordringsbilde fremover

Utfordringsbildet for Kautokeino kommune peker på store samfunnsmessige utfordringer, endringer innenfor områdene demografi og endrede tjenestebehov, rekruttering, klima og næringsstruktur.

Globalt står vi en verden med flere utfordringer som på ulike måter påvirker lokale forhold. Geopolitiske hendelser som krigsutbrudd i Ukraina og Midtøsten, innhenting etter pandemien og klimaendringer berører alle, uavhengig av hvor de bor i verden. I tillegg kommer trender som sentralisering, teknologiutvikling og demografiske endringer inn over oss. Disse endringene fører med seg usikre tider og vil påvirke samfunnsutvikling og økonomi i årene fremover. Kautokeino kommune har, som andre kommuner, allerede merket hvordan endringene påvirker oss.

Den globale urbaniseringstrenden har resultert i at kommunen har mistet innbyggere. Bare i løpet av 1 år er folketallet gått ned med 54 innbyggere. Færre innbyggere betyr mindre inntekter for kommunen. Utflytting av innbyggere betyr i de fleste tilfeller utflytting av fagpersonell og yrkesaktive. Konsekvensen er mindre inntekter for kommunen og større rekrutteringsutfordringer. Rekrutteringsutfordringer slår ut i konkurranse om fagpersoner, som i neste omgang kan gi dyrere tjenester og kortsiktige løsninger. De demografiske endringer slår også ut i det lokale bildet, ved at vi får en stadig eldre befolkning og det fødes færre barn. En utvikling hvor kommunen får et økt tjenestebehov for helse- og omsorgstjenester og lavere tjenestebehov i barnehager og skoler. Det nødvendiggjør fleksibilitet og endringer i strukturere, som skole- og barnehagestruktur. Balansegangen blir å forskyve ressurser til den innbyggergruppen som øker mest, uten at det går på bekostning av øvrige innbyggergrupper.

Konsekvensen av sentralisering og demografiendringene er store, og slår sterkest inn i distrikter og samiske lokalsamfunn. En utvikling som vil sette press på samisk kulturen og språk.

Kautokeino kommune ligger i et område, og har næringer, som spesielt har fått føle på klimaendringene og dets konsekvenser. De siste årene har vist hvilke store konsekvenser klimaendringene har hatt for primærnæringene i kommunen, hvor spesielt reindriftsnæringen har fått merke flere uår som følge av værmessige forhold. FNs klimapanel understreker at klimaendringene kommer til å bli omfattende, og det må forventes hyppigere og mer alvorlige ekstremvær fremover. Vi vil ha et kortvarig vindu for å sikre en levelig fremtid for alle, og det haster å legge om samfunnsutviklingen for å sikre bærekraftig utvikling for mennesker og natur.³

Pandemi og krigsutbrudd har resultert i kraftig prisvekst og høye renter. Utviklingen preger også kommunen, som ser at det økonomiske handlingsrommet stadig presses av et økt utgiftsnivå, uten at det nødvendigvis kompenseres gjennom økte inntekter. Aktiviteten i norsk økonomi er fremdeles høy, og langt over inflasjonsmålet på 2%. Kronekursen er lav og trekker opp

³ [FN sambandets hjemmeside om FNs klimapanelens nye rapport](#)

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

inflasjonen, som igjen påvirker rentenivået. Utvikling i kronekurs og rentenivå vil fremdeles være av stor betydning for kommuneøkonomien. Med en høy lånegjeld vil renteutviklingen ha stor effekt på det økonomiske handlingsrommet.

Den økonomiske utvikling kan være en trussel mot flere av FNs bærekrafts mål, som for eksempel økonomisk vekst og ulikhet i befolkningen. Som mange andre kommuner sliter også Kautokeino med folkehelsemessige utfordringer som økende utenforskap og sosiale forskjeller. Andel barn som vokser opp i familier med lav inntekt er større enn landet som helhet. Forventet levealder, særlig blant menn, er lavere enn ellers i Norge. Omkostningene både for samfunnet og de det gjelder er store. Årsakene er sammensatte og gjør kommunens oppgaver mer komplekse enn før.

Kommunen har fått økt det økonomiske handlingsrommet de siste år. Økningen i handlingsrommet er midlertidig, og bør benyttes til å legge grunnlaget for en fremtidig økonomisk bærekraftig drift. Perioden med høye skatteinntekter ser ut til å være over. Dersom kommunen ikke legger om dagens drift, vil det på sikt gå utover kommunens tjenestetilbud. Utfordringen er å ta omstillingen raskere enn tjenestebehovet endrer seg. Utviklingen i 2023 gir signaler om at endringen i tjenestebehovet allerede har slått ut. Økning av gjeld og kapitalutgifter tar en større og større del av driftsinntektene og det blir mindre igjen til produksjon av tjenester.

Forventninger og etterspørsel etter kommunale tjenester fra innbyggere, samfunn og næringsliv øker mer enn dagens kommunes inntektsnivå gir rom for. Sett i forhold til det økonomiske handlingsrommet har Kautokeino kommune allerede ved inngangen til økonomiplanperioden et for høyt kostnadsnivå, og netto negativt driftsresultat viser at driften må finansieres med tidligere avsetninger. De store endrings- og omstillingsbehovene kan ikke møtes med kortsiktige sparetiltak, men vil kreve en grundig omstillingsprosess.

Den tradisjonelle måten å møte demografiutfordringer på har vært med næringsutvikling og jobbskaping. Man har innsett av utfordringsbildet er mer sammensatt og må møtes med et langt bredere spekter av tiltak. Konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene er utredet⁴. Nytt inntektssystem for kommunene⁵ er under utarbeidelse og ventes å få virkning først fra 2025. Dermed er det ennå uklart om, og hvilke økonomiske virkemidler disse to dokumentene utløser for kommunen.

Utforming av budsjettene for årene 2024-2027 gir signaler om en driftsøkonomi som ikke er i sunn balanse. Selv om kommunen har et disposisjonsfond av vesentlig størrelse, er det ikke økonomisk bærekraftig å saldere driftsbudsjettet med oppsparte midler. Kommunens inntekter skal disponeres slik at det gis gode tjenester til kommunens innbyggere. Å bygge opp store disposisjonsfond og reserver bør derfor ikke være et mål i seg selv. Riktignok gir det kommunen bedre tid til å tilpasse driften til driftsinntektene, men avsetningene er mye større enn økonomiske handlingsregler tilsier. Det er fornuftig å ha oppsparte midler på disposisjonsfond som en økonomisk buffer til framtidige tiltak og manglende avsetninger fører til at inntektssvikt/utgiftsøkninger må hentes inn gjennom hurtige reduksjoner i eksisterende drift, noe som erfaringsmessig er meget utfordrende.

I økonomiplanperioden legges det opp til netto negative driftsresultat som under vedtatte måltall. I tillegg vil lånegjelden også øke over de økonomiske måltall. Det betyr at kommunen er i strid med egne økonomiske måltall og styrer mot en ikke-økonomisk bærekraftig drift.

⁴ [NOU 2020:15 Det handler om Norge – Utredning konsekvenser av demografiendringer i distriktene](#)

⁵ [NOU 2022:10 Inntektssystemet for kommunene](#)

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Overordnede premisser i forhold til vekst

Årlig lønns- og prisvekst i kommunesektoren måles ved den kommunale deflektoren. I forslag til statsbudsjett for 2024 anslås det en deflator til 4,3%, hvorav lønnsvekst er 4,9%. Kommunen får kompensert den anslåtte årlige lønns- og prisvekst gjennom de frie inntektene.

Prisvekst

Økonomiplanen er satt opp i faste 2024-kroner. Budsjett for 2024 bygger i hovedsak på samme anslag for lønns- og prisvekst som i statsbudsjettet for 2024. Prisjustering av utgifter forutsettes kompensert gjennom de frie inntektene. Det er ikke tatt inn andre forutsetninger enn det som er nevnt i plandokumentet. Inntekter er i hovedsak oppjustert med anslått vekst på om lag 4,3%. Der det ikke er nevnt noe annet er det lagt til grunn et uendret inntektsgrunnlag.

Lønnsvekst

Forventet lønnsvekst i 2024 er lavere enn den var i 2023. I 2023 var lønnsveksten høy, både på grunn av innhenting etter korona og det økte pensjonsoppgjøret. Oppdatert anslag for årslønnsvekst i 2024 er 4,9 %, en nedgang fra 2023 hvor anslaget var 5,4%. I kommunens økonomiplan er det lagt til grunn en lønnsvekst på 4,9 % i 2024. Lønnsvekst etterfølgende år forutsettes kompensert gjennom rammetilskuddet. Midler til å kompensere lønnsoppgjøret i 2024 er samlet under felles finans, og vil fordeles ut på enhetene nå lønnsoppgjøret er ferdig høsten 2024.

Arbeidsgiveravgift

I statsbudsjettet 2023 ble innført ekstra arbeidsgiveravgift på 5% for lønnsinntekter over 750 000 kroner for alle arbeidsgiveravgiftssoner. Plikten til å betale ekstra arbeidsgiveravgift inntreer når beløpsgrensen overskrides for lønn mv. fra én og samme arbeidsgiver. I statsbudsjettet for 2024 er det foreslått at grensen for ekstra arbeidsgiveravgift settes til 850 000 kroner.

Frie inntekter

Prognose for frie inntekter i perioden 2024-2027 er basert på KS prognosemodell 6, hvor det er lagt inn anslag for skattevekst, innbyggertall, demografiske forhold og lignende. Skatteveksten er nedjustert i forhold til prognosemodellen. Økonomiplan for 2024-2027 er basert på en forutsetning om 20 færre innbyggere årlig, 4 innbyggere årlig i aldersgruppen 2-5 år, 4 innbyggere i aldersgruppen 6-15 år, 4 innbyggere i aldersgruppen 16-22 år, og 8 i aldersgruppen 23-66 år. Inntektssystemet priser ulike aldersgrupper ulikt, men i gjennomsnitt vil en innbygger gi kommunen kroner 65 000 i rammetilskudd.

Effekten av befolkningsendring vil slå ut som følger i rammetilskuddet:

(tall i tusen kroner)	2024	2025	2026	2027	Totalt
Totale frie inntekter - ingen endring	279 914	277 379	277 379	277 283	1 111 955
Totale frie inntekter - reduksjon folketall 20 innbyggere årlig	279 914	275 230	272 894	270 808	1 098 846
Endring	0	2 149	4 485	6 475	13 109

Effekten viser ikke endring i skatteinntekter, da det er en mer komplisert beregning.

⁶ Prognosemodell utarbeidet av KS for beregning av kommunenes frie inntekter. Modell for kommunene er oppdatert 13.10.2023.

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter (på alminnelig inntekt og formue). Anslaget for oppgavekorrigert vekst i frie inntekter for Kautokeino kommuner er kr 6,702 millioner. Det er etter korreksjon for oppgaveendringer, regelendringer og innlemming av øremerkede tilskudd. Nominell vekst for Kautokeino kommune på 2,4 %, noe lavere enn veksten nasjonalt (4,7%) og lavere enn for kommunene i Finnmark (4,3 %). For Kautokeino kommune betyr det en negativ realvekst på -1,9 % etter at pris- og lønnsvekst (4,3%) er hensyntatt.⁷ I hovedsak forklares endringen med utvikling og endringer i befolkningen, endring i skjønnstilskudd og andre endringer i inntektssystemet. Regjeringen viser til at handlingsrommet vil kunne økes gjennom bedre organisering av tjenestene samt omstilling og effektivisering i kommunen.

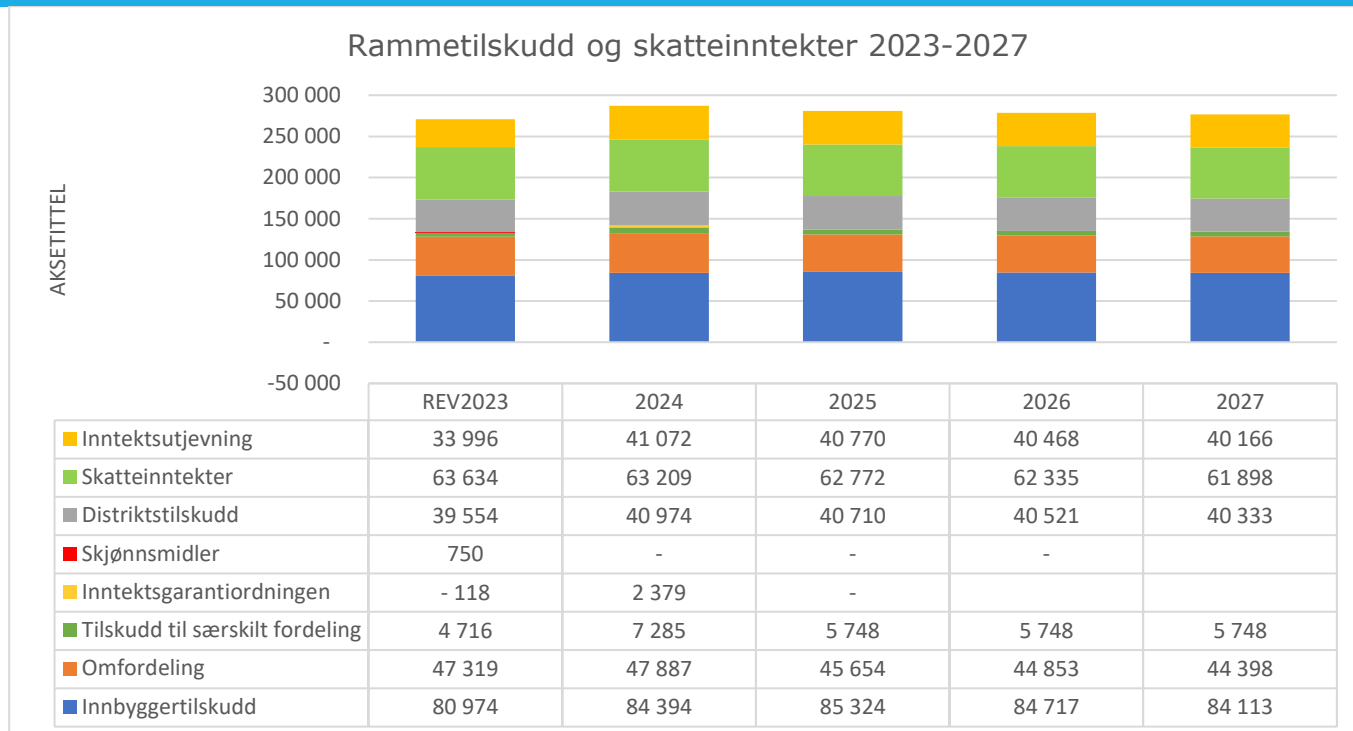
Av større endringer i Statsbudsjett 2024 med betydning for kommunen nevnes blant annet:

- Kompensasjon for gratis barnehage i tiltakssonen i Troms og Finnmark får helårseffekt i 2024. Kommunen får kompensert inntektstapet med kroner 5 122 000 i 2024. Barnevernsreformen fra 2022 gir kommunene økt faglig og økonomisk ansvar. Som kompensasjon får kommunen kompensert kroner 513 000 gjennom rammetilskuddet i 2024. Fra og med 2025 faller denne kompensasjon bort. Kutt i toppfinansieringsordning for ressurskrevende tjenester. Innslagspunktet økes med kr 62 000 og vil for kommunen innebære en redusert refusjon. Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80% og nytt innslagspunkt vil bli kroner 1 608 000. Fra 2022 ble det etablert en ekstra kompensasjon for ressurskrevende tjenester til mindre kommuner med høye utgifter til tjenesten. Kompensasjonsordningen kommer i tillegg til den ordinære toppfinansieringsordningen. Ordningen er en refusjonsordning og vil bli beregnet i forbindelse med Helsedirektoratets tildeling av tilskuddet sommeren 2024. For 2024 videreføres tilleggskompenasjonen i budsjettet.
- Det øremerkede tilskuddet til helsestasjons- og skolehelsetjeneste inkludert jordmortjeneste videreføres i hele økonomiplanperioden. Tilskuddet øker fra 541 000 kroner i 2023 til 568 000 kroner i 2024.
- I 2022 ble det vedtatt et nytt element i rammetilskudd, hvor kommunene får et tilskudd pr grunnskole. Den er en del av kommunens frie inntekter. Kommunen får et tilskudd på kroner 1 082 000 for 2024.

Justeringer som skyldes oppgaveendringer økes i rammetilskuddet gjennom delkostnadsnøkler som tildeles gjennom utgiftsutjevningen.

⁷ Jfr. Grønt Hefte 2024, side 10

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Innbyggertilskudd

Innbyggertilskuddet blir i utgangspunktet fordelt mellom kommunene med ett likt beløp per innbygger, deretter skjer det en omfordeling mellom kommunene gjennom utgiftsutjevningen på grunn av ulikheter i behovene i den enkelte kommune, korreksjonsordning for elever i statlige og private skoler, inndelingstilskudd og inntektsgarantitilskudd. Innbyggertilskuddet for 2024 beregnes med utgangspunkt i innbyggertall per 1. juli 2023.

(tall i tusen)	2024	2023	Endring
Innbyggere 01.07	2 930	2 884	-54
Sats pr innbygger	29 832	28 077	+1 755
Innbyggertilskudd	84 394 000	80 974 000	+3 420 000

For årene 2025-2027 er det lagt inn forventninger om 20 færre innbyggere årlig. Det gir følgende effekt i innbyggertilskuddet:

(tall i tusen)	2024	2025	2026	2027	Samlet
Innbyggertilskudd uendret folketall	84 394	85 932	85 932	85 935	342 193
Innbyggertilskudd 20 færre innbyggere	84 394	85 324	84 717	84 113	338 548
Effekt i tilskudd for endret folketall	0	608	1 215	1 822	3 645

Utgiftsutjevning

Det er store kostnadsforskjeller kommunene imellom når det gjelder produksjon av tjenestetilbud. Vår indeks for 2024 forteller at kommunen har et beregnet utgiftsbehov som ligger 20,93 % over landsgjennomsnittet, en reduksjon fra 2023 hvor den lå på 22,37%. Det betyr at Kautokeino kommune er blitt billigere kommune å drive, selv om driften fortsatt er dyrere enn

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

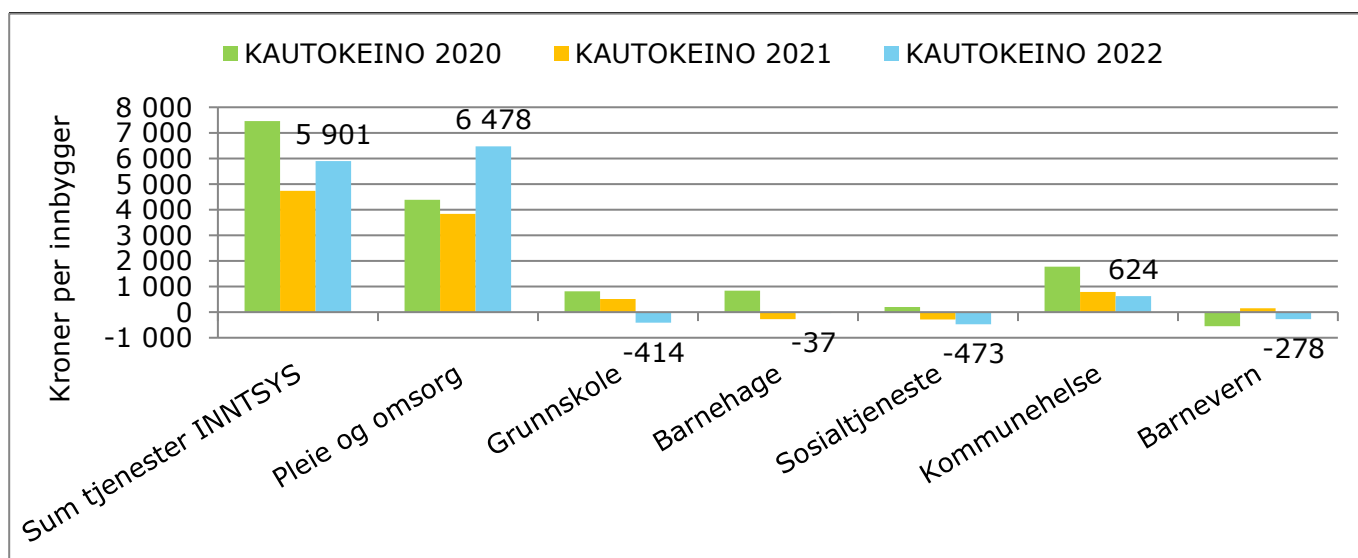
landsgjennomsnittet. Med andre ord betyr det at kommunen har ufrivillige kostnadsforskjeller vi selv ikke kan påvirke.

Kommunene får kompensasjon for ufrivillige kostnadsforskjeller gjennom utgiftsutjevningen. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel, som sørger for at andelen av det totale rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. For 2024 kompenseres kommunen med 40,602 millioner kroner for å dekke det objektive utgiftsbehovet. I kommuner med god økonomisk bærekraft er ressursbruk i størst mulig grad tilpasset utgiftsbehovet.

For årene 2025-2027 er det lagt inn forventninger om 20 færre innbyggere årlig. Det gir følgende effekt i utgiftsutjevningen:

(tall i tusen)	2024	2025	2026	2027	Samlet
Utgiftsutjevning uendret folketall	40 602	40 708	40 708	40 709	162 727
Utgiftsutjevning 20 færre innbyggere årlig	40 602	39 906	39 105	38 650	158 263
Effekt endret folketall	-	802	1 603	2 059	4 464

Tabellen nedenfor viser kommunens ressursbruk korrigert for forskjeller i utgiftsbehov for alle tjenester innenfor inntektssystemet. O-kroner pr innbygger er det staten beregner at kommunen må få overført for å dekke utgiftsbehovet.

Tabellen viser at kommunen brukte kroner 6 478 mer per innbygger i 2022 til pleie- og omsorgstjenester enn det staten overfører i tilskudd. På de øvrige tjenesteområdene er ressursbruken i større grad tilpasset utgiftsbehovet.

Utgiftsbehovet kommer til uttrykk i utgiftsberegningen, og er det inntektssystemet beregner at hver innbygger koster kommunen. Utgiftsbehovet beregnes i forhold til alderssammensetning til innbyggerne. Demografiendringer slår direkte ut i utgiftsutjevningen. Dersom innbyggertallet i aldersgruppen 0-5 år går ned, får kommunen mindre gjennom utgiftsutjevningen. Befolkningsframskrivingene viser at andelen innbyggere over 67 år vil øke i fremtiden, en endring som slår ut i fremtidig utgiftsutjevning ved at pleie- og omsorgsbehovet øker. I

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

økonomiplanperioden vil utgiftsutjevningen reduseres med kroner 3,4 millioner dersom befolkningsframskrivningene slår til.

Anslag på årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i tusen kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer for perioden 2023-2032:

Endring utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg		Kommune-					Sum
	Grunnskole	Barnehage	Sosial	helse	Barnevern			
2023	590	-1 258	-1 312	-160	-25	-175	-2 340	
2024	-554	629	-3 158	-251	-42	-114	-3 489	
2025	1 471	-2 202	331	-142	-5	-166	-712	
2026	1 598	-1 415	-981	-111	38	-174	-1 045	
2027	2 944	-315	-587	-109	10	-133	1 810	
2028	2 519	-2 359	917	-118	47	-102	904	
2029	2 274	-786	-459	-70	-4	-111	844	
2030	3 458	-1 730	-459	-195	85	-178	981	
2031	3 502	-1 258	-459	-51	27	-137	1 623	
2032	1 268	-2 988	0	-38	-14	-214	-1 986	
Sum	19 069	-13 681	-6 166	-1 245	118	-1 505	-3 410	

Distriktstilskudd Nord-Norge

Distriktstilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel som skal bidra til et bedre tjenestetilbud og en høyere kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturavhengig næringsliv. Distriktstilskuddet er todelt. En del av tilskuddsberegning er innbyggerbasert, mens den andre delen er en fast sats per kommune. Den innbyggerbaserte delen for 2024 beregnes på grunnlag av en sats per innbygger 01.01.2023. For kommuner med innbyggertall under 3200 gis det i tillegg et småkommunetilskudd som beregnes med utgangspunkt i kommunens distriktsindeks. Gjennom distriktsindeksen blir en kommune kompensert for graden av distriktsutfordringer som sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, demografi, status for arbeidsmarked, inntektsnivå og levekår.

	2024	2023	Endring
Innbyggere per 01.01	2 847	2 877	-30
Sats pr innbygger	9 427	9 038	+389
Distriktstilskudd innbyggerbasert	26 839 000	26 002 000	+837 000
Distriktsindeks	17	17	
Småkommunetillegg	14 135 000	13 552 000	+583 000
Totalt	40 974 000	39 554 000	+1 420 000

For årene 2025-2027 er det lagt inn forventninger om 20 færre innbyggere årlig. Det gir følgende effekt i distriktstilskuddet:

(tall i tusen)	2024	2025	2026	2027	Samlet
Distriktstilskudd uendret folketall	40 974	40 710	40 710	40 710	163 104
Distriktstilskudd 20 færre innbyggere årlig	40 974	40 710	40 521	40 333	162 538
Effekt endret folketall	-	-	189	377	566

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Skjønnsmidler

Skjønnskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsetter de fylkesvise rammene, mens statsforvalteren foretar fordelingen til den enkelte kommune. I tillegg er det satt av fylkesvise rammer for skjønnskudd til fordeling gjennom året, tilbakeholdte skjønnsmidler for forvaltes av statsforvalteren.

I modellen for fordeling av skjønnsmidler er basisdelen som fordeles direkte på kommunene i statsbudsjettet redusert til fordel for økt andel tilbakeholdte skjønnsmidler. Statsforvalteren har understreket at kommunene i sin økonomiplanlegging ikke kan basere seg på at skjønnsfordelingen til den enkelte kommunene skal være uforandret fra forrige år. For 2024 er det ikke fordelt noen midler i basisdelen til Kautokeino kommune. For 2023 fikk kommunen overført kroner 750 000. I økonomiplanen lagt til grunn at det ikke vil bli overført skjønnsmidler gjennom basisdelen for perioden 2024-2027. Kommunen bør i større grad søke om prosjektskjønnsmidler der det er mulig.

Anslag skatteinntekter og inntektsutjevning

Skatteinntekter omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak. Gjennom inntektsutjevningen foretas det en delvis utjevning av forskjeller i skatteinntekter mellom skattesvake og skattesterke kommuner. Etter hvert som skattetallene foreligger omfordeles skatteinntekter gjennom inntektsutjevning mellom kommunene for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Nivået på disse inntektene vil variere i takt skatteinngang i kommunen og landet for øvrig.

Skatteinntekter og inntektsutjevningen for den enkelte kommune fastsettes ikke gjennom statsbudsjettet. Stortinget satte ned kommunenes andel av skatteinntektene (skatteøren) i 2022 til 10,95, og for 2023 ble skatteøren økt med 0,2 prosentpoeng til 11,15. For 2024 foreslås en nedgang på 0,2 prosentpoeng slik at skattøren går ned til 10,95 slik det var i 2022. Dette baseres seg på en forutsetning om at kommunesektoren skal få 40 % av samlede inntekter fra skatt.

Anslag for skattevekst baseres på lokale skatteanslag, og ikke det modellgenererte ⁸skatteanslaget som bygger på gjennomsnittsnivået for skatt i siste 3 skatteår per innbygger i kommunen. Det er forventet en nedjustering av det høye skattenivået som har vært i perioden 2021-2023. Bruk av det modellgenererte skatteanslaget vil ikke klare å justere det høye skattenivået og befolkningsnedgang. Beregnede skatteinntekter for 2023 er anslått til kroner 63,209 millioner, en liten reduksjon i forhold til beregnet skatteinngang i 2023, men samtidig en reduksjon på 3,82 millioner kroner i forhold til skatteinngang i 2022. Med reduksjon i antall innbyggere er det ikke unormalt at skatteinntektene nedjusteres. Nivået på skatteinntektene vil gi en beregnet inntektsutjevning på kroner 41,072 millioner. Dette nivået videreføres for årene 2025-2027.

Skatteinngangen for landet som helhet vil påvirke kommunens inntekter gjennom inntektsutjevning. Svikter skatteinntektene vil det nøytraliseres gjennom inntektsutjevningen. Enkelt forklart skal en svikt i skatteinntektene slå ut i økt inntektsutjevning. Store endringer i realøkonomien for foreslåtte endringer i naturressursskatt på havbruk og landbasert vindkraft vil gjøre det vanskelig å gi gode prognoser for skatteinngangen i økonomiplanperioden. De endelige skatteinntektene for 2023 ikke vil være klar før i januar 2024 og sammenligning mot 2023 vil gi et usikkert sammenligningsgrunnlag.

⁸ Jfr. KS prognosemodell av 13.10.2023

Andre inntektsposter

Brukerbetalinger og andre salgs- og leieinntekter

Det er i en liten grad innarbeidet økninger i brukerbetalinger og gebyrer utover det som følger av generell lønns- og prisvekst. Brukerbetalinger knyttet til sykehjemsopphold, oppholdsbetaling i barnehager m.m. reguleres i henhold til de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og statsbudsjett. Gebyrnivået for 2024 er fastsatt av kommunestyret i egen sak.

Selvkostområdene følger de føringer som er gitt i forskrift om beregning av selvkost. Selvkostområdene omfatter vann, avløp, renovasjon, slam og feiing, og innebærer at kommunens kostnader til tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2019 i sin helhet være disponert innen 2024. Tilsvarende vil underskudd måtte dekkes av økte gebyrer eller bruk av et eventuelt selvkostfond.

Gebyrnivået påvirkes av flere faktorer som størrelsen på selvkostfondene, resultatet på selvkostområdet, rentenivå og planlagte aktiviteter. Dermed er det utfordrende å treffe med budsjettet. De ulike faktorene vil påvirke hverandre. Nye investeringer vil øke gebyrnivået. For å ta høyde for nye investeringer må det regnes med en årlig økning i gebyrene på 5-7% utover ordinær prisstigning i årene fremover. Et økt rentenivå vil øke gebyrgrunnlagene, mens innsparinger i driften vil derimot senke gebyrnivået.

Ved fastsettelse av gebyrnivå benyttes ikke den faktiske renten kommunen har på sine lån, men en kalkylerente. Kalkylerenten er anslått til 4,69% i 2024. Siden kalkylerenten ikke samsvarer med faktiske finanskostnader, påtar kommunen seg en renterisiko. Lånerenten på noen av de kommunale lånene er høyere enn kalkylerenten, dermed taper kommunen penger og finansierer forskjellen fra kommunekassa.

Budsjetterte gebyrer på selvkostområdene er anslått etter vedtatt gebyrsatser, utarbeidet med bakgrunn i modellen Momentum Selvkost kommune⁹. På områdene vann og avløp forventes det underskudd i årene 2024-2027. For avløp er det lagt opp til bruk av fond, mens for vann økes det akkumulerte underskuddet. Gebyrnivået på vann settes opp årlig for å dekke underskuddet. På området slam har det samlet seg opp underskudd fra tidligere år og det budsjetteres med overskudd i årene fremover på dette området. For å dekke inn underskuddet som stammer fra 2018 på slam, må gebyret heves kraftig i 2023. Det forventes et høyt gebyrnivå for å kunne dekke underskuddet fra tidligere år.

I økonomiplanperioden er det budsjettert med følgende resultat på selvkostområdet:

(tall i 1 000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostresultat vann	-1 447	-1 177	-927	-379	498	1 490
Selvkostresultat avløp	78	-1 294	-183	-211	-204	-41
Selvkostresultat renovasjon	-405	-650	38	47	48	47
Selvkostresultat slamtømming	-239	104	209	227	90	73
Selvkostresultat feiing	203	-580	6	9	8	8
Sum selvkostresultat	-1 810	-3 597	-857	-307	440	1 577

⁹ Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

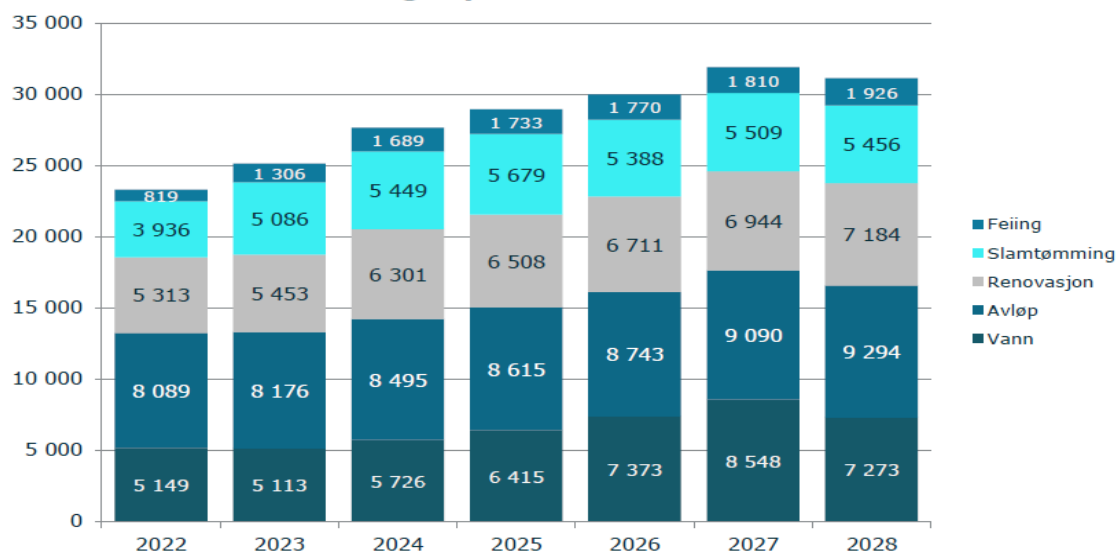
ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Negative tall er underskudd, det vil si gebyrinntekter er mindre enn utgiftene.

Til grunn for resultatene ligger følgende forutsetninger om endring av årsgebyrer:

Gebyrering fra året før	2024	2025	2026	2027
Vann	12,0 %	12,0 %	14,9 %	15,9 %
Avløp	3,9 %	1,4 %	1,5 %	4,0 %
Renovasjon	15,6 %	3,3 %	3,1 %	3,5 %
Slamtømming	7,1 %	4,2 %	-5,1 %	2,3 %
Feiing	29,3 %	2,6 %	2,2 %	2,3 %
Samlet endring	10,0 %	4,7 %	3,6 %	6,4 %

Årsgebyr inkl. mva.

Selvkostfondene er bundne midler som tilhører abonnentene og brukerne. Kommunen har et 5 års vindu for å tilbakeføre midlene enten i form av lavere gebyr eller planlagte underskudd i 5 års perioden.

Oversikt over størrelsen på selvkostfond:

(tall i 1 000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond vann	-907	-597	-1 574	-2 032	-1 613	-161
selvkostfond avløp	1 836	595	436	240	42	2
Selvkostfond renovasjon	442	-203	-174	-134	-91	-47
Selvkostfond slamtømming	-639	-561	-373	-158	-73	-2
Selvkostfond feiing	487	-84	-82	-77	-72	-66
Selvkostfond 31.12	1 219	-850	-1 767	-2 161	-1 807	-274

Overføringer og tilskudd fra andre

Det dreier seg i stor grad om tilskuddsbasert virksomhet og ulike refusjonsordninger. De fleste av budsjettpostene er anslått ut ifra behovs- og kostnadsbilde som eksisterer ved utarbeidelse av budsjettet. Refusjon for ressurskrevende tjenester estimeres med utgangspunkt i eksisterende

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

brukerbehov og ressursituasjon. Det er ikke unormalt at brukerbehovet og kostnadsbilde endrer seg og budsjettavvik oppstår. Med økt innslagspunkt for refusjon må kommunen årlig dekke en større og større andel av tjenestetilbudet. Regjeringen innførte i 2021 en kompensasjonsordning til kommuner som har under 3000 innbyggere og har spesielt høye utgifter per innbygger. Ordningen videreføres i 2024, men kompensasjonens størrelse er avhengig av utgiftsnivået og vil derfor ikke kunne tallfestes eksakt.

Refusjoner for sykefravær budsjetteres normalt med forsiktighet. I økonomiplanen er det lagt inn forventninger om en videreføring av budsjettnivået i 2023. Budsjettnivået i 2023 er lavere enn faktisk nivå i 2022. Hvorvidt dette estimatet holder avhenger av utviklingen i sykefraværet.

Tilskudd innarbeides i budsjettet i den grad de er kjente, og der inntekten kan estimeres med stor sikkerhet. Av større tilskudd på området for 2024 er følgende:

- Tilskudd fra Sametinget tospråkighet kroner 7 769 000
- Refusjon for ressurskrevende tjenester kroner 16 000 000
- Refusjon sykepenger og fødselspenger kroner 7 147 000
- Tilskudd fra Finnmark Fylkeskommune til omstilling (Ovddos AS) kroner 5 500 000
- Refusjoner for fjernundervisningstjenester kroner 3 000 000

Konsesjonskraft

Eiere av større vannkraftverk har plikt til å levere en andel av kraften som produseres til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen, såkalt konsesjonskraft. Formålet med konsesjonskraften er å sikre vertskommunene en andel av verdiskapningen som vannkraftutbyggingen gir opphav til. Vertskommunene bidrar gjennom avståelse av verdifulle naturressurser til denne verdiskapningen. Plikten til å avstå konsesjonskraft er lovbestemt og kraften skal leveres til den prisen som loven foreskriver. NVE beregner mengde konsesjonsavgifter og fordelingen mellom de berørte kommunene. Avgiftssatsen indeksjusteres hvert femte år av NVE. Siste gang beløpet ble indeksjustert var i 2018. Da ble avgiftssatsen satt til kr 620 579. NVE utbetaler konsesjonsavgift til kommunen i desember hvert år.

Det er ikke forventet noen endringer i inntekt fra konsesjonskraften i perioden 2024-2027, og i økonomiplanen er det lagt til grunn en uendret inntekt fra konsesjonskraft på kr 620 000. Inntekt fra konsesjonsavgift skal gå til kraftfondet og derfor er det budsjettetert en avsetning til kraftfondet på kr 620 000.

Fra produksjonen i kraftanlegget i Alta får Kautokeino kommune 8 289 MWh av kraften. Denne kraften kan kommunen velge å bruke i egne bygg og anlegg, selge kraften til kommunens innbyggere eller selge kraften på markedet. Kommunen har valgt å selge kraften på markedet og benytter Ishavskraft AS som forvalter. For årene 2022 og 2023 er det avtalt priser på forvaltning av konsesjonskraften. Prisene er benyttet som grunnlag i estimatet for inntekt fra salg av konsesjonskraft for 2023. For resten av planperioden estimeres inntektene til 1 million kroner årlig. Kraftmarkedet kan svinge kraftig og anslagene for inntekt for årene 2024-2027 vil være usikre. Utviklingen i kraftmarkedet og resultat av forvaltningen vil være avgjørende for inntektsnivået.

	2023	2024	2025	2026	2027
Inntekt (kroner)	1 700 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Referansepriser NOK/MWh	325,50				
Garantipris NOK/MWh	293,00				

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Fra referanseprisene trekkes det ifra en kjøpskostnad på 150 NOK/MWh.

I tillegg til inntekter fra konsesjonskraft får kommunen også eiendomsskatt og naturressursskatt. Kautokeino kommune har gjennom eierskapet i Ymber AS rett på utbytte, men selskapet skal bygge opp egenkapitalen sin og vil ikke gi utbytteutbetalinger fremover.

Eiendomsskatt

I statsbudsjettet for 2024 er det ikke foreslått endringer i eiendomsskatt. Maksimal skattesats for bolig- fritidseiendommer er fremdeles 4 promille, og det er fremdeles fritak for eiendomsskatt for reindriftsanlegg på lik linje med fritaket for jord- og skogbrukseiendommer. I økonomiplanen er inntektsanslaget fra 2023 videreført, og bygger på en skattesats på 2 promille og et uendret bunnfradrag på kr 350 000 på bolig- og fritidseiendommer. Næringseiendommer er basert på verditakst og vil variere for hvert år. Estimerte inntekter av eiendomsskatt for næring for økonomiplanperioden bygger på videreføring av satser for 2023.

De estimerte årlige inntektene i økonomiplanperioden utgjør:

	2023	2024	2025	2026	2027
Eiendomsskatt næring	2 141 400	2 141 400	2 141 400	2 141 400	2 141 400
Eiendomsskatt private	1 352 000	1 352 000	1 352 000	1 352 000	1 352 000
SUM	3 493 400	3 493 400	3 493 400	3 493 400	3 493 400

I økonomiplanen er inntektsanslaget for eiendomsskatt på næringseiendommer kroner 2 141 400. Eiendomsskatt er unntatt fra skatteutjevningen, noe som betyr at skatten som betales i Kautokeino kommune tilfaller kommunen i sin helhet. Nivået for eiendomsskatt for 2024 fastsettes av kommunestyret i egen sak.

Pensjonskostnader

Kautokeino kommune har pensjonsordninger for ansatte forsikret i KLP (Kommunal Landspensjonskasse) og SPK (Statens Pensjonskasse).

Hvert år beregner pensjonsselskapene en premie som skal dekke årets opptjening av pensjonsrettigheter basert på lønns- og stillingsdata. Premieanslaget tar utgangspunkt i kommunens pensjonsgrunnlag, som fremskrives i forhold til anslått lønnsvekst. Prognosene er å betrakte som foreløpige. Endelig premie og pensjonskostnad avhenger både av lønnsoppgjør og selskapenes avkastning i finansmarkedet og beløpene for 2023 blir ikke fastsatt før i januar 2024.

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjon:

	KLP		SPK	
	2024	2023	2024	2023
Årlig avkastning	4,50%	4,00%	4,00%	3,50%
Årlig lønnsvekst	2,97%	2,48%	2,97%	2,48%
Diskonteringsrente	4,00%	3,50%	4,00%	3,50%

Følgende satser er lagt til grunn i økonomiplan ved beregning av pensjonskostnader (inkludert arbeidstakers andel på 2%):

	KLP fellesordning	KLP sykepleiere	SPK
Sats pensjonspremie 2023	18,00%	17,47%	10,74%

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Sats pensjonspremie 2023 revidert budsjett	30,15 %	30,20 %	10,77%
Sats pensjonspremie 2024	22,68%	22,32%	10,11%

Premieavvik

Pensjonspremie og pensjonskostnad i kommunal sammenheng beregnes etter to ulike regelsett, ett regelsett for mye kommunen skal betale i premie og et annet regelsett for hva som skal føres som driftskostnad i regnskapet.

De beregnede pensjonskostnadene som kommunen fører i sitt regnskap, har i mange år vært gjennomgående lavere enn pensjonspremien som er betalt til pensjonsleverandørene. Avvikene kalles premieavvik og betyr i realiteten at kommunen utsetter kostnadsføringen til senere år. Ordningen ble i sin tid innført for å unngå at store økninger i pensjonspremien påvirket kommunenes økonomi og for å gjøre pensjonsutgiftene mer forutsigbare i budsjettsammenheng. I realiteten har pensjonselementet i budsjettet blitt uforutsigbart, og premieavvikene varierer mye fra år til år. Beløpet påvirkes i stor grad av lønnsvekst, men også faktorer som rentenivå, avkastning, levealder og pensjoneringsmønster spiller inn.

Prognosene for 2024 viser at kommunen må betale mer i premie enn beregnet pensjonskostnad og får dermed et positivt premieavvik. Premieavvik for 2024 er anslått til kroner 20,0 millioner og er en inntekstpost i 2024. Dette beløpet skal så fordeles og kostnadsføres årlig over de neste 7 år, også kalt amortisering. Deler av det akkumulerte premieavviket som er oppstått i årene før, skal kostnadsføres i 2024, også kalt amortisert premieavvik. Amortisert premieavvik i 2024 er anslått til kroner 13,0 millioner. Netto blir det et premieavvik i 2024 på kroner 7,0 millioner, som er en inntekstpost.

De årlige premieavvikene har bygget seg opp til et akkumulert premieavvik som ved utgangen av 2022 utgjorde kr 50,5 millioner. Beløpet er en fordring i kommunens balanse og forteller at det dette er et beløp som på et senere tidspunkt vil komme som utgift i driftsbudsjettet. Til tross for at amortiseringstiden på akkumulert premieavvik, tiden premieavviket skal tilbakeføres på, ble trappet ned til 7 år fra 2014, viser tallene at premieavviket bare har steget de siste årene. Med andre ord bygger den utsatte pensjonskostnaden seg opp og gi en stadig større kostnadsbelastning på driften i fremtiden.

Premiefond

Kautokeino kommune har premiefond i KLP. Premiefond er fond til dekning av fremtidige premier for pensjonsforsikringer, og består i hovedsak av tilbakeførte premier og overskudd. Midler på premiefond kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Innestående på premiefondet er sikret en minimumsavkastning tilsvarende den garanterte renten. Hensikten er at forsikringstakeren skal kunne avsette ekstra beløp i «gode år» for å ha et fond å ta av til betaling av premier. På grunn av ekstra høye pensjonspremier i 2023 og store tilbakeføringer i 2022, er det av likviditetshensyn benyttet av premiefondet i 2023. I tillegg til å hjelpe på den likviditetsmessige situasjonen, vil fondsbruk også redusere det akkumulerte premieavviket. En slik reduksjon betyr at den utsatte pensjonskostnaden ikke øker mer enn det den har gjort hittil.

Saldo på og bruk av premiefond i KLP lagt til grunn i økonomiplan:

Saldo premiefond	Fellesordning	Sykepleiere
Saldo pr 01.01.2023	50 198 690	5 890 929
Beregnet bruk av premiefond	- 6 550 000	-450 000
Anslag andre endringer	1 954 400	178 681
Beregnet premiefond pr 31.12.2023	45 603 090	5 619 610

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

I økonomiplanperioden budsjetteres følgende bruk av premiefond i KLP:

	2024	2025	2026	2027
Bruk av premiefond	0	-5 369 277	5 614 770	-5 886 666

Den planlagte bruken av premiefond tilsvarer størrelsen på årlig tilbakeføring av avkastning. Bruk av premiefond reduserer det positive premieavviket samme år fondsmidler benyttes. Et positivt premieavvik er en inntektspost i driftsregnskapet. Dermed blir inntektene mindre det aktuelle året, samtidig som beløpet som skal utgiftsføres over 7 etterfølgende år, også blir lavere. Enkelt forklart reduseres den utsatte pensjonskostnaden ved å benytte premiefond. Riktignok vil det være et renteelement som slår inn, ved at avkastning av innestående på premiefond vil bli lavere, slik at netto effekt i driftsbudsjettet blir lavere enn selve bruken av premiefond.

Finansposter

Lån, renter og avdrag

Den økonomiske situasjonen for Kautokeino kommune er at alle investeringer i hovedsak medfører nye låneopptak. Med høy gjeld vil kommunen gjøre seg sårbar for fremtidige renteendringer. Betjening av høy lånegjeld legger beslag på betydelige midler i driftsbudsjettet fremover. Reglene for beregning av minsteavdrag på lån er knyttet opp mot avskrivningstiden på driftsmidlene, og et høyere avdragsnivå legger ytterligere press på kommunens handlingsrom. Konsekvensen av et ambisiøst investeringsprogram i økonomiplanperioden er at gjelden vokser.

Den økte lånegjelden binder opp en større og større andel av fremtidige inntekter og begrenser det fremtidige handlingsrommet og øker risikoen for en drift som ikke er økonomisk bærekraftig. Lang løpetid på lånene er positivt, men lav rentebinding kombinert med økt gjeldsbelastning vil øke kommunens finansielle risiko. Selv om mange av investeringene planlegges for å redusere fremtidig utgifter på driftsiden, vil den økonomiske nettoeffekten av driftsnivå og lånekostnader være meget usikre anslag.

Låneportefølje

Kautokeino kommune har lån i Kommunalbanken, KLP og Husbanken. Lånene i Husbanken er knyttet til startlån, som kommunen har lånt ut videre. Samlet lånegjeld ved utgangen av 2022 utgjorde 544,165 millioner kroner. Estimert lånegjeld ved utgangen av 2023 er 551,418 millioner kroner.

Tabellene nedenfor viser restgjeld, renter og avdrag kommunens vedtatte lån i økonomiplanperioden. Økonomiplanen er basert på estimat på nye låneopptak som kommunestyret allerede har vedtatt. Tabellen forutsetter nye låneopptak i 2023 på kroner 11,65 millioner og kroner 3,5 5millioner i 2024. Det er lagt til grunn en flytende rente på estimerte lån. En mer nøyaktig beregning av renter og avdrag vil ikke være mulig før endelig låneopptak foreligger. Avdragene for 2024-2027 er beregnet etter beregnet nedbetalingsplan fra långivere, men vil årlig justeres i tråd med kommunelovens regler om minimumsavdrag. Rentene er estimert utfra forventninger om renteutvikling de kommende år.

Lån til egne investeringer

Totalt	2023	2024	2025	2026	2027
Renter **)	20 174 000	21 137 000	17 989 000	17 026 000	16 042 000
Avdrag **)	19 550 000	22 474 000	21 404 000	20 820 000	19 585 000

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Restgjeld **)	472 012 247	449 538 218	428 133 809	407 313 960	387 729 061
Rente*) øvrige lån	4,2526%	4,5674%	4,0825%	4,0599%	4,0207%

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende og vedtatte låneopptak som ikke er tatt opp pr 04.11.2023. Oversikten inneholder ikke lån vedtatt i og sak 79/21 (påkostning av driftsbases kroner 8 million), totalt 11,65 millioner kroner.

**) Estimerte renter, avdrag og restgjeld er beregnet utfra eksisterende gjeld og vedtatte, ikke gjennomførte låneopptak.

Lån til videreutlån (Startlån)

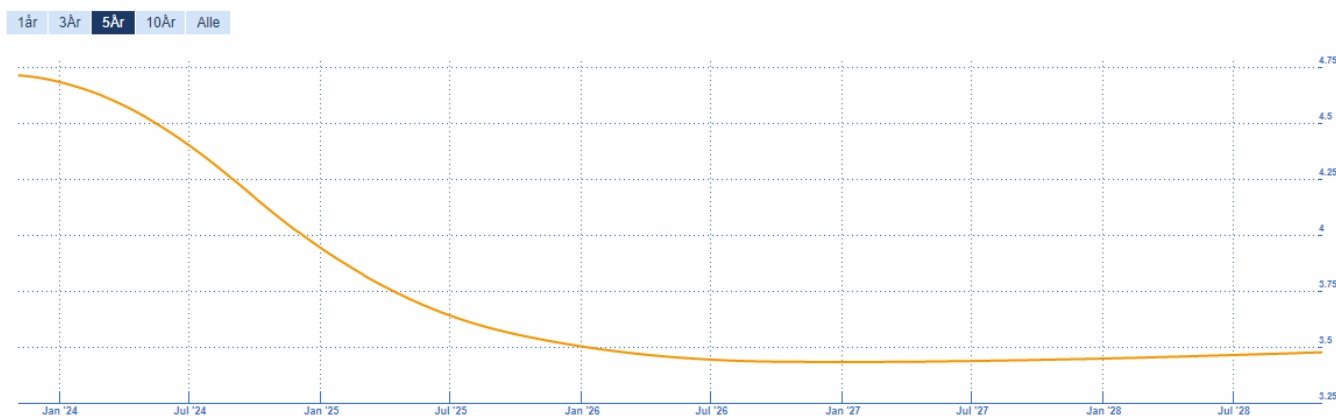
Totalt	2023	2024	2025	2026	2027
Renter	2 406 000	4 084 000	3 734 000	3 694 000	2 489 000
Avdrag	2 567 000	3 421 000	3 836 000	4 176 000	4 242 000
Restgjeld	79 405 573	85 984 467	92 148 035	97 972 169	93 730 517
Rente*) startlån	3,2762 %	4 7461 %	4 0371%	3,7505 %	3 ,7172%

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende lån pr 04.11.2023 og planlagte nye stårtslånsopptak på kr 10 millioner årlig i perioden 2024-2027, samt opptrekkslån på kroner 10 millioner i 2023.

Rentenivå

Økonomiplanen bygger på markedets renteforventninger fram i tid, slik de vurderes pr 04.11.2023. Markedsrenta bygger på 3 mnd nibor med en margin på 0,60%. Rentebildet de to siste årene har vært preget av stor uro. Det er fremdeles stor usikkerhet hvordan rentenivået vil utvikle seg fremover. Markedet tror vi har nådd rentetoppen, men Norges Bank¹⁰ indikerer en mulig renteøkning i desember 2023. En fremtidig renteøkning vil avhenge av den økonomiske utvikling. Vurdering fra Norges Bank er at dersom den underliggende prisveksten er på vei ned, kan renten holdes i ro. Styringsrenten pr 02.11.2023 er 4,25%.

Følgende bilde illustrerer renteutviklingen markedet¹¹ forventer i 3 måneders nibor rente (+0,60% påslag) de neste 5 år. Pr 04.11.2023 forventer markedet at rentene vil øke gradvis fra 5,35% pr 04.11.2023 til 4,545% ved utgangen av 2024. Deretter vil rentenivået reduseres til 4,04% ved utgangen av 2027.

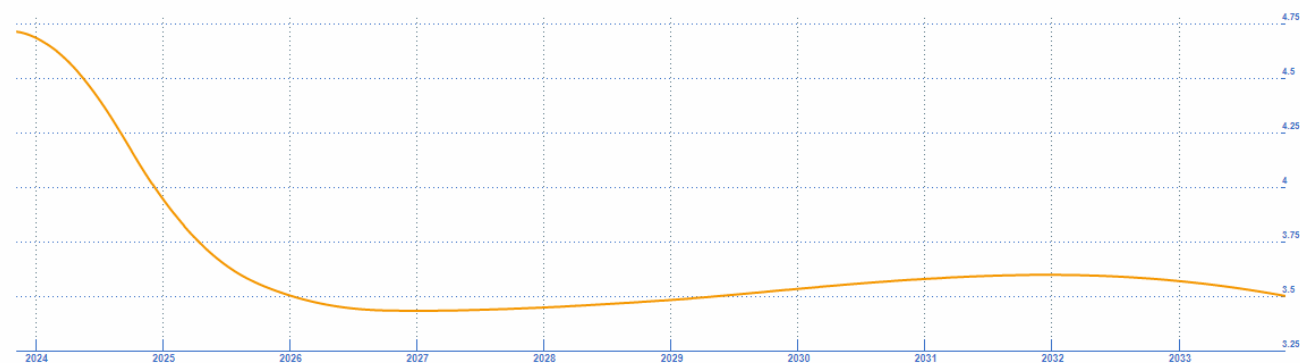
¹⁰ [Norges Banks rentebeslutning november 2023](#)

¹¹ Renteinformasjon fra KBN Finans pr 04.11.2023

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Følgende bilde viser at i et 10 års perspektiv forventer markedet at rentene reduseres til 4% innen utgangen av 2027, før den igjen vil stige til 4,18 i perioden 2028- 2033. Dermed må kommunen belage seg på et rentenivå på over 4%, utfra dagens forventninger. Som de siste år har vist, er renteutviklingen vanskelig å beregne og påvirkes i stor grad av globale hendelser, som krig, pandemi og geopolitikk.

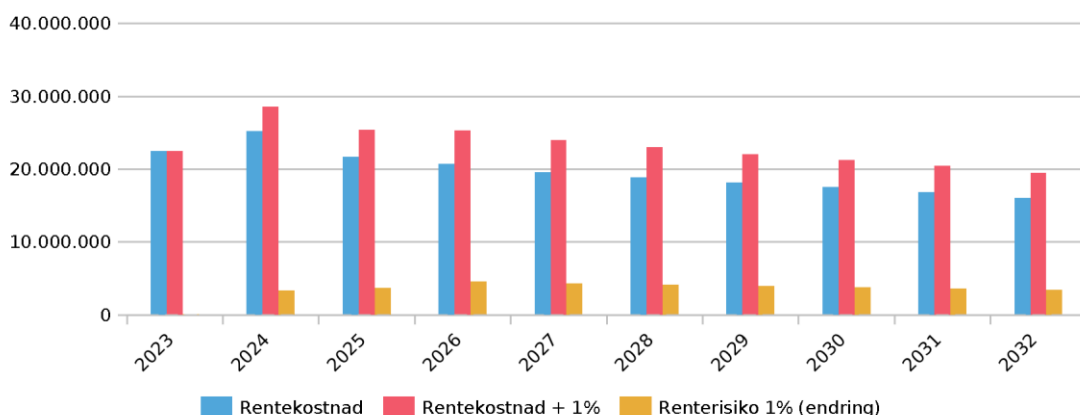
1år 3År 5År 10År Alle

Renterisiko

Kautokeino kommune har vedtatt nye låneopptak som vil gi kommunen høy rentebærende gjeld i planperiode. Den høye lånebelastningen legger stort press på kommunens økonomiske handlingsrom allerede med dagens rentenivå. Dersom rentenivået stiger mer enn forventet vil det gi store økonomiske konsekvenser. En renteøkning på 1% utover det markedet tror i dag vil gi kroner 3,37 millioner mer i rentekostnad for 2024 og samlet for perioden 2024-2027 en merkostnad på kroner 15,95 millioner. I løpet av en 10- års periode vil økte rentekostnader utgjøre 34,84 millioner kroner for kommunen.

Følgende illustrasjonen gir et bilde av kommunens renterisiko:

Finansinntekter

Finansinntekter består blant annet av renter på kommunens bankinnskudd, renter på videreutlånte startlånsmidler og næringslån samt utbytte. Det høye rentenivået ved inngangen til økonomiplanperioden vil reduseres i takt med det generelle rentebildet. Renteinntektene er budsjettert til nivået for 2023, men er nedjustert årlig i planperioden for å ta høyde for bruk av lånemidler og lavere rentenivå. Det forventes av bankbeholdningene reduseres som følge av store investeringer og dermed blir grunnlaget for renteinntektene lavere.

ØKONOMISKE RAMMER FOR 2024-2027 -

Totalt	2023	2024	2025	2026	2027
Renteinntekter bank	-5 915 430	-4 715 430	-4 615 430	-4 515 430	-4 415 430

I økonomiplan for 2024-2027 er det ikke lagt inn utbytte fra Ymber AS. Nivået fra 2023 videreføres. Ymber AS har gitt signaler om at selskapet i en periode ikke vil vedta utbytter. Tidligere år har det årlige utbyttet vært 2 millioner kroner.

Investeringer

Investeringsbehov

Fokuset fremover blir å ferdigstille vedtatte og igangsatte investeringsprosjekt. I perioden 2017-2023 er det vedtatt flere store investeringer, hvor skoleprosjektet har krevd mye tid og ressurser. Investeringsaktiviteten i øvrige prosjekt har ikke vært tilsvarende høy, og progresjonen har derfor ikke vært som opprinnelig planlagt. Igangsatte og vedtatte investeringsprosjekter er lagt inn i økonomiplanen i det året de forventes gjennomført, men det er naturlig at progresjonen må justeres underveid og budsjettet reguleres løpende i takt med framdriften av investeringsaktiviteten. Endelige investeringsbudsjett for 2024 kan ikke fastsettes før investeringsregnskap for 2023 er avsluttet.

Større planlagte investeringer som er vedtatt gjennomført i perioden 2024-2027:

- Forprosjekt ny barnehagestruktur 3,5 millioner kroner
- Ny asfaltering 4,5 millioner kroner
- Oppvekstsenter Máze 3,7 millioner kroner
- Skifte av ledbelysning gatelys 3,2 millioner kroner
- Påkostning driftsbase kroner 8 million

Resultat av de igangsatte forprosjektene gir store investeringskostnader. I økonomiplanen er det kun tatt inn investeringer som er vedtatt. I tillegg er det tatt inn planlagte nye opptak av startlån. Etterslepet i vedlikeholdet og nye investeringsbehov tilsier økt lånebehov og gjør det naturlig å bygge opp kapital til egenfinansiering. Kommunelovens regler om minimumsavdrag innebærer at lånegjelden stadig legger større beslag på de frie midlene enn tidligere.

Alle nye investeringer på selvkostområdene, som blant annet vann og avgift, vil være investeringer som over tid betales av innbyggerne gjennom kommunale avgifter. Slike investeringer vil være selvfinansierende for kommunen.

Planlagte investeringer på selvkostområdene i perioden 2024-2027:

• Ny vannledning til ny videregående skole og teater	kr 2 150 000
• Sikring vannverk (KST 2/23)	kr 1 000 000
• Driftskontroll og overvåking (KST 2/23)	kr 1 500 000
• Boaronjárga pumpestasjon (KST 2/23)	kr 2 500 000

Egenkapitalinnskudd KLP og startlån

Utenom investeringer føres også ordningen med startlån og egenkapitalinnskuddet til KLP over investeringsbudsjettet. Selv om egenkapitalinnskuddet til KLP føres over investeringsbudsjettet, må det finansieres med driftsmidler. KLP har signalisert at de forventer at egenkapitalinnskuddet for 2024 blir på kroner 900 000. I økonomiplanen er det budsjettet at egenkapitalinnskuddet til KLP utgjør kroner 900 000 årlig.

Kautokeino kommune har aktivt brukt startlån til stimulans og hjelp i boligpolitikken. Startlån er en ordning som finansieres av Husbanken hvor målet er å hjelpe de som har hatt langvarige problemer med å få lån i vanlig bank til å komme seg inn på boligmarkedet. Husbanken gir startlån til kommunene. Deretter låner kommunen ut midlene videre til enkeltpersoner etter søknad. Ordningen har vært styrket i det siste og flere har benyttet seg av tiltaket. I 2021 økte behovet for nye startlån til 16 millioner kroner, noe som ble videreført i 2022. Erfaringene fra

INVESTERINGER -

2022 var at lånebehovet ble mindre, derfor ble behovet for startlånsmidler redusert med kroner 10 million årlig. Lånebehovet ser ut til å ta seg opp igjen. I økonomiplanen er det lagt til grunn nye årlige låneopptak på kroner 10 millioner for årene 2024-2026. I tillegg har kommunen også vedtatt en låneordning som er knyttet til leie-til-eie prosjektet. Låneordningen har en ramme på kroner 10 million. Dersom lånebehovet viser seg å bli høyere i 2024, vil det løftes opp gjennom budsjettregulering.

Låntakere som har fått utbetalt startlånsmidler betaler renter og avdrag til kommunen. Rentene for startlån fastsettes av kundene ut fra Husbankens rentetilbud. Det legges til et administrasjonsgebyr på 0,25 prosentpoeng. Kunder kan i stor grad selv velge rente- og avdragsbetingelser. Estimatenes i økonomiplanen bygger på markedets forventninger om rentenivå, at alle nye startlånskunder velger flytende rente og at alle tilgjengelige startlånsmidler lånes ut videre. Anslagene er usikre og vil endre seg etter hvert som nye lån inngås.

Renter kommunen betaler på startlån og mottatte renter på startlån fra kunder vises i driftsbudsjettet. Inntektsnivået varierer i forhold til generelt rentenivå, individuelle valg startlånskunder gjør i forhold til fast eller flytende rente og hvor mye som er utlånt til enhver tid. Både kommunens avdrag til Husbanken og avdrag kommunen mottar på utlånte startlånsmidler skal vises i investeringsbudsjettet. Med årlige nye startlån på kroner 10 millioner og et økt rentenivå er det forventet en økning i både mottatte renteinntekter og mottatte avdrag på startlån.

Ofte gis låntakere avdragsfrie perioder i starten av låneforholdet, i motsetning til kommunen som ikke har avdragsfri periode. Dermed oppstår en situasjon hvor kommunen betaler mer til Husbanken enn man mottar i avdrag fra låntakere. Mellomlegget finansieres av egne fondsmidler, som er midler låntakere tidligere har innbetalt, konto 25509200 Startlån/videreutlån, mottatte ekstra avdrag. Fondsmidlene er bundne investeringsmidler som kun kan benyttes til startlånordningen. Fondets størrelse pr 04.11.2023 er kroner 6 421 845.

Oversikt startlån	2023	2024	2025	2026	2027
Kommunens renteutgifter	2 406 000	4 084 000	3 734 000	3 694 000	2 489 000
Mottatte renteinntekter	-878 000	-1 454 000	-1 780 000	-2 117 000	-2 054 000
Kommunens avdragsutgifter	-1 200 000	-1 233 000	-1 502 000	-3 708 000	-4 191 000
Mottatte avdrag startlån	2 567 000	3 421 000	3 836 000	4 176 000	4 242 000
Bruk av bundet inv.fond	-1 367 000	-2 188 000	-2 334 000	-468 000	-51 000
Saldo på bundet inv.fond	5 054 845	2 866 845	532 845	64 845	13 845
Gjennomsnittlig rente *)	3,2762%	4,7461%	4,0371%	3,7505%	3,7172%

*) Gjennomsnittlig rente på eksisterende startlån pr 04.11.2023 og estimerte renter på planlagte, ikke- vedtatte nye startlån.

Finansieringsbehov

Vedtatte investeringstiltak er hittil blitt finansiert med nye låneopptak. Imidlertid har kommunen ubundne investeringsfond som kan benyttes til å finansiere mindre investeringer. Planlagte investeringer i økonomiplan vil i hovedsak bli finansiert med bruk av lånemidler. Kommunestyret har allerede godkjent låneopptakene og investeringene skulle i utgangspunktet gjennomføres i 2023, men siden investeringene er utsatt vil også låneopptaket utsettes. Øvrige investeringene er videreføringer fra tidligere år og for disse har kommunestyret allerede godkjent låneopptak.

INVESTERINGER -

Kommunestyret har i perioden 2019-2023 vedtatt låneopptak, hvor selve investering ikke vil bli gjennomført samme år som vedtak og låneopptak. Der det er mulig vil lånene i størst mulig grad tilpasses tidspunktene for gjennomføring av investeringer. På den måten vil ikke kommunen binde opp midler til lånekostnader uten at behovet er til stede. I kommunestyrevedtak 79/21 er det godkjent et låneopptak på kroner 8 million til påkostning av bygget som er innkjøpt som driftsbasis. Bygget er brannskadet i 2023 og videre fremdrift er under utredning. Slik situasjonen vurderes i dag, er det liten sannsynlighet for at det er behov for lånemidlene i 2024. Derfor utsettes låneopptak til perioden 2025-2027. Hvis utredning skulle komme til at behov for låneopptak oppstår i 2024, vil investeringsbudsjettet måtte justeres.

Totalt vedtatt låneopptak som ikke er gjennomført	kroner 25 050 000
Planlagt låneopptak 2023	kroner 11 650 000
Planlagt låneopptak 2024	kroner 3 500 000
Planlagte låneopptak 2025-2027	kroner 8 000 000

Egenfinansiering av investeringer

Historisk sett har investeringer i stor grad vært lånefinansiert. Enkelte investeringer har i tillegg blitt finansiert med tilskuddsmidler. De siste årene har utviklingen vært at stort sett alle investeringer lånefinansieres fullt ut. Det må allikevel være et mål å øke egenfinansieringsgrad for investeringer og samtidig unngå at anleggsmidler med kort levetid (som f.eks. IKT-investeringer) lånefinansieres med lang avdragstid. De siste år er lånene samlet etter levetiden på driftsmidlene. I kombinasjon med endrede regler om minsteavdrag bidrar det til bedre samsvar mellom driftsmidlets levetid og lånets avdragstid. Foreløpig har egenfinansieringsgraden vært lav og det er kun mindre investeringer som er finansiert med egne midler.

FINANSIELLE NØKKELTALL -

Finansielle nøkkeltall

Likviditet og arbeidskapital

For å sikre en god likviditetsstyring må kommunen ved budsjetteringen sørge for at det til enhver tid er tilstrekkelig likviditet til å dekke løpende utgifter. Dersom kommunen har likviditetsproblemer, må budsjetteringen legges opp med sikte på å bøte på dette. Tidsforskjellen mellom inn- og utbetalinger gjør det nødvendig for kommuner å ha en beholdning med midler, en arbeidskapital, for ikke å komme i betalingsvansker. En negativ arbeidskapital vil bety at bedriften har problemer med å betjene den kortsiktige gjelden og finansiere den daglige driften.

Analyse av nøkkeltall viser at Kautokeino kommune ikke har problemer med likviditeten noe som blant annet skyldes stor beholdning av både ubrukte lånemidler og ubrukte avsetninger til fond. En situasjon som er midlertidig på grunn av utsatte investeringer og prosjektaktiviteter. Korrigert for fond og ubrukte midler er likviditeten under normtallene. Likviditeten til Kautokeino kommune er under stadig press, og er avhengig av at det til enhver tid er tilgjengelige ubrukte fondsmidler eller ubrukte lånemidler for å ha tilstrekkelig likviditet for å dekke løpende forpliktelser.

Likviditetsgrad korrigert for fond og ubrukte lånemidler:

Arbeidskapital (i 1000 kr)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Omløpsmidler	70 724	94 145	108 149	125 047	155 150	194 095	277 391	299 775
- bundne midler	-15 940	-19 912	- 21 368	- 32 340	- 34 219	- 45 751	- 45 729	- 38 234
- bundne kapitalfond	- 5 799	- 5 800	- 8 490	- 10 021	- 10 021	- 9 711	- 10 864	- 12 977
- ubrukte lånemidler	-15 445	-18 738	- 11 976	- 6 072	6 670	- 29 317	- 63 180	- 98 879
= korr omløpsmidler	33 540	49 695	66 315	76 614	117 580	109 316	157 618	149 685
- kortsiktig gjeld	-38 713	-38 671	-48 916	-48 501	-48 034	-55 195	-82 045	-58 886
Arbeidskapital	-5 173	11 024	17 399	28 113	69 546	54 121	75 573	90 799

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Likviditetsgrad 1	0,87	1,29	1,36	1,58	2,45	1,98	1,92	2,54

Likviditetsgrad korrigert for fond og ubrukte midler pr 01.01.2023

	Norm	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Likviditetsgrad 1	2	0,87	1,29	1,36	1,58	2,45	1,98	1,92	2,54
Likviditetsgrad 2	1	-0,71	-0,36	-0,02	0,04	0,32	0,55	0,49	0,51

Likviditetsgrad 1 viser forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og bør være 2,0 eller høyere. Det betyr at man minst må ha like mye betalingsmidler som kortsiktig gjeld.

Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, og her bør nøkkeltallet være større enn 1. De mest likvide omløpsmidlene er kasse, bank og markedsbaserte plasseringer som er klassifisert som omløpsmidler, og som raskt kan omgjøres i kontanter.

Egenkapital og disposisjonsfond

FINANSIELLE NØKKELTALL -

Differansen mellom eiendeler og gjeld utgjør egenkapitalen. Egenkapitalen i kommuneregnskapet består av:

- Disposisjonsfond
- Bundne fond
- Ubundne fond
- Kapitalkonto

Disposisjonsfond er oppsparte midler som stammer fra tidligere års mindreforbruk som kommunestyret ikke har disponert. Dette er frie midler som kommunestyret kan disponere til ulike formål. For å få et riktig bilde av reelle frie midler må positivt premieavvik trekkes ifra. Premieavvik er kun en papirgevinst som er lagt til disposisjonsfondet. Det vil si at kroner 50,5 millioner av disposisjonsfondet er midler som oppstått fordi kommunen har innbetalt pensjonspremier som ikke vil komme som kostnad før senere. I tillegg til disposisjonsfond er kulturfondet også frie midler til kommunestyres disposisjon. Både disposisjonsfond og kulturfond er utsatt for strykninger dersom regnskapet viser merforbruk.

Ubundne driftsfond, som disposisjonsfond og ubundne investeringsfond er midler som kommunestyret kan disponere fritt. Midlene er ofte et resultat av tidligere overskudd fra drift eller investering. Bundne fond er midler som er bestemt til lov- eller avtalebestemte formål, midler kommunestyret ikke kan disponere fritt. Dette er fond som flyplassfond, selvkostfond, kraftfond og ulike ubenyttede tilskuddsmidler.

Saldo på kapitalkonto viser størrelsen på den delen av anleggsmidlene som er finansiert med egenkapital. Kapitalkontoen i kommuneregnskapet benyttes til å utligne virkninger av transaksjoner i bevilgningsregnskapet som ikke påvirker egenkapitalen, det vil si endringer i anleggsmidler og gjeld. Kapitalkonto representerer ikke frie midler som kan disponeres, men er mer en verdi av regnskapsteknisk art.

Kautokeino kommune hadde pr 31.12.2022 avsatt 312,228 millioner som egenkapital/fond, og var fordelt på følgende måte:

Egenkapital (i 1000 kr)	2020	Andel	2021	Andel	2022	Andel
Disposisjonsfond	-51 516	25 %	-73 061	29 %	-88 361	28 %
Bundne driftsfond	-45 751	22 %	-45 729	18 %	-38 234	12 %
Ubundne investeringsfond	-3 816	2 %	-3 716	1 %	-3 716	1 %
Bundne investeringsfond	-9 711	5 %	-10 864	4 %	-12 977	4 %
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	1 870	-1 %	1 870	-1 %	1 870	-1 %
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Regnskapsmessig merforbruk	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Udisponert i investeringsregnskapet	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Udekket i investeringsregnskapet	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Likviditetsreserve	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Kapitalkonto	-95 084	47 %	-121 114	48 %	-170 810	55 %
Sum egenkapital	-204 008	100 %	-252 614	100 %	-312 228	100 %

Dette er stort sett bundne fondsmidler, det vil si at bruk av fondsmidler er begrenset og kan kun benyttes til bestemte formål. Den frie fondskapitalen som disposisjonsfond og kulturfond, er en viktig buffer mot uforutsette forhold på inntekts- og utgiftssiden og som egenkapital for å

FINANSIELLE NØKKELTALL -

redusere lånefinansieringen ved investeringer. Regnskapsmessig mindreforbruk i 2022 ble overført disposisjonsfondet.

Økonomiske handlingsregler

Kommunestyret har vedtatt økonomiske handlingsregler for Kautokeino kommune. Handlings- og økonomiplaner innrettes med sikte på reell styring etter følgende økonomiske måltall:

1. Disposisjonsfond skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 6 % av brutto driftsinntekter
2. Netto driftsresultat skal økte og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1,75 % av kommunens brutto driftsinntekter.
3. Lånegjeld, unntatt lån tatt opp til videre utlån, skal innen utgangen av økonomiplanperioden ikke ligge over 65 % i prosent av brutto driftsinntekter

Formålet med finansielle måltall/handlingsregler er å synliggjøre hva som skal til for å ha en sunn økonomi over tid, og benytte dette som en del av beslutningsgrunnlaget i økonomiplan -og budsjettprosessen. Kommuner med sunn økonomi og et godt økonomisk handlingsrom vil kunne møte innstramminger eller uforutsette hendelser ved å redusere driftsresultatet eller bruke av reserver, uten at det får direkte konsekvens for tjenestetilbudet.

Nøkkeltallene signaliserer en negativ utvikling i økonomisk handlefrihet i kommunen. Selv om disposisjonsfondet er innenfor handlingsreglene tilsier nøkkeltall for netto driftsresultat og gjeldsgrad at driften er bygd på bruk av tidligere avsetninger, som disposisjonsfond. I realiteten betyr det at kommunen ikke klarer å finansiere de løpende driftsutgiftene med løpende driftsinntekter, en utvikling som ikke vil være økonomisk bærekraftig på sikt.

Handlingsregel 1 - disposisjonsfond

Disposisjonsfondet pr 31.12.2022 inklusiv regnskapsmessig mindreforbruk i 2022 utgjorde 87,361 millioner kroner. Kommunestyret har pr 12.11.2023 vedtatt å bruke netto kroner 23,2 millioner fra disposisjonsfondet i 2023. I tillegg vil det i budsjettregulering i desember 2023 bli foreslått å bruke ytterligere kroner 8,71 millioner. Etter disse budsjettvedtakene og forslag til vedtak gjenstår kroner 55,394 millioner av disposisjonsfondet som ikke er disponert pr 12.11.2023. Den endelige størrelsen på disposisjonsfondet i 2023 vil ikke vært klart før regnskapet for 2023 avsluttes i februar 2024.

Handlingsregel 1

Disposisjonsfond skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre

	2023	2024	2025	2026	2027
Brutto driftsinntekter	373 065	384 677	380 343	372 507	370 421
Disposisjonsfond 31.12	55 395	38 822	24 171	10 340	627
<i>Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>14,8 %</i>	<i>10,1 %</i>	<i>6,4 %</i>	<i>2,8 %</i>	<i>0,2 %</i>
<i>Måltall</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>	<i>6,0 %</i>

For å finansiere driften i årene 2024-2027 planlegges det bruk av disposisjonsfond. Kommunen vil etter økonomiplanperioden ikke ha et disposisjonsfond i tråd med vedtatte handlingsregler. Disposisjonsfondet vil da utgjøre kroner 627 000.

For å få et reellt bilde av kommunens frie midler er det viktig å ta hensyn til premieavviket. Deler av disposisjonsfondet stammer fra akkumulerte positive premieavvik, og ikke fra reelle

FINANSIELLE NØKKELTALL -

innbetalinger. Premieavvik er kun en regnskapsteknisk inntektsføringer knyttet til pensjon, og er en utsatt utgift som vil belastes driftsbudsjettet i årene fremover. Balanseført akkumulert premieavvik pr 01.01.2023 utgjorde 50,5 millioner kroner. Dette er størrelser som ligger i tidligere års mindreforbruk som er satt inn på disposisjonsfond, midler som reduserer faktiske frie midler. Dermed vil det reelle måltallet være mindre.

Handlingsregel 2 – Netto driftsresultat

Nøkkeltallet viser netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene. Netto driftsresultat beregnes ut fra brutto driftsresultat, men tar i tillegg hensyn til netto finansutgifter, det vil si netto renter, netto avdrag samt kommunale utlån, utbytter og eieruttak, og er i tillegg korrigert for avskrivninger slik at disse ikke gis resultateffekt. Netto driftsresultat er et uttrykk for hva kommunen kan bruke til finansiering av investeringer eller avsetning til senere bruk. Det viser også om kommunen klarer å finansiere løpende utgifter med løpende inntekter og uttrykker om kommunens drift er økonomisk bærekraftig.

Handlingsregel 2

Netto driftsresultat skal trappes opp og innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre minimum 1,75% av brutto driftsinntekter årlig.

	2023	2024	2025	2026	2027
Netto driftsresultat (negativt tall er merforbruk)	- 24 481	- 17 764	- 15 873	- 15 554	- 11 436
Brutto driftsinntekter	373 065	384 677	380 343	372 507	370 421
<i>Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>-6,6 %</i>	<i>-4,6 %</i>	<i>-4,2 %</i>	<i>-4,2 %</i>	<i>-3,1 %</i>
<i>Måltall</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>	<i>1,75 %</i>

Økonomiplan viser at kommunen ikke klarer å oppnå handlingsregel 2 og må finansiere driften med tidligere avsetninger.

Handlingsregel 3 – gjeldsgrad

Gjeldsgrad viser forholdet mellom brutto lånegjeld og brutto driftsinntekter eksklusive finansinntekter, og er et nøkkeltall for kommunens handlefrihet. Nye låneopptak til egne investeringer på kr 3,5 millioner i 2024 og kr 8 millioner i 2025, samt årlige låneopptak på kroner 10 millioner i startlån er tatt med i beregningen. I nøkkeltallet rentebærende gjeld er lån knyttet til startlån og selvkostområdene tatt ut. For sammenligningens skyld er driftsinntekter fra selvkostområdene tatt ut og brutto driftsinntekter viser alle driftsinntekter utenom inntekter fra selvkostområdene. Kommunen vil i økonomiplanperioden ha en gjeldsgrad som strider med vedtatt handlingsregel. Samtidig må det understrekes at handlingsregelen stammer fra en periode hvor kommunen ikke hadde tatt opp lån til ny skole. Låneopptaket økte gjeldsbelastningen betraktelig.

FINANSIELLE NØKKELTALL -

Handlingsregel 3 :

Lånegjeld, fratrukket videreutlån, skal innen utgangen av økonomiplanperioden utgjøre maksimalt 65% av brutto driftsinntekter.

	2023	2024	2025	2026	2027
Lånegjeld	551 418	535 522	520 282	505 286	481 460
Brutto driftsinntekter	373 065	384 677	380 343	372 507	370 421
<i>Lånegjeld i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>147,8 %</i>	<i>139,2 %</i>	<i>136,8 %</i>	<i>135,6 %</i>	<i>130,0 %</i>
<i>Måltall</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>	<i>65,0 %</i>

	2023	2024	2025	2026	2027
Rentebærende gjeld	448 815	427 446	407 094	387 297	368 674
Brutto driftsinntekter eks. selvkost	355 021	363 026	357 591	348 578	344 795
<i>Rentebærende gjeld i % av brutto driftsinntekter</i>	<i>126,4 %</i>	<i>117,7 %</i>	<i>113,8 %</i>	<i>111,1 %</i>	<i>106,9 %</i>

Her må det understrekes at i en periode hvor den flytende renten er såpass høy, vil den for enkelte lån innebære at den reelle rentebærende gjeld er høyere. I tabellen er all gjeld som er knyttet til selvkostområdene regnet som ikke-rentebærende, i tillegg til lån til videreutlån (startlån). Lån med rente som overstiger kalkylerenten på 4,69% i 2024, og som gjelder selvkostområdene, vil være rentebærende. Med dagens renteprognooser vil denne situasjonen kun oppstå i 2024, og vil ikke gi vesentlige utslag.

Enhet kommunedirektørens stab og politisk nivå

Dagens virksomhet

- Daglig ledelse og overordnet styring av kommunen
- Servicetorget. Innbyggjerservice, publikumsmottak og sentralbord, utvalgssekretariat, arkivtjeneste, posthåndtering, samisk språktjeneste og lese- og skrivehjelp for eldre.
- Økonomi. Regnskap, rapportering, fakturering, budsjett, bistand/støtte til øvrige kommunale tjenester i økonomisaker og budsjettarbeid.
- Lønn og personal. Forvaltning av personalarbeid, bistand til andre avdelinger i ansettelse og personalsaker, lønn.
- IT og digitalisering. Drift, system og strategisk digitalisering.
- Beredskap
- Næringsutvikling

Utfordringer og strategi

Bemanning

Fagmiljøene er små i vår kommune og det er vanskelig å rekruttere til fagstillinger. Vi står overfor store utfordringer i årene fremover i forhold til prioritering av oppgaver og ressurser. Utfordringen blir ekstra krevende fordi vi må konkurrere om de samiske fagressursene. Konkurransesituasjonen presser lønnsnivået opp og utfordrer prioritering av midler mellom de forskjellige kommunale tjenesteområdene. Kautokeino kommune har en visjon om å være veiviser i Sápmi og tilby alle tjenester på samisk, det koster derfor mye at disse også må leveres på norsk.

Kommunen må jobbe videre med tiltak for hvordan vi skal håndtere rekrutteringsutfordringer og konkurransesituasjon. Kommunen har også et høyt sykefravær. Følgende tiltak planlegges i planperioden:

- Plan for å beholde og rekruttere ansatte
- Plan for nærværarbeid

Vi ser enda at det blir lite tid til overordnede personaloppgaver slik som kompetanseplaner, oppdatering reglementer, oppfølging og opplæring av enhetene etc.

Stabsfunksjon er et samarbeid mellom enhetene og staben. Når det ikke er tilstrekkelig ressurser i staben til å ivareta grunnleggende støttefunksjoner, legges det større press på enhetene, og det går igjen ut over deres tjenesteproduksjon. I kommende planperiode må tiltak som fører til effektivisering av driften fremdeles gjennomføres.

Kommunikasjonsstrategi

En kommunikasjonsstrategi er en overordnet plan over kommunens informasjon og kommunikasjon, som definerer hva som skal oppnås med kommunikasjonen og hvordan. God kommunikasjon vil bidra til at kommunen har tillit som myndighetsutøver, tjenesteleverandør og samfunns- og demokratiutvikler.

ENHET KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ -

Noen ganger kan kommunikasjon handle om å skape forståelse eller øke kunnskap. Andre ganger handler den om å endre holdninger eller adferd. Uansett formål, ønsker vi at innbyggere og ansatte skal ha tillit til kommunen og oppleve informasjonen vår som relevant, enhetlig og forståelig.

Kommunikasjonsstrategien skal gjelde for alle kommunens ansatte. Den skal omfatte både intern og ekstern kommunikasjon, samt sikre at kommunen fremstår som én aktør. I 2024 vil kommunen fokusere på medarbeiderskap, som inngår som en del av kommunens etiske hus.

Effektivisering og kvalitetssikring av tjenester

Kommunen har ikke hatt et tilstrekkelig godt system som ivaretar krav til internkontroll. Både for å sikre overholdelse av krav til internkontroll, men også for å forbedre tjenestekvalitet, interne informasjonsbehov og effektivisering, er det behov for å innføre et kvalitetssikringsverktøy. I årene fremover vil det bli lagt fokus på kvalitetssikring, og implementering av kvalitetssystemet Ofelaš. Compilo vil bli innført som et verktøy for ivaretagelse av kvalitetssystemet.

Staben vil i kommende økonomiplanperiode fortsette arbeidet med effektivisering og digitalisering for å skape muligheter for ytterligere gevinstrealisering.

Kommunesamarbeid

Kommunen har igangsatt utredning av mulige samarbeidsmuligheter med Karasjok kommune. Planen er å utrede om et slik samarbeid kan styrke tjenestetilbudet til innbyggere og næringsliv, samt bidra til å redusere sårbarheten i en kommune med få ressurser på hvert tjenesteområde.

Begge kommunene er blant Finnmarks mest sårbare generalistkommuner, både som tjenesteprodusenter og som tilrettelegger for verdiskapning og sysselsetting. I tillegg har de en særskilt rolle og oppgaver som samiske kommuner, både for å ivareta dette i det daglige og for utvikling og bærekraftig utvikling for framtiden.

Kommunene har særlig sårbar lokal og regional infrastruktur. Kommunene kan oppleve lang avstand til den statlig og fylkeskommunale forvaltningen som på flere områder framstår som sentralisert og svart representert i kommunene. Begge kommunene har lokalisert regionale funksjoner som med fordel kunne utviklet og styrket samarbeidet til nytte for begge kommunene.

Innenfor IT og digitalisering har vi har ett vertskommunesamarbeid innen IT med Alta kommune. Vi er også med i Digi Troms og Finnmark som er ett samarbeid mellom mange kommuner i Troms og Finnmark når det gjelder digitalisering. Disse er begge påbegynt januar 2023 og ser ut til å kunne gi mye nytteverdi årene fremover.

Personal og lønn

Personal og lønn skal være til støtte for enheter. Kommunen har hatt høyt sykefravær de siste årene, og med bakgrunn i dette har det vært fremmet ønske om å jobbe strategisk med sykefravær fra ledergruppa. Personal og lønn vil med de ressursene som vi allerede har, jobbe med sykefravær fremover.

Vi ser enda at det blir lite tid til overordnede personaloppgavene slik som kompetanseplaner, oppdatering av reglementer, oppfølging og opplæring av enhetene etc. Etterslep av oppgaver

ENHET KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ -

innenfor ansvarsområdet lønn er fremdeles stort, men etter planen skal staben være fullt bemannet i løpet av 2024 og det vil medføre bedring på området.

Hovedmålet vil fremdeles være å redusere sårbarheten i staben.

IT og digitalisering

Vi har fokus på effektiv drift i alle ledd. IT og digitalisering står derfor høyt på agendaen. Digitaliseringsarbeidet krever både investeringer, kompetanse og menneskelige ressurser. Digitaliseringsgruppa i kommunen som består av representanter fra alle enheter er kommet i gang. Disse skal ha fokus på og jobbe med kommunens overordnede helhetlige digitale strategiplan og rutiner innen IT og digitalisering. Dette er en langsiktig plan som går over flere år. Dette skal gjøre at vi har flere mulige felles programvarer, arbeidsmetodikk og skape større besparelser ved at vi standardiserer det vi har av utstyr og programvarer.

Fundamentet for alt digitaliseringsarbeid i kommunen er datasikkerhet og personvern.

Datasikkerhet bygger på prinsipper som:

Konfidensialitet – Data utilgjengelig for uvedkommende

Tilgjengelighet – Data tilgjengelig ved behov

Integritet – Korrekt data

Datatrygghet er avgjørende for personvernet. Vi skal ha klare regelverk som gjelder for ansatte og leverandører som bruker eller leverer programvarer og IT-utstyr til organisasjonen.

Vi skal i vårt digitaliseringsarbeid følge statlige krav, nasjonale løsninger og ulike initiativ som kommer gjennom KS, Helse Norge og Digi Troms og Finnmark.

På grunn av kompleksiteten i digitalisering, vil samarbeid med andre kommuner være avgjørende for å lykkes med arbeidet. I tillegg er det viktig å ta høyde for at digitalisering vil kreve både investering, kapasitet og ressursendring innen IT-avdelingen og organisasjonen.

Økonomi

Bærekraftig økonomi er et sentralt mål for kommunen, hvor det stilles krav om både økonomisk og strukturell omstilling på alle nivå. For å møte dette kravet, må støttefunksjonene rasjonaliseres, på lik linje med alle andre tjenestetilbud.

Økonomifunksjonen har av mange årsaker opplevd et stort press de siste år. Kommunen gjennomfører mange store investeringsprosjekt og har flere omstillingsprosesser, som øker behovet for analyse, kontroll- og økonomikompetanse. Innkjøpsområdet opplever økt press både som følge av økt fokus på anskaffelsesregelverket, men også fordi investeringsaktiviteten har økt og markedet ute har større forventninger til kommunen som bestiller.

Næringsutvikling

Næringsvennlig kommune

Næringsvennlig kommuneprosjektet er vedtatt i kommunestyret gjennom omstillingsplanen. Omstillingsorganisasjonen Ovddos AS vedtok å sette av midler til gjennomføring av forstudiefasen av næringsvennlig kommune. Næringsvennlig kommune er Innovasjon Norges program for utvikling av kommunenes arbeid med nærings saker. Det skal være et verktøy for kommuner som vil styrke kommunens funksjon som tilrettelegger og samarbeidspartner for lokalt næringsliv. Verktøyet omfatter både kartlegging, planlegging og iverksetting av forbedringsarbeid, inkludert effektmåling.

ENHET KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ -

Formålet med prosjektet er å løfte de kommunale tjenestene som tilbys næringslivet. Dette innebærer at kommunen skal bli en bedre tilrettelegger og samarbeidspartner for lokalt næringsliv, både for utviklingen av enkeltbedrifter og nettverksamarbeid. Dette skal på lengre sikt bidra til å skape flere arbeidsplasser, økt lønnsomhet i bedriftene, samt styrke utviklingsevnen i næringslivet. Næringsvennlig kommune følger Prosjekt Lederprosessen (PLP) hvor man først gjennomfører forstudie for deretter å gå videre med forprosjekt og et hovedprosjekt.

Forstudiet er gjennomført og nå er forprosjektet igangsatt, også den finansiert i sin helhet av Ovddos. Resultatet av forprosjektet vil bli løftet til endelig behandling i kommunestyret i mars 2024.

Ovddos

Omstillingsorganisasjonen gjennomfører årlig en ekstern programstatusvurdering. Hovedkonklusjonen i den seneste tilgjengelig rapporten som er for 2022 er at omstillingsprogrammet fungerer veldig godt, har fått en god rolle og jobber veldig aktivt. God prosjektaktivitet, viktig å tilpasse ambisjonsnivået og sikre tilstrekkelig ledelseskapasitet til å sikre aktiv styring, prioritering og utvikling. Programmet har økt fokus på å jobbe med større prosjekter som kan ha varig effekt etter omstillingsprogrammet og ikke bare direkte bedriftsprojekter. Flere av nettverk/møteplass prosjektene er eksempel på dette. Fortsatt utfordring knyttet til framdrift innenfor opplevelsesnæringer, og man bør vurdere om man skal involvere seg sterkere i reisemålsprosjektet for å sikre fremdrift.

Programmet har god måloppnåelse selv om det ikke er gjennomført kartlegging høsten i 2022. Resultatene som foreløpig er innrapportert, totalt er registrert 65,5 nye og sikrede arbeidsplasser (44,5 nye og 22 sikrede) mot mål på 51 pr utgangen av 2022.

Temaplaner, ikke uttømmende

- Overordnet beredskapsplan
- Lønnspolitisk plan
- Arbeidsgiverpolitisk plan
- Omstillingsplan for Kautokeino kommune 2019-2025
- Reisemålsstrategi for Kautokeino 2019-2026

Mål og tiltak for perioden 2024-2027

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Kolonne D/I/O = D betyr at det er et driftstiltak. I betyr at det er et investeringstiltak. O betyr omstillingsprosjektet.

SD = samfunnsdel, numrene er fra målene i vedtatt samfunnsdel av kommuneplanen.

FN= FNs bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Budsjett	Målindikator	D/I/O	2024	2025	2026	2027
SD 6.4 FN16	Plan for nærværarbeid		Vedtatt plan		x			

ENHET KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ -

SD 6.3, 6.4 FN9 og 16	Revidert digitaliseringsstrategi 2024-2027		Vedtatt plan		x			
SD 6.3, og 6.4 FN16 og 17	Kommunikasjonsstrategi		Vedtatt kommunikasjonsstrategi		x			
SD 6.3, 6.4	Implementering Compilo kvalitetssystem		Compilo tatt i bruk		x			
SD 5.3, 6.3 og 6.4 FN	Næringspolitisk handlingsplan		Vedtatt plan			x		
6.3 og 6.4 FN	Ferdigstille utredning om muligheter for samarbeid med Karasjok kommune		Ferdigstilt utredning		x			
1	Oppdatere økonomiske handlingsregler		Vedtatte handlingsregler		x			

Eventuelle mål og tiltak som ikke er knyttet mot fastsatt målstruktur

1. Økonomisk og strukturell omstilling
2. Tjenestekvalitet
3. Samarbeid
4. Samisk språk (fra samfunnsdelen)

Tiltak som ikke blir vedtatt/prioritert

Revidering av planer, reglementer og lignende utsettes i påvente av ny samfunnsdel og planstrategi.

Sikring av høy etisk standard

Tiltak som allerede er iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- Etisk hus som inneholder oppdaterte etiske retningslinjer, spillregler og veiviser for bruk av sosiale medier for ansatte og politikere i Kautokeino kommune.

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- Medarbeiderplattform for ansatte i Kautokeino, del av det etiske hus. Beskriver samspillet mellom ansatte innad i kommunen.

Økonomiske rammer

Endringer

Budsjettrammene er nedjustert i forhold til budsjett 2023, men høyere enn regnskap for 2022. Driftsrammen generelt er nedjustert for å tilpasses en mer bærekraftig økonomi.

ENHET KOMMUNEDIREKTØRENS STAB OG POLITISK NIVÅ -

Tiltak som er redusert i budsjettforslag fra enheten:

- Planleggerstilling
- Bruk av eksterne konsulenter
- Egenandel for Ovddos AS er fjernet fra og med budsjettåret 2026. Prosjektperioden avsluttes 31.12.2025
- Egenandel for effektiviseringsprosjektet er fjernet fra 2025. Prosjektperioden avsluttes i 2024.

Nye tiltak som ligger i budsjettforslag fra enheten:

Ingen nye tiltak i budsjettforslaget.

Driftsbudsjett

Enhet Sentrale styringsorgan 1*	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2025	Budsjett 2027
Inntekter	-58 000	-73 000	-73 000	-73 000	-73 000
Utgifter	4 803 764	4 971 544	4 971 544	4 971 544	4 971 544
Netto ramme	4 745 764	4 898 544	4 898 544	4 898 544	4 898 544

Enhet Kommunedirektør ens stab 2* og 3*	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Inntekter	-12 756 017	-12 117 000	-11 248 500	-3 918 500	-3 918 500
Utgifter	41 689 367	39 072 545	38 204 045	30 874 045	30 874 045
Netto ramme	28 933 350	26 955 545	26 955 545	26 955 545	26 955 545

Investeringsbudsjett

Enhet Kommunedirektørens stab 3*	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2025	Budsjett 2027
Inntekter – lån	-2 900	-2 500			
Utgifter	2 900	2 500			
Netto ramme	0	0	0		

Planlagt investering gjelder etablering av nytt nettverk i kommunen.

Enhet for kultur og oppvekst

Utfordringer og strategi

Positive sider:

- Ny skole på Kautokeino tettsted
- 95 % av grunnskoleelevene har samisk som 1.språk
- Samisk er hoved/driftsspråk i kommunens barnehager
- Ved PP-tjenesten er alle ansatte tospråklige, samisk- og norsk
- 95 % av ansatte er tospråklige, samisk / norsk
- Alle stillinger i barnevernet er besatt med faglærte
- Ansatte med godt samisk språk og kultur kompetanse

Utfordringer:

- Demografi viser at barnetallet synker, men prognosetall fra de tre siste skoleårene viser at elevtallet har økt 8 elever. Sett over en fireårs periode er elevtallet stabilt både ved Máze skole og Kautokeino skole.

Skoleår	Elevtall
2023-24	364
2022-23	356
2021-22	369
2020-21	360
2019-20	357

- Stor mangel på samiske fagarbeidere, lærere, barnehagelærere, barnevernspedagoger, sosionomer og spesialpedagoger

Satsingsområder:

- Styrke kompetansen til de ansatte; etterutdanning, videreutdanning og veiledning
- Styrke bruk av samisk språk i tjenestene; kompetanseheving innen samisk språk
- Skaffe fagarbeidere som har samisk- og kulturkunnskap til alle tjenester; rekrutteringspakker
- Kompetanseløft for lærere
- Styrke elevers kunnskapsgrunnlag for matematikk, samisk og norsk; læringsmiljøprosjekt, tidlig innsats og leksehjelp
- Flytte Máze barnehage til Máze skole, oppvekstsenter
- Barnehagestruktur, samle alle barnehager på Kautokeino tettsted til en barnehage. Finne en god løsning/bygning slik at det ikke bygges en stor barnehage
- Mindre sykefravær; følge opp ansatte som er langtidssykemeldt, tilrettelegging av arbeidsoppgaver
- Fokus på spesialundervisning, gi mindre spesialundervisning, mer tilrettelagt undervisning
- Styrke og bygge opp fjernundervisningstilbudet ved Máze skole. Undervisningen gis i grupper med minimum 4 elever og maksimum 10 elever pr. gruppe.

ENHET FOR KULTUR OG OPPVEKST -

- Rekrutteringspakker til fagfolk som har samisk språk og kulturkompetanse; stipend, lønn

Forventinger fra staten:

- Opplæringslov
- Barnevernslov
- Barnehagelov
- Biblioteklov

Fremtiden:

Barnetallet synker i kommunen, det er mindre barn i barnehager og skolen. Det medfører at det ikke er behov i fremtiden å ha en like stor lærerstab som vi har i dag på grunnlag av elevtallet. Hvert år fra 2027 og framover må kultur- og oppvekst bruke 2,5 millioner mindre, frem til enheten har spart 16 millioner.

Del – og temaplaner

- Kompetanseplan til lærernes etterutdanning
- Barnehagerammeplan
- Samiske læreplaner
- Trygg i Kautokeino
- «Anleggs – og idrettsplan»
- «Verdensarv – og Struvemeridian forvaltningsplan»
- Kultur minneplan
- Oppvekstplan
- Handlingsplan trygt og godt skolemiljø
- "Forsvarlig system "13-10 Kautokeino kommune"

Mål og tiltak for perioden 2024-2027

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Kolonne D/I/O = D betyr at det er et driftstiltak. I betyr at det er et investeringstiltak. O betyr omstillingsprosjektet.

SD = samfunnsdel, numrene er fra målene i vedtatt samfunnsdel av kommuneplanen.

FN= FNs bærekraftsmål

MÅL OG TILTAK KNYTTET OPP MOT SAMFUNNSDELEN OG FN'S BÆREKRAFTSMÅL

Mål	Tiltak	Målordikator	Budsjett	D/I/O	2023	2024	2025	2026
SD FN 2.2	Ny grunnskole på Kautokeino tettsted - Oppvekstsenter i Máze, flytte barnehagen til skolen	- Mindre sykefravær - Mindre mobbing - Flere fullfører videregående -og høyere utdanning		D	x	x	x	x

ENHET FOR KULTUR OG OPPVEKST -

	-Kompetanseheving -Rekrutterings- og stabiliseringstiltak for Samiske fagfolk; lærere, Barnehagelærere, sosionomer, barnevernspedagoger	- Bedre karakterer						
SD FN 3.2/ 4.4	Kulturskoletilbud	- Unge kommer tilbake til Kautokeino kommune - Mindre rusmisbruk - Øke trivsel, god mental helse		D	x	x	x	x
	Bruke samisk i alle arenaer	- Samisk kompetanse skal være synlig i alle møter - Vektlegge samisk språk og kultur kompetanse ansettelsene		D	x	x	x	x

Økonomiske rammer

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Inntekt	-32 143 623	-30 929 969	-30 142 969	-30 142 969	-30 142 969
Utgifter	114 434 863	106 586 217	106 036 679	105 435 417	104 735 417
Netto ramme	82 291 240	75 656 248	75 893 710	75 292 448	74 592 448

Enhet for helse og omsorg

Enhet helse og omsorg består av:

Administrasjon helse og omsorg: Kommunalleder, fire virksomhetslederledere helse, omsorgssenter, hjemmetjeneste og sykehjem, kommuneoverlege, sekretær, saksbehandlere, barnekoordinator og demenssykepleier.

Helse	Hjemmetjeneste n	Omsorgssenter	Sykehjem	Oppdragstaker e
Helsestasjon/jordmor	Hjemmesykepleien	Omsorgsboliger for funksjonshemmede	Langtidsplasser	BPA/KPA
Fysioterapi/ergoterapi	Bemannet omsorgsbolig	Eksterne tjenester	Korttidsplasser	Støttekontakter
Legetjenesten	Ambulerende vaktmestertjeneste		Sykestueplasser	Privat avlastning
Psykiskhelsetjeneste	Hjelpemidler		Kjøkken	Omsorgslønn
Psykologtjenesten	Hjemmehjelp		Kreftomsorg	Avlastning
	Dagtilbud for hjemmeboende med demenssykdom			

Utfordringer og strategi

Det er utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde helsepersonell. Stabiliserings tiltak for helsepersonell på alle nivå bør opprettholdes/videreføres. Enkelte områder hvor det er spesielle rekrutteringsutfordringer bør man vurdere å sette inn nye rekrutteringstiltak. Det er viktig å se på stabilitet over lengre tid. Det å opprettholde tilbud i samfunnet, som bolig, barnehage, skole og andre fritidstilbud vil være med på å rekruttere og stabilisere helsepersonell.

Sentrale ansvarsområder er å sørge for at innbyggerne gis nødvendige tjenester for å mestre sine liv i egne hjem eller i kommunale institusjoner. Videre er det helt sentralt å omstille og utvikle helsetjenestene, for blant annet å håndtere demografiskiftet med stor økning i antall eldre, økende kompleksitet i brukerbehovene og forventet gap mellom tilgang til helsepersonell og individuelle brukerbehov som skal møtes.

Delplaner og temaplaner

Noen av planene er ferdige og vedtatt mens andre skal utarbeides eller oppdateres.

- Plan for demensomsorg (Planperiode 2015-2025)
- Plan for kreftomsorg (2020 -2024)
- Veileder for tildeling av helse og omsorgstjenester
- Kommunedelplan for helse- og omsorg.

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

Mål og tiltak for perioden 2024-2027

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Kolonne D/I/O = D betyr at det er et driftstiltak. I betyr at det er et investeringstiltak. O betyr omstillingsprosjektet.

SD = samfunnsdel, numrene er fra målene i vedtatt samfunnsdel av kommuneplanen.

FN= FNs bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Budsjett	Målindikator	D/I/O	2024	2025	2026	2027
SD 1.1 a)	Skape attraktive arbeidsplasser	Innenfor dagens ramme	Ingen vakante stillinger	D	X	X	X	X
	Heltidskultur/ årsplanlegging oppstart	Innenfor dagens ramme	Øke antall 100 % stillinger	D	X			
SD 1.1 b)	Gode helse og omsorgstjenester for befolkningen	Innenfor dagens ramme	Bruker undersøkelser	D	X	X	X	X
SD 1.1 c)	Kartlegge framtidig tjenestebehov ved helse og omsorg	Ekstramidler fra kommunestyret	Kapasitet til å møte framtidens tjenestebehov	D	X			
SD 2.4 a)	Samisk sykepleierutdanning	Innenfor dagens rammer	Praksisplasser til studenter	D	X	X	X	X
	Læringsbedrift	Innenfor dagens ramme	Antall som tar fagbrev	D	X	X	X	X
SD 3.1 b)	Samisk tillegg til sykepleiere og leger.	Innenfor dagens ramme	Lønn	D	X	X	X	X
	Oppsøke høyskoler og universiteter for å rekruttere helsepersonell	Søke eksterne midler	At ferdig utdannede velger å komme til Kautokeino for å arbeide	D	X	X	X	X
SD 3.1 c)	Helsefagarbeiderutdanning	Innenfor dagens ramme	Legge til rette for kompetanseheving ved siden av jobb.	D	X	X	X	X
	ABC skoler innenfor spesialfelt, rus, psykiatri, PU og demensomsorg.	Innenfor dagens ramme	Legge til rette for kompetanseheving ved siden av jobb.	D	X	X	X	X

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

	Vips opplæring, personsentrert opplæring rettet mot den enkelte pasient/bruker.	Innenfor dagens ramme	Legge til rette for kompetanseheving som en del av ordinært arbeid	D	X	X	X	X
	Tilrettelegg å motivere til å ta samisk språkkurs	Innenfor dagens ramme	Økt samisk kompetanseheving	D	X	X	X	X
SD 3.1 d)	Inngå samarbeid for å utdanne flere med lokal tilknytning innenfor helsefag	Innenfor dagens ramme	Flere søkere til stillinger som utlyses	D	X	X	X	X
SD 3.2 a)	Folkehelse i plan	Innenfor dagens ramme	Helsefremmende planer skal ligge til grunn i alt planarbeid i helse og omsorg.	D				
SD 3.2 b)	Veileder for tildeling av helse og omsorgstjenester.	Innenfor dagens ramme	Fornøyde pasienter og brukere dermed færre pasientklagesaker.	D	X			
	Tildelingsteam	Innenfor dagens ramme	Tverrfaglig vurdering sikrer gode tjenester.	D	X	X	X	X
SD 3.2 c)	Helsestasjon og psykologtjenesten samarbeider med andre instanser.	Innenfor dagens ramme	Koordinert innsats rettet mot barn.	D	X	X	X	X
	IP koordinator	Innenfor dagens ramme	IP planer	D	X	X	X	X
	Barn som pårørende	Innenfor dagens ramme	Få rutiner på plass	D	X	X	X	X
SD 3.3 a)	Ambulerende team fra spesialist helsetjenesten	Innenfor dagens ramme	Antall fagfelt og konsultasjoner					
SD 3.3 b)	På grunn av den nye samhandlingsreformen utskrives pasienter tidligere fra spesialist helsetjenesten til primærhelsetjenesten. Dette medfører at primærhelsetjenesten må være mer rustet til å ta imot mer komplekse pasientgrupper. På grunn av dette må primærhelsetjenesten ha større bredde i fagkompetansen.	Innenfor dagens ramme	Rett kompetanse på rett sted.	D	X	X	X	X
SD 3.4 a)	Oppdaterte og fungerende rutiner ved Helse og omsorg	Innenfor dagens ramme	Lite klager fra ansatte, pasienter og pårørende	D	X	X	X	X

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

			Braker- og pårørendeundersøkelser					
	Pårørendesamtaler	Innenfor dagens ramme	Dokumenteres i profil	D	X	X	X	X
	Samarbeidsmøter mellom de ulike tjenesteyterne	Innenfor dagens ramme	Bedre pasientflyt	D	X	X	X	X
SD 3.4 b)	Kommunen vil legge til rette for at de som ønsker å bo hjemme får gjøre dette lengst mulig.	Innenfor dagens ramme	Styrke hjemmetjenesten	D	X	X	X	X
SD 4.1 a)	Samisk språktillegg til sykepleiere og leger	Innenfor dagens ramme	Lønnstillegg	D	X	X	X	X
	Fokus på samisk mat	Innenfor dagens ramme	Meny	D	X	X	X	X
	Dagtilbudet for personer med demenssykdom baserer alle aktiviteter og utflukter på samisk mat og kultur	Innenfor dagens ramme	Årsplan, ukeplaner	D	X	X	X	X
	Daglig drift bærer preg av samisk kulturforståelse	Innenfor dagens ramme	Årsplaner, ukeplaner	D	X	X	X	X
	De fleste av de ansatte innehar samisk språk og kulturkompetanse	Innenfor dagens ramme	Ved ansettelsesprosesser ansettes personer med denne kompetansen	D	X	X	X	X
SD 4.1 b)	Helse og omsorg søker om støtte for å videreutdanne våre ansatte som innehar samisk språk og kulturkompetanse	Eksterne midler	Økt kompetanse	D	X	X	X	X
SD 4.2 c)	Oppfordrer barn, unge og voksne til å være aktive innenfor idrett.	Innenfor dagens ramme	Folkehelseundersøkelser	D	X	X	X	X
SD 4.5 a)	Helse og omsorg er positiv til at lag og foreninger kan skape aktivitet ved de enkelte avdelinger	Innenfor dagens ramme	Besøktjeneste og andre aktiviteter	D	X	X	X	X
SD 5.1 c)	Helse og omsorg legger til rette så langt de lar seg gjøre slik at de ansatte kan delta i reindriften	Innenfor dagens ramme	Mer fornøyde ansatte	D	X	X	X	X
SD 5.3 a)	Helse og omsorg jobber for å øke andelen av mannlige ansatt	Innenfor dagens ramme	Andel menn i helse og omsorg	D			X	X

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

SD 6. 1 a)	Alle som henvender seg til helse og omsorg skal møte kompetente medarbeidere som kan kommunisere på samisk og norsk.	Innenfor dagens ramme	Andel klager	D	X	X	X	X
SD 6. 1 b)	Helse og omsorg stiller krav til at velferdsteknologi skal være tilpasse samisk språk	Eksterne midler og innenfor dagen rammer	Velferdsteknologi snakker samisk	D	X	X	X	X
SD 6. 2 a)	Øke stillinger i takt med økt tjenestebehov og lovkrav fra myndigheter	Innenfor dagens ramme, økte midler fra kommunestyret	Antall ansatte	D	X	X	X	X
SD 6. 2 b)	Skape attraktive arbeidsplasser	Innenfor dagens ramme	Befolkningsvekst	D	X	X	X	X
SD 6. 2 c)	Ha serviceinnstilte ansatte	Innenfor dagens ramme	Omdømme	D	X	X	X	X
SD 6. 3 a)	Tjenestene som gis er individbasert og innvilges etter den enkeltes behov jf. lov og rammeverk	Innenfor dagens ramme	Antall klager	D	X	X	X	X
SD 6. 3 b)	Hjemmeside ansvarlige som holder den oppdatert	Innenfor dagens ramme	At hjemmesiden er oppdatert	D	X	X	X	X
SD 6. 3 c)	Imøtekommende og informative ansatte	Innenfor dagens ramme	Innbyggerundersøkelse	D	X	X	X	X
	Informativ hjemmeside	Innenfor dagens ramme	Innbyggerundersøkelse	D	X	X	X	X
SD 6. 3 d)	Helse og omsorg tilpasser tjenester etter behov	Innenfor dagens ramme	Klage saker	D	X	X	X	X
SD 6. 4 a)	Bidra til å skape interessante arbeidsplasser med utviklingsmuligheter.	Innenfor dagens ramme	Medarbeiderundersøkelse	D	X	X	X	X
SD 6. 4 b)	Bruke rett kompetanse på rett sted	Innenfor dagens ramme	Medarbeiderundersøkelse	D	X	X	X	X

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

SD 6. 4 c)	Sykefraværsoppfølging	Innenfor dagens ramme	Sykefraværsstatistikk	D	X	X	X	X
	Treningsrom på Bákتهárji	Innenfor dagens ramme	Sykefraværsstatistikk	D	X	X	X	X
	Tilpasser arbeidshverdagen til den enkelte ansatte så langt det lar seg gjøre	Innenfor dagens ramme	Medarbeiderundersøkelse	D	X	X	X	X
SD 6. 4 d)	Lønn, opplæring og utviklingsmulighet	Innenfor dagens ramme	Turnover	D	X	X	X	X
SD 6. 4 e)	Lik lønn for likt arbeid	Innenfor dagens ramme	Lønn jf. tariff	D	X	X	X	X

Eventuelle mål og tiltak ikke er knyttet om mot fastsatt målstruktur

5. Økonomisk og strukturell omstilling
6. Tjenestekvalitet
7. Samarbeid
8. Samisk språk (fra samfunnsdelen)

Mål	Tiltak	Budsjett	Målindikator	D/I/	2024	2025	2026	2027

Tiltak som ikke blir vedtatt/prioritert

Sikring av høy etisk standard

Tiltak som allerede er iverksatt for å sikre en høy etisk standard

Etisk hus som inneholder oppdaterte etiske retningslinjer, samspillsregler og veiviser for bruk av sosiale medier for ansatte og politikere i Kautokeino kommune.

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

Medarbeiderplattform for ansatte i Kautokeino, del av det etiske hus. Beskriver samspillet mellom ansatte innad i kommunen.

ENHET FOR HELSE OG OMSORG -

Økonomiske rammer

Endringer

Endringer i tillegg til lønnsvekst består av 4 årsverk økning til BPA tjenesten, 2 årsverk økning ved helse, 0.68 årsverk er redusert på sykehjem og hjemmetjenesten. Totalt gir det en økning på 5.18 årsverk for 2024. Man har økt inntekter på egenandel og sykepengerefusjon.

MBSS er tatt med i budsjett for 2024, 2025, 2026 og 2027.

Helse og omsorg har tatt en gjennomgang av budsjett for 2024 og budsjetter så marginalt som mulig og med det pasientgrunnlaget vi hadde under budsjettering (november 2023). Hvis noe uforutsatt skulle skje vil man trenge en budsjettregulering i 2023.

Tiltak som er redusert i budsjettforslag fra enheten:

Redusert saksbehandlerstilling fra juli.

Nye tiltak som ligger i budsjettforslag fra enheten:

Ingen

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2025	Budsjett 2027
Inntekter	-29 984 000	-32 081 000	-32 081 000	-32 081 000	-32 081 000
Utgifter	137 118 022	141 398 171	141 398 171	141 398 171	141 398 171
Netto ramme	107 134 022	109 317 171	109 317 171	109 317 171	109 317 171

Enhet for Nav sosialtjenester

Utfordringer og strategi

Samfunnsoppdraget er fundamentet i NAV, det er beskrevet i NAV loven. Virksomhetsstrategien opererer innenfor samfunnsdraget.

NAVs samfunnsoppdrag

NAV bidrar til sosial og økonomisk trygghet, og fremmer overgang til arbeid og aktivitet

NAV er en viktig del av sikkerhetsnettet i velferdsstaten. Vi skal bidra til at flere kommer i arbeid og færre på stønad, og samtidig sørge for at de som trenger det, får rett ytelse til rett tid.

NAV-kontoret skal levere både kommunale og statlige arbeids- og velferdstjenester. For å få til dette, samarbeider staten og kommunen i et partnerskap.

Kommunen har ansvar for å tilby sosiale tjenester og veiledning ved NAV-kontoret.

Hvilke kommunale tjenester lokale NAV-kontor tilbyr, varierer fra kommune til kommune. Alle kommuner må tilby et lovpålagt minimum, som består av:

- økonomisk sosialhjelp
- kvalifiseringsprogrammet
- opplysning, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgiving
- midlertidig botilbud
- individuell plan

I tillegg til minimumskravet har NAV Kautokeino oppgaver som gjeldsrådgivning, ruskonsulent, bostøtte, startlån, tilskudd til utbedring av boliger og skjenkesaker. I tillegg etablerer kommunen ett boligservicekontor som er underlagt NAV. Kontoret skal være i drift i løpet av 2024.

Samfunnet preges av økte priser og levekostnader, flere opplever økonomiske utfordringer og mange opplever en nedgang i realinntekten. Dette oppleves spesielt utfordrende for de mest sårbare i vårt samfunn. De sosiale tjenestene i NAV-kontoret utgjør det siste sosiale og økonomiske sikkerhetsnettet i velferdsordningene. De sosiale tjenestene inngår i mange tilfeller som en viktig del av ett helhetlig tjenestetilbud til personer i en vanskelig livssituasjon som står utenfor arbeid og samfunnsliv.

Perioden 01.11.2022 – 31.10.2023

Nøkkeltall	Kautokeino	Karasjok
Totalt antall stønadsmottakere	118	69
Sosialhjelp som hovedinntekt	26/22%	25/36%
Husholdninger med barn	21/18%	17/25%
Totalt antall barn	31	41
Ungdom under 30 år	31/26%	23/33%
Deltakere kvalifiseringsprogram	5	2
Antall innkomne søknader, alle sakstyper	492	284
Antall utgående vedtak, alle sakstyper	556	324
Antall klagesaker	2	0

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

Kautokeino kommune har sikret at innbyggere med komplekse gjeldssaker får kvalifisert bistand gjennom en samarbeidsavtale med gjeldskompetansesenteret i NAV. Dette er en ordning som har fungert godt for befolkningen, og de har kommet frem til gode avtaler for brukerne. Dette er ett samarbeid som vurderes viktig å fortsette med. Det gir brukere gode tjenester, samtidig som det frigir ressurser i kontoret til å gjøre forebyggende oppgaver.

Troms og Finnmark er en av fylkene med lavest arbeidsledighet i landet. Kautokeino har også hatt en markant nedgang, i slutten av oktober var det 2,3% arbeidsledighet i arbeidsstyrken i Kautokeino kommune. Kommunen har en del sesongarbeid, og det viser ledighetstillene. Noe av utfordringen ligger også i lavt utdanningsnivå da særlig blant menn. Arbeidsmarkedet lyser gjerne ut stillinger med krav om høyere utdanning, dermed kvalifiserer ikke arbeidsledige til å søke på stillingene. NAV har ett stort fokus på å kvalifisere brukere til varig arbeid, og bruker mye tiltak som utdanning og kurs.

Sykefraværet har økt på landsbasis og i Troms og Finnmark. Kautokeino er en av de kommunene med høyest legemeldt sykefravær i fylket. Muskel og skjelettlidelser, og psykiske lidelser utgjør den største årsaken til legemeldt sykefravær.

Legemeldt sykefravær 2.kvartal

	2019	2020	2021	2022	2023
Guovdageaidnu/kautokeino	7,1	7,4	6,4	7,5	8,1

Sykefraværsprosent	2018	2019	2020	2021	2022
5430 Guovdageaidnu - Kautokeino	5,8	6,2	7,3	6,2	7,2
5437 Kárásjohka - Karasjok	6,7	6,5	7,9	6,1	6,5

Kautokeino kommune i lag med NAV har startet arbeidet med å redusere sykefravær. Det er avholdt opplæringsdager for ledere, tillitsvalgte og verneombud. NAV har også vært inne i hjemmetjenesten med innsatsteam, og fulgt tjenesten over tid. I 2024 går NAV inn med innsatsteam i sykehjemmet og omsorgssenteret. Da jobbes det systematisk med en egen metode over tid.

Det skal også gjøres ett arbeid når det gjelder å systematisere sykefraværsoppfølgingen i kommunen, samt revidering av rutiner.

Nav bistår sykemeldte og arbeidsgivere, og øker innsatsen på sykefraværsområdet. Flere veiledere på kontoret skal jobbe med dette fagområdet.

Kautokeino har en stor andel av befolkningen som lever i utenforskap, de som verken er i aktivitet eller mottar trygd. Dette er en gruppe som er utfordrende å identifisere da de ikke er registrert i NAV sine systemer.

Regjeringen har fått støtte i Stortinget for å styrke ungdomsarbeidet i NAV med en ny ungdomsgaranti, som har vært gjeldende fra 1. juli 2023. Ungdomsgarantien er et svar på en dypere samfunnsutfordring som det haster å gjøre noe med. Altfor mange unge under 30 år står i dag utenfor arbeid og utdanning. Antallet har økt de siste årene, og det trengs et løft for å snu denne utviklingen. Deltakelse i arbeidslivet er avgjørende for den enkeltes livsmuligheter og levekår. Konsekvensene er særlig store hvis man allerede fra ung alder faller utenfor arbeids- og

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

samfunnsliv. Garantien er først og fremst en oppfølgingsgaranti, der alle som er i målgruppen skal få rask hjelp og tett oppfølging så lenge det er nødvendig. NAV jobber derfor målrettet for at den enkelte veileder skal følge opp færre unge enn de gjør i dag. Alle unge i målgruppen skal få tilbud om en fast kontaktperson i NAV, som skal gi regelmessig oppfølging og blant annet tilby veiledning om utdanningsmuligheter og muligheter i arbeidsmarkedet. Kontaktpersonen kan også bidra med å koordinere bistand fra ulike aktører og hjelpeinstanser for unge med sammensatte behov. Målgruppen for ungdomsgarantien i NAV er unge personer i alderen 16 - 29 år, som trenger hjelp fra NAV for å komme i arbeid.

Antall og andel i utenforskap blant de i arbeidsfør alder (20-66 år) og unge (20-29 år) i Karasjok, Kautokeino, Troms og Finnmark og landet for øvrig.

20-29 år	Antall Kun trygd	Antall Verken trygd eller aktivitet	Andel kun trygd	Andel Verken trygd eller aktivitet
Fylket	2197	3078	6,6 %	9,2 %
5430 Guovdageaidnu - Kautokeino	15	47	4,7 %	14,8 %
20-66 år	Antall Kun trygd	Antall Verken trygd eller aktivitet	Andel kun trygd	Andel Verken trygd eller aktivitet
Landet	419411	240081	12,5 %	7,2 %
Fylket	19073	9866	12,8 %	6,6 %
5430 Guovdageaidnu - Kautokeino	250	134	14,7 %	7,9 %

Statistikk rundt utenforskap er fra desember 2022.

Noe av utfordringen med å kunne oppfylle ungdomsgarantien i små NAV kontor er at det er få ressurser og vanskelig å danne ungdomsteam. Nav har gjort en utredning av muligheten for å danne ett felles NAV kontor i kommunene Karasjok og Kautokeino. I prosjektplanen er det beskrevet at det ved ett eventuelt interkommunalt samarbeid dannes ungdomsteam. Dette vil kunne hjelpe kommunene med å oppfylle ungdomsgarantien og gi ungdom god og tett oppfølging.

Kontorene jobber med å øke kompetansen blant veiledere på arbeid med ungdom, og får bistand fra fylkesenheten.

Kautokeino har fortsatt ett veldig utfordrende boligmarked. Det er få boliger til salgs og det er få eller ingen ledige boliger ledige på leiemarkedet. Dette har vært med på å skape økte priser i boligmarkedet. Det er blitt vanskeligere for de med lav inntekt og langvarige økonomiske utfordringer å komme inn på boligmarkedet. NAV holder på å etablere boligservicekontor, og har rekruttert medarbeider som skal utvikle dette tjenestetilbudet. I boligservicekontoret skal alle verktøy i forbindelse med boligsosialt arbeid være, som tilskudd, startlån, bostøtte, leie til eie m.m. Medarbeideren skal også være med på å lage gode planer for boligsosialt arbeid i kommunen.

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

Delplaner og temaplaner

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Økonomiplan
- Virksomhetsplan
- Kompetanseplan
- Beredskapsplan
- Boligsosial handlingsplan
- Ruspolitisk handlingsplan
- Oadjebas Guovdageainnus
- Oppvekstplanen

Mål og tiltak for perioden 2024-2027

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Kolonne D/I/O = D betyr at det er et driftstiltak. I betyr at det er et investeringstiltak. O betyr omstillingsprosjektet. SD = samfunnsdel, numrene er fra målene i vedtatt samfunnsdel av kommuneplanen. FN= FNs bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Målindikator	Budsjett	D/I /	2024	2025	2026	2027
SD 1.2 e) FN 1,3,10	Startlån	Antall boliger som bygges, kjøpes eller refinansieres	16 mill		16 mil l	16 mil l	16 mill	16 mill
SD 1.2 e) FN 1,3,10	Bostøtte	Flere får økonomisk supplering, færre på økonomisk stønad	X		X	X	X	x
SD 1.2 e) FN 1,3,10	«Leie til eie»	Flere får muligheten til å eie egen bolig	x		x	x	x	x
SD 2.3 a) FN 1,3,4	Tverrfaglig team på videregående skole	Flere fullfører videregående opplæring	Prosjektmidler fra statsforvalteren		X	X	X	X
SD 2.3 b)	Prosjekt «Like muligheter for alle»: Forhindre frafall	Flere fullfører videregående opplæring			X	X	X	X

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

	Fra videregående skole								
SD 3.2 c) FN 3	Ruspolitisk handlingsplan skal revideres	Rus arbeidet blir jobbet med systematisk og strategisk	I rammen		X	X	X	X	X
SD 4.1 a)	Øke bruk av samisk språk i NAV	Samisk på nav.no, samisk i all saksbehandling	X		X	X	X	X	X
SD 5.3 a) FN 1,3,4,8	Tilby kvalifiseringsløp gjennom NAV	Flere tar utdanning	X		X	X	X	X	X
SD 5.3 a) FN 1,3,4,8	Kvalifiseringsprogram	Flere i arbeid	1 576 000		1 576	1 576	1576	1576	1576
SD 6.1 a)	Rekruttere og beholde samiskspråklige ansatte	Alle ansatte har samisk språkkompetanse	X		X	X	X	X	X
SD 6.3 c)	Informasjon til befolkningen om NAV tjenester. Månedlige artikler på to språk med ulik informasjon publiseres på kommunens hjemmeside	Månedlig informasjon på hjemmesiden	X		X	X	X	X	X
6.4 a)	Kompetanseheving blant ansatte	Ansatte innehar riktig og god kompetanse	I rammen		X	X	X	X	X

Eventuelle mål og tiltak ikke er knyttet om mot fastsatt målstruktur

Mål	Tiltak	Målindikator	Budsjett	D/I/	2024	2025	2026	2027
1	Utarbeide rutiner og planer for alle fagområder Som mangler dette. Oppdatere eksisterende rutiner og planer	Internkontrollen er ferdigstilt og revidert	I rammen	D	X	X	X	X

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

2	Oppdatere informasjon om NAV sosial tjeneste på Kommunens hjemmeside	Oppdatert informasjon på hjemmesiden	I rammen	D	X	X	X	X
3	Etablere tverrfaglig samarbeid med alle relevante Tjenester i kommunen	Samarbeidsavtaler	I rammen	D	X	X	X	X
4	Rusavhengighet – kompetanseheving blant ansatte	Kvalitet i tjenesten	I rammen	D	x	x	x	x

Endringer:

Tiltak som er redusert i budsjettforslaget fra enheten:

Lisenser på dataprogram	Kr. 62 200,-
Korttidsleie av transportmidler	Kr. 10 000,-
Programvare	Kr. 50 000,-
Økonomisk stønad	Kr. 400 000,-
Tilbakebetaling forskudd trygd	Kr. 30 000,-
Kvalifiseringsstønad (KVP)	Kr. 393 800,-
Utbedringstilskudd	Kr. 380 000,-
Etableringstilskudd	Kr. 300 000,-
Lønnskostnader	Kr. 320 045,-
Kontroll oppgaver	Kr. 30 000,-
Sykepenge refusjon	Kr. 10 000,-
<u>Engasjement</u>	<u>Kr. 590 000,-</u>
Til sammen	Kr. 2 576 045,-

Sikring av høy etisk standard

Tiltak som allerede er iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- Etisk hus som inneholder oppdaterte etiske retningslinjer, samspillsregler og veiviser for bruk av sosiale medier for ansatte og politikere i Kautokeino kommune
- Ansatte gjennomfører e- læringskurs om etikk i NAV hvert år

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- Medarbeiderplattform for ansatte i Kautokeino, del av det etiske hus. Beskriver samspillet mellom ansatte innad i kommunen
- Årlig gjennomgang av etiske retningslinjer

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2025	Budsjett 2027
Inntekter	-755 000	-885 000	-885 000	-885 000	-385 000
Utgifter	11 082 595	8 793 566	8 793 566	8 793 566	8 150 766
Netto ramme	10 327 595	7 908 566	7 908 566	7 908 566	7 765 766

ENHET FOR NAV SOSIALTJENESTER -

Investeringsbudsjett

Enhet	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Inntekter	0	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0	0
Netto ramme	0	0	0	0	0

Enhet for tekniske tjenester

Utfordringer og strategi

Teknisk enhet består i hovedtrekk av fagområdene kommunalteknikk, byggesaksbehandling, arealplanlegging, kart, oppmåling, naturforvaltning, forurensningsmyndighet og bygg og eiendomsdrift, inklusive renholdere og bygg driftere.

Enheten i hovedsak en grei driftssituasjon. Produksjonen er relativt god på flere områder, men på bygningsdrift og overordnet ledelse er arbeidsbelastningen så stor at det har konsekvenser i dag og i flere år fremover. Det jobbes fortsatt godt med å utvikle enheten med mål å få en effektiv drift for fremtiden, som tilbyr nødvendige og gode tjenester til befolkningen. Valg av driftseffektive løsninger og innkjøp er i fokus. Ytterligere effektivisering vil kunne gjøres, men dette vi gå utover internservicen i kommunen.

Enheten har de siste årene gjennomført en styrt omorganisering. jfr. notat behandlet av kommunestyret i juni 2018. Situasjonen i dag er vesentlig annerledes enn for noen år siden, men det er verdt å merke seg at utviklingen nå går vesentlig saktere grunnet nye pålagte oppgaver utover driftsoppgaver. Fra 2023 er kommunene lovpålagt å ha autorisert landmåler. Pålagte nye krav medfører at kommunen vil ha behov for styrket bemanning på området oppmåling, geodata og arealplanlegging. Dette vil utløse et behov for kompetanseheving som vil påvirke driftsbudsjettet til enheten.

Landbruksforvaltningen fungerer godt via kjøp av landbrukstjenester fra Tana kommune. Denne avtalen er nå oppe til reforhandling og enheten vil gå inn for at avtalen forlenges i samme form for de neste 3-5 årene.

Det var etablert felles driftsbase for bygg driftere og renholdere, hvor også antall deltidsstillinger ble vesentlig redusert. De fleste stillinger i enheten er i dag hele stillinger. Dette fører til mindre bruk av vikarer og større fleksibilitet i oppgaveløsningen. Denne organiseringen er nå under sterkt press og tidligere uttak av gevinster er blitt reversert. Pr i dag har bygningsdrift ikke en hensiktsmessig driftsbase som støtter opp under effektiv drift av grunnleggende driftsfunksjoner. Arbeidsmiljøet har forverret seg, ledelse har blitt mer krevende hvor de ansatte får mindre oppfølging og veiledning. Driftskostnadene har også økt utover det de burde ha vært.

Det er fortsatt utfordringer i forhold til drift og vedlikehold på områdene vann og avløp. I hovedplan for vann og avløp fremkommer et behov å ansette en driftsoperatør til for å kunne løse de oppgaver som ligger til vann og avløp. Kommunens hoved renseanlegg en hel stilling. Dette er tatt hensyn til i den økonomiske ramma som er lagt som forutsetning i hovedplanen.

Hovedplanen for vann og avløp sier at det må forventes **en årlig økning i gebyrer på 5,4% utover ordinær prisstigning i årene fremover. Dette vil i praksis si en årlig økning av gebyrene på rundt 8 til - 12%**, alt avhengig av prisstigningen. Hovedplan for vann og avløp gir en nærmere beskrivelse av fremtidig behov for investeringer, driftsnivå og bemanning. Hovedplanen ble vedtatt av kommunestyret i juni 2022. For å kunne iverksette tiltakene i hovedplanen skal det i henhold til denne ansettes en prosjektleder. Dette er ikke utført. Planlagt ansettelse er i 2023.

Innenfor fagområdet arealplanlegging, plansaksbehandling, delesaker, oppmåling og matrikkelføring har arbeidsmengden vært så stor at dette har gått ut over saksbehandlingstid, og ikke minst på bekostning av adresseprosjektet. Manglende adresser går ut over folks totale tjenestetilbud, slik som helsetjenester, vareleveranser og annet. Adresseprosjektet MÅ derfor prioriteres i løpet av vinteren 2022-2023. Kommunestyret har vedtatt at arbeidet med områderegulering av KBA1 og kommunedelplan for Máze skal prioriteres. Kommunen har hatt en

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

godkjent landmåler. Landmåleren slutter i kommunen og vi er nå i en prosess for å erstatte denne. Her vil det bli vurdert alternative måter for organisering.

Enheten vil fortsette arbeidet med et mer oversiktlige selvkostregnskap på områdene vann, avløp, renovasjon, slam og feiing. Underforbruk på drift skal settes på fond og merforbruk skal i fremtiden tas fra fondene. Enheten jobber for at områdene plan, byggesaksbehandling, oppmåling og matrikkelføring også får et fullverdig selvkostregnskap. Arbeidet med å oppdatere forskrifter på gebyrområdene pågår. Arbeidet er forsinket og det planlegges ferdigstilling i løpet av 2024.

Det er stort etterslep på vedlikehold av bygningsmassen i kommunen. Det er utarbeidet en vedlikeholdsplan for alle kommunale formålsbygg. De 3 siste årene har drift- og vedlikehold oppgavene blitt nedprioritert til fordel for skoleprosjektet. Dette har hatt, og vil få store negative konsekvenser for drift og vedlikehold av kommunale bygg, tilbud av tjenester og utviklingsarbeid med mål om effektivisering.

På området vei er det gjort betydelige investeringer i flere år. Mange kommunale veger har blitt oppgradert med asfalt. Alle gatelys er nå skiftet til LED-lys, emn det er fortsatt behov for vedlikehold av strømtilførselen til lysene. Vi må ha større fokus på trafiksikkerhet. Det er igangsatt flere byggeprosjekter, både bolighus og større bygninger. Dette genererer mer trafikk, noe som gjør at myke trafikanter må beskyttes i større grad. Flere gang- og sykkelveger, samt bevare og etablere gangstier/snarveier er tiltak som kan være aktuelle.

Grep som må gjøres for å takle fremtidige utfordringer er å holde fokus på kompetanseheving, digitalisering og gjennomføre investeringer som setter kommune i en posisjon for å effektivisere fremfor å kun «kutte flatt/ostehøvel» i budsjettene. Målet er kostnadsreduksjon ved å jobbe annerledes og smartere med ny teknologi og endrede arbeidsmetoder, kontra det å kun jobbe raskere uten endring arbeidsmåte og tjenestenivå. Digitalisering krever gode grunnlagsdata og det kreves ofte investeringer for å få dette til. Teknisk enhet erfarer at det er kompetanse og kapasitet hos våre ansatte som er den mest kritiske faktoren i endringsprosesser.

Enheten har utfordringer på kapasitet til å gjennomføre større drifts og investeringsprosjekter, i tillegg til å håndtere de daglige driftsoppgavene. Teknisk enhet er rigget for å ivareta driftsoppgaver og mindre investeringer. Større og omfattende investeringer krever tilførsel av ressurser. Antallet og størrelsen av investeringsprosjektene tilsier at det må engasjeres egne ansatte til å styre de største prosjektene. Enheten trenger mer kapasitet for å kunne gjennomføre prosjektene på en forsvarlig måte innenfor gitte tids- og kostnadsrammer. Det er inngått flere rammeavtaler på flere områder som vil gi oss litt mer kapasitet, men ikke i nærheten av nok. Det trengs ytterligere to årsverk på områdene bygningsdrift og vann og avløp for å kunne ta unna oppgavene.

Kommunen har inngått en intensjonsavtale med Karasjok kommune om samarbeid og det jobbes for at dette vil bidra til stabil og god oppgaveløsning i årene fremover.

I 2024 planlegges kun få nye investeringsprosjekter pågående prosjekter. Driftsprosjekter som ikke slutføres i 2023 overføres til 2024 Fullstendig oversikt foreligger mot slutten av 2023. Her er de vi vet i dag:

- 62101 Kommunedelplan Márkan (starter opp i 2024)
- 62102 KBA1
- 62103 Kommunedelplan for Máze
- 62200 Digitalisere byggesaksarkiv
- 67018 Enøk 2020 (tidligst 2024)
- 67014 Maze Oppvekstsenter (tidligst 2024)
- 67017 Forprosjekt ny barnehage (tidligst 2024)

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

Delplaner og temaplaner

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel
- Kommunedelplan for Márkan
- Kommunedelplan for idrettsanlegg
- Økonomiplan med handlingsprogram for 2021-2024
- Virksomhetsplan
- Budsjett
- Alt av reguleringsplaner
- Overordnet risiko og sårbarhetsanalyse
- Plan for likestilling
- Kompetanseplan
- Kommunal arkivplan
- Plan for kommunens IKT- strategier
- Handlingsplan for samisk språk
- Overordnet krisehandteringsplan m/delplaner
- Overordnet beredskapsplan
- Lønnspolitiskplan
- Styringsdel i Plan for helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- Boligsosial handlingsplan
- Folkehelseplan
- Trafikksikkerhetsplan 2022-2025
- Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og anlegg 2016-2019
- Vann- og avløpsplan
- Vegvedlikeholdsplan
- Næringspolitisk handlingsplan
- Vedlikeholdsplan for kommunale bygg
- Kommunedelplan for Máze
- Friluftskartlegging
- Forvaltningsplan for vårjakt på ender (iht Forskrift om lodden)

Mål og tiltak for perioden 2024-2027

Mål for 2024

Hovedmål for 2024 er Økonomisk og strukturell omstilling, bedre kvalitet og samarbeid.

- Økonomisk og strukturell omstilling
 - Digitalisere grunnlagsdata, videreutvikle digitale skjema og informasjonskilder.
 - Effektivisere bygningsdrift ytterligere med mål om å flere fulltidsstillinger og mindre vikarbruk.
 - Digital behandling av dispensasjoner etter motorferdselsloven.
 - Stort søkelys på det treårige prosjektet «Vi tar grep» hvor enheten utarbeider en sektorplan for teknisk enhet.
 - Fortsette arbeidet med etablering av driftsovervåkning for Vann og Avløp.
- Bedre kvalitet
 - Bygge kompetanse på plan, anskaffelser, prosjektledelse og offentlig forvaltning. All saksbehandling innenfor lovens tidskrav
 - Effektivisere bygningsdrift ytterligere for å kunne leverer bedre tjenester med samme bemanning
 - Fullverdig, oppdatert og dynamisk internettside med den informasjonen som innbyggerne trenger til enhver tid.
 - Gjøre enhetens tilbud tilgjengelig på kommunens nettside

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

- Fortsatt levere drikkevann av god kvalitet og ha god forsyningsikkerhet
- Ha fokus på kommunikasjon og samhandling. Hvordan kommunisere på en effektiv måte uten at det går utover muligheten til også å saksbehandle
- Samarbeid
 - Mer og bedre samarbeid på tvers av enhetene.
 - Prosjektet «Vi tar grep» vil kunne bidra til dette.

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Kolonne D/I/O = D betyr at det er et driftstiltak. I betyr at det er et investeringstiltak. O betyr omstillingsprosjektet.

SD = samfunnsdel, numrene er fra målene i vedtatt samfunnsdel av kommuneplanen.

FN= FN's bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Budsjett	Målindikator	D/I	2024	2025	2026	2027
SD 1.1 a) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Kommunedelplan for Márkan (2024) og Máze (2022), samt KBA1		Antall boligtomter og næringstomter	I	x	x	x	x
1.1b) FN 11	Nye boligfelt		Attraktive boligtomter					
1.1 c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Kommunedelplan for Márkan (2024) og Máze (2022)		Antall boligtomter og næringstomter, samt riktig dimensjonert infrastruktur	I	X	X	X	x
1.2 a) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging		Antall % omdisponert LNFR-areal	D	x	x	x	x
1.2 b) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging og landbruksforvaltning		Andel landbruksjord som omdisponeres	D	X	X	X	x
1.2 c)	Styrke arealplanlegging, rutiner rundt dispensasjoner fra motorferdselloven		Andel utnyttet areal og antall dispensasjoner fra motorferdselloven		x	x	x	x
1.2 d)	Styrke arealplanlegging, KBA1		Boligtetthet, sentrumsnærhet, meter infrastruktur		X	X	X	x
1.2 e)	Styrke arealplanlegging, Kommunedelplan for Máze og Márkan		Saksbehandlingstid, brukerinvolvering, antall byggeklare tomter		X	X	X	X
1.2 f)	Samarbeid med KBS		Antall boliger		X	X	X	X
1.2 g) FN 3, 9, 11,	Styrke arealplanlegging, KBA1, kommunedelplan for Márkan		Antall tomter og nye lokaler		X	X	X	X

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

12, 13,								
1.2 h) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging, kommunedelplan for Márkan		Antall hytter og caravanoppstillingsplasser		X	X	X	x
1.2 i)	Nye scooterløyper, effektiv dispensasjonsbehandling		Antall dispensasjoner, lengde på scooterløyper		X	X	X	X
1.2 k)	Styrke byggesaksbehandlingen og arealplanleggingen		Antall fornøyde brukere		X	X	X	x
1.3 a)	Service til innbyggerne		Saksbehandlingstid Tilgang på informasjon Fleksibel kommunikasjon Digitalisering		X	X	X	x
1.3. b) FN 11	Tomter etter samisk behov Skilting på samisk		Størrelsen på tomtene Antall skilt på samisk		X	X	X	x
1.3. c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanleggingen og kommunedelplan for Márkan		Antall samiske «rom»		X	X	X	X
1.3. e) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Kommunedelplan for Márkan, tilrettelegge areal i KBA1		Antall kjøpesentre		X	X	X	X
1.4 a) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Arealplanlegging, KBA1, kommunedelplaner		Antall alternative enøk-kilder		X	X	X	X
1.4 b) FN 3, 9, 11, 12, 13,	ENØK-tiltak i kommunale bygg ENØK 2020	11mill	Prosent reduksjon i strømforbruk			X	X	X
1.4.c)	Ingen tiltak							
2.1.c)	Forprosjekt ny barnehage	3,5mill	Ny barnehage		X			
2.3.c) FN 11	Samarbeid med KBS Avsatte areal til leilighetsbygg i KBA1		Antall boliger		X	X	X	X
3.2 a)	Styrke arealplanlegging		Økt folkehelse		X	X	X	X
4.1 a) FN 11	Forprosjekt ny skole Forprosjekt ny barnehage Oppvekstsenter Máze Kommunedelplaner	15mill 3,5mill 2,5mill 4,1mill	Realiserte prosjekter		X	X	X	x
4.1 b)	Ingen tiltak							
4.2 b)	Ingen tiltak							

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

4.2 c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanleggingen		Andel planer med dette innbakt		X	X	X	X
4.3 a)								
4.3 b)	Prosjektet er vedtatt, rask saksbehandling på reguleringsplan		Saksbehandlingstid		X	X	X	X
4.5 a) og b) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanleggingen		Antall samarbeidsprosjekter		X	X	x	X
5.1 c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging KBA1 kommunedelplan Márkan og Máze		Antall arbeidsplasser		X	X	X	X
5.2 a)	Landbruksforvaltning til Tana	250 000,-	Nyetableringer		X	X	X	X
5.2 b) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging KBA1 Kommunedelplan for Máze og Márkan		Antall produsenter					
5.2.d)	Ingen tiltak							
5.3 a)	Ingen tiltak							
5.3 c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging Brukermedvirkning		Antall tiltak iverksatt		X	X	X	X
6.1 a) FN 11	Ansettelse		Andel samisktalende		X	X	X	X
6.1 b og c)	Ingen tiltak							
6.2 a, b og c) FN 3, 9, 11, 12, 13,	Styrke arealplanlegging		Befolkningsvekst		X	X	X	X
6.3 a, b og c)	Kompetanseheving Tilgang på informasjon Fleksibel kommunikasjon Digitalisering		Innbyggerundersøkelser		X	x	X	x
6.3 d)	Kompetanseheving		Brukerundersøkelser		X	X	X	X
6.4 a- e)	Kompetanseheving Personalpolitikken Permisjonsreglementet Lønnspolitikken Delegasjonsreglementet Ressurstilgang		Medarbeider-undersøkelse Sykefravær		X	X	X	X

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1.1 a) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivets og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet, er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.1 b) I arealplanleggingen skal det vektlegges nye boligfelt som gir bolyst. Nye boligfelt skal etableres med ferdig opparbeidete lekeplasser, gang- og sykkelveier tilknyttet eksisterende gang- og sykkelveinett, nærhet til private og offentlige tjenester, samt med lett tilgang til utmark.

1.1 c) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.2 a) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.2 b) Kapasiteten og kompetanse på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. Landbruksforvaltningen er satt ut til Tana kommune som nå ivaretar landbruksforvaltningen på vegne av Kautokeino kommune. Det vil i 2023 gjøres en ekstra innsats i forhold til driveplikten av landbrukseiendommer, dette fordi flere av bøndene opplever problemer i forhold til å skaffe tilleggsjord for dyrking av fó.

1.2 c) Kapasiteten og kompetanse på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. Når det gis dispensasjoner fra motorferdselloven må hensynet til naturmangfold ivaretas samtidig som tradisjonell bruk av utmark også ivaretas.

1.2 d) Planprosessene for områderegulering av KBA1 er igangsatt. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. I tillegg legges det opp til fortetting av boligområdet Loajkodievvá og næringsfeltet Hannomaras, for å utnytte eksisterende infrastruktur til billig fortetting.

1.2 e) Planprosessen for kommunedelplan vil starte i 2023. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

eksternt. Det nye boligområdet KBA1 vil i tillegg bidra til at man får boligtomter til forskjellige formål (enebolig, rekkehus, leiligheter mm.)

1.2 f) Teknisk enhet har kontinuerlig godt samarbeid med KBS. Dette vil bli videreført i 2022 og utover.

1.2 g) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. Det vil i 2023 også pågå et arbeid med reguleringsendring av næringsfeltet Hannomaras, for å etablere 2-3 nye industritomter i dette feltet gjennom fortetting.

1.2 h) Planprosessen for kommunedelplan for Márkan vil starte i 2023. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.2 i) Forskrift for snøscooterløyper ble vedtatt i 2021, og har trådt i kraft. Dispensasjonspraksisen fra motorferdselsloven er ikke videredelegert til rådmannen. Det er et politisk utvalg som behandler dispensasjoner fra motorferdselloven. Administrasjonen tilrettelegger for at utvalget kan gjøre en så god jobb som mulig.

1.2 k) For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på områdene arealplanlegging og byggesak styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding i ugjorte saker, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.3 a) Servicen til innbyggerne styrkes gjennom kortere saksbehandlingstid, bedre kvalitet på tjenestene, lettere tilgang på informasjon på internett og flere digitale tjenester.

1.3. b) Tradisjonell bruk av utmark krever større tomter enn det som er normen i Norge. Dette ivaretas i arealplanleggingen. Det skal alltid skiltes på samisk. Økt bruk av samisk språk ved å holde fokus på bruk av samisk i saksbehandlingen og vektlegge samisk ved nyansettelser.

1.3. c) Planprosessen for kommunedelplan for Márkan starter i 2023. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

1.3. e) Planprosessen for kommunedelplan for Márkan starter i 2023. Denne prosessen vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt.

1.4 a) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

1.4 b) ENØK-tiltak i kommunale bygg, ENØK 2020. Det er satt av 11 millioner til dette tiltaket som satser på å redusere energiforbruket i kommunen med 33%.

1.4 c) Kommunen vil jobbe aktivt med holdninger til forsøpling i forbindelse med vårryddesaksjonen, samt prioritere arbeidet med å få fjernet hensatte biler og bilvrak.

2.1.c) Forprosjekt ny barnehage tar sikte på å effektivisere både drift av bygningsmasse og bemanning. Tiltaket er påbegynt og har som målsetting å frigjøre opp mot kr 9mill per år i driftskostnader.

2.3.c) Samarbeid med KBS pågår kontinuerlig. Det vil pågå også fremover.

3.2 a) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeider er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

4.1 a) Forprosjekt ny skole, Forprosjekt ny barnehage, Oppvekstsenter Máze og Kommunedelplaner. Alle disse prosjektene vil styrke Kautokeino som samisk foregangskommune.

4.1 b) Ingen tiltak

4.2 b) Forprosjekt ny skole er igangsatt. I denne prosessen vil også dette delmålet være førende for prosessen. Det ble ikke tatt hensyn til dette i beslutningen om ny skol.

4.2 c) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

4.3 b) Reguleringsplan for ny videregående skole og teater ble vedtatt 2022. Byggearbeidet ble igangsatt mai 2022.

4.5 a) og b) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

5.1 c) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

5.2 a) Landbruksforvaltning er satt ut til Tana kommune. Slik har kvalitet og kapasitet økt betraktelig. Dette vil igjen skape bedre rammevilkår for nyetableringer.

5.2 b) Planprosessene for kommunedelplan for Máze og områderegulering av KBA1 er igangsatt. Disse prosessene vil ta hensyn til politikernes, næringslivet og innbyggernes ønsker og behov. I tillegg vil nasjonale og regionale planer også bli hensyntatt. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt.

5.3 c) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. I planprosessene vil brukermedvirkning være sentral. Dette vil sikre at alle parter blir hørt på en god måte.

6.1 a) Økt bruk av samisk språk. Holde fokus på bruk av samisk i saksbehandlingen og vektlegge samisk ved nyansettelser.

6.2 a, b og c) Tiltaket faller inn under arealplanlegging. For å klare dette arbeidet er kapasiteten og kompetansen på området arealplanlegging styrket vesentlig. Det vil skje en ytterligere styrking fremover ved kompetanseheving, opprydding, bedre rutiner, bedre nettverk og mer samarbeid internt og eksternt. Gode rammevilkår og forutsigbarhet er viktig for investeringer og nyetableringer. Dette kan skapes via gode planprosesser og god forankring av planene i befolkningen.

6.3 a, b og c) Kompetanseheving, Tilgang på informasjon, Fleksibel kommunikasjon og Servicen til innbyggerne styrkes gjennom kortere saksbehandlingstid, bedre kvalitet på tjenestene, lettere tilgang på informasjon på internett og flere digitale tjenester. Kompetente saksbehandlere gir rettferdige tjenester.

6.3 d) Kompetanse er en nøkkelfaktor for endringsvilje. Økt kompetanse skaper viljen til å utvikle seg.

6.4 a-e) Arbeidsgivers evne og vilje til å investere i medarbeiderne vil gjøre Kautokeino kommune til en attraktiv arbeidsplass. Noen av områdene som er viktig for attraktivitet er kompetanseheving, personalpolitikken, permisjonsreglementet, lønnspolitikken, administrativt delegasjonsreglementet og ressurstilgang. Det må være gode rammevilkår for å kunne utføre jobben på en god måte.

Eventuelle mål og tiltak ikke er knyttet om mot fastsatt målstruktur

17. Økonomisk og strukturell omstilling

18. Tjenestekvalitet

19. Samarbeid

20. Samisk språk (fra samfunnsdelen)

Mål	Tiltak	Budsjett	Målindikator	D / I /	2024	2025	2026	2027
1	Forskrifter på selvkostområdene		Vedtatte forskrifter publisert på Lovdata og oppdaterte gebyrer	D	X	x		
2	Forskrifter på områdene plan, byggesaksbehandling,		Vedtatte forskrifter publisert på Lovdata og oppdaterte	D	x	x		

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

	oppmåling og matrikkelføring		gebyrer opp mot selvkost på det enkelte området					
x	«Vi tar grep»		Optimal effektiv drift	D	x			
4	Veiplan - Rullering		Ferdig oppdatert plan	D	x			
x	Internkontroll Utarbeide, innføre og følge opp interne rutiner for å sikre stabil og korrekt tjenesteproduksjon. Det jobbes med rutinebeskrivelser for arbeider etter matrikkelloven. Det jobbes med rutinebeskrivelser for adressering		Bedre arbeidsflyt og flere henvendelser besvares av servicetorget	D	X	X	X	x
6	Hjemmeside og IKS/Intranett, Kommunene hjemmeside skal kontinuerlig oppdateres. Hver enkelt har ansvar for sitt område. Det er etablert en hjemmesidegruppe som bistår den enkelte i å legge ut informasjonen.		Bedre arbeidsflyt og flere henvendelser besvares av servicetorget	D	X	X	X	x
7 FN 12	Renovasjonsplan, En helhetlig renovasjonsavtale for hele Kautokeino kommunen inngås. Kildesortering i alle næringsbygg.		Inngått avtale og kildesortering	D	X			
8	Mer bruk av samisk i arbeidet, legge til rette for samiskkurs for de som ønsker dette. Oppmuntre sterke fagfolk til å ta samiskkurs og begynne å bruke samiske ord umiddelbart når de begynner i jobb		Samisk i saksbehandlingen	D	X	X	X	

Tiltak som ikke blir vedtatt/prioritert

Sikring av høy etisk standard

Tiltak som allerede er iverksatt for å sikre en høy etisk standard

En høy etisk standard i kommunen legger grunnlaget for tillit fra innbyggerne og et godt omdømme. Det er viktig at innbyggerne er trygge på at kommunen ivaretar fellesskapets beste, basert på demokratiske prosesser og rettferdig utøvelse av lokal myndighet.

ENHET FOR TEKNISKE TJENESTER -

Tiltak som er iverksatt for å ivareta høy etisk standard er

- Stort fokus på faglig uavhengighet for saksbehandlere med mål om å levere nøytral og rettferdig saksbehandling
- Stort fokus på prosess – det vil si riktig prosess til rett vedtak
- Kontinuerlig arbeid med internkontroll
- Bedre informasjon til innbyggere, ansatte og andre brukere vi hjemmeside og IKS/Intranett
- Budsjettkontroll – ha kontroll på bruk av offentlige midler. Involvering av de ansatte. Det er fortsatt mye arbeid som gjenstår.
- Gjennomgang etiske retningslinjer – gjennomgås årlig
- Delegasjonsreglementet – gjennomgås årlig
- Innkjøpspolitiske retningslinjer – gjennomgås årlig

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

- Årlig gjennomgang av samhandlingsregler for ansatte og politikere
- Kursing i forvaltningsprinsipper for å sikre rettsikkerheten

Økonomiske rammer

Endringer

Tiltak som er redusert i budsjettforslag fra enheten:

Nye tiltak som ligger i budsjettforslag fra enheten:

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2025	Budsjett 2027
Inntekter	-24 525 364	-26 157 250	-26 157 250	-26 157 250	-26 157 250
Utgifter	53 940 941	54 105 390	54 105 390	54 105 390	54 105 390
Netto ramme	29 415 577	27 948 140	27 948 140	27 948 140	27 948 140

Investeringsbudsjett

Enhet	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Inntekter	-63 683	-33 140	-11 627		
Utgifter	63 683	33 140	11 627	0	0
Netto ramme					

Enhet for Brann og feing

Utfordringer og strategi

Brannvesenet består av en forebyggende avdeling og en beredskapsavdeling. Forebyggende avdeling driver med forebyggende brannvern, slik som feing, tilsyn, kampanjer, holdningsskapende arbeid og annen forebyggende virksomhet. Beredskapsavdelingen består av utrykningspersonell som skal håndtere brann og andre uønskede hendelser når disse oppstår.

Brannvesenet er rimelig godt utstyrt på detaljnivå. Her er både riktig og til dels ganske nytt utstyr tilgjengelig. Brannvesenet disponerer en mannskapsbil og en tankbil i Kautokeino sentrum. Disse begynner imidlertid å bli gamle og har høyere og høyere vedlikeholdskostnader for hvert år som går. Bilene er modne for utskiftning og må fornyes innen kort tid. I Máze er det i 2019 anskaffet en helt ny bil, en s.k. fremskutt enhet. Denne er en fullverdig brannbil i mindre format og har økt effektiviteten i Máze-området betraktelig.

Kautokeino kommune er med i en interkommunal sammenslutning mot akutt forurensning (IUA) sammen med 5 andre kommuner i Vest-Finnmark. Kommunene, ved brannvesenet, skal bistå hverandre ved større akutte forurensningshendelser. I Kautokeino har IUA utplassert ATV, båt m/motor og oljelenser. Dette er finansiert gjennom et spleiselag kommunene imellom. Nå er også kjemikalievern (CBRNE) implementert i denne tjenesten, noe som har medført en utgiftsøkning.

Kautokeino kommune er også med på å drifte 110-sentralen i Finnmark økonomisk. Denne ble flyttet fra Hammerfest til Kirkenes i 2021. Både flyttinga og ny driftsform gjør drifta av denne mer kostbar. I tillegg er 110-sentralene pålagt av DSB å fornye oppdragshåndterings-verktøyet som benyttes. Disse tingene vil gjøre at det vil bli en utgiftsøkning for kommunene her også.

Brannvesenet har de siste årene blitt mer oppmerksom på HMS. Beredskapsstyrken, samt utstyret som brukes, utsettes og eksponeres for farlige gasser og røyk. Det er en utfordring å håndtere kontaminert bekledning og utstyr etter en hendelse. Brannvesenet mangler ren og skitten sone på brannstasjonene, samt tilfredsstillende rutiner for håndtering av dette. Det er igangsatt et prosjekt for å bøte på dette. ROS for brannvesenet er ferdigstilt, og her er utfordringene synliggjort. ROS danner også grunnlaget for en HMS-plan. Det er videre utarbeidet en rapport som har sett på hvordan brannvesenet etterlever dagens HMS-lovgivning. Denne konkluderer med at eksisterende brannstasjoner i Kautokeino i dag ikke er utformet for å ivareta brannkonstablenes helse, miljø og sikkerhet på en forsvarlig måte, og at det i dag ikke er skille på ren- og skitten sone. Arbeidsforholdene ved brannstasjonene bryter dermed med relevante lover og forskrifter, blant annet Arbeidsplassforskriften og Arbeidstilsynets krav til fysisk arbeidsmiljø i brannstasjoner.

Kompetanseheving på mannskapene er godt i gang og vil fortsette de nærmeste årene. Kostnaden for dette er høyt. Det tas derfor sikte på å utdanne 2 brannkonstabler hvert år. Det er innført ny utdanningsmodell for brannkonstabler som vil gjøre utdannelsen lengre og mer kostbar.

Kompetansen for å gjennomføre tilsyn i særskilte brannobjekter er på plass. Gjennomføring av tilsyn i særskilte brannobjekter vil dermed fortsette.

Det er vedtatt en ny forskrift gjeldende fra 01.03.2022 - Forskrift om organisering, bemanning og utrustning av brann- og redningsvesen og nød meldesentralene (brann- og redningsvesen forskriften). Denne ble tidligere kalt Dimensjoneringsforskriften. Med bakgrunn i denne nye forskriften må det utarbeides en ny brannordning for Kautokeino kommune. Det legges også opp

ENHET FOR BRANN OG FEIING -

til fra myndighetenes side at brannvesenet vil bli tillagt flere helseoppgaver. Brannvesenet er allerede tillagt oppgaver som skal avhjelpe politiet inntil de kommer til skadested.

Nasjonalt er det brannvesenet som har best omdømme av utrykningsetatene. Dette bildet skal vi etterstrebe for å beholde.

Tross flere utlysninger de siste årene etter feier står kommunen fortsatt uten egen feier. Denne situasjonen gjør at vi kjøper inn denne tjenesten.

Den største utfordringen de nærmeste årene er økonomi. Behovet for ny brannstasjon i Kautokeino og kanskje også i Máze, samt behov for å bytte ut en aldrende bilpark er de viktigste investeringer som må gjennomføres innen få år. I tillegg til dette må det påregnes investering av utstyr tilpasset dagens situasjon, og endringer i type oppdrag (skogbranner, redning på islagte vann/elver). Det mest alarmerende er likevel et lavt driftsbudsjett. Denne har vært skjært ned hvert eneste år, som gjør at vedtatte mål er utfordrende å nå. Brannvesenet har allerede et marginalt budsjett, som overskrides hvert eneste år. De neste årene vil bli tøffe økonomisk dersom denne trenden fortsetter. For 2024 har brannvesenet fått et lite økonomisk løft budsjettmessig – langt ifra nok, men likevel mer realistisk.

Delplaner og temaplaner

- Kommuneplanens samfunnsdel
- Økonomiplan med handlingsprogram for 2023-2026
- Virksomhetsplan
- Budsjett
- Overordnet risiko og sårbarhetsanalyse
- Risiko og sårbarhetsanalyse for brannvesenet
- Plan for likestilling
- Kompetanseplan
- Handlingsplan for samisk språk
- Overordnet krisehandteringsplan m/delplaner
- Overordnet beredskapsplan
- Lønnspolitisk plan
- Styringsdel i Plan for helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Mål og tiltak for perioden 2024-2027

Mål for 2024

Hovedmål for 2022 er Økonomisk og strukturell omstilling, bedre kvalitet og samarbeid.

- Økonomisk og strukturell omstilling
 - Se på måter å opprettholde en god beredskap på tross økonomiske utfordringer.
 - Lage ny brannordning for Kautokeino kommune
- Bedre kvalitet
 - Fortsette å bygge opp kompetansen til brannkonstablene, og vedlikeholde denne.
 - Se på måter å forkorte utrykningstiden på, hvordan effektivisere innsats på hendelsessted og hvordan forbedre samhandling
 - Bruke kommunens nettside til å presentere tjenestene og oppgavene til Brann og feiing
- Samarbeid

ENHET FOR BRANN OG FEIING -

- Mer samarbeid med de andre utrykningsetatene, og med andre kommuner.

Mål og tiltak knyttet opp mot samfunnsdelen og FN's bærekraftsmål

Kolonne D/I/O = D betyr at det er et driftstiltak. I betyr at det er et investeringstiltak. O betyr omstillingsprosjektet.

SD = samfunnsdel, numrene er fra målene i vedtatt samfunnsdel av kommuneplanen.

FN= FN's bærekraftsmål

Mål	Tiltak	Budsjett	Målindikator	D/I/O	2024	2025	2026	2027
SD 1.2 j)	Bidra til samfunnssikkerhet		Antall utrykninger	D	x	x	x	x
SD 6.3 c)	Fungerende feiertjeneste		Antall tilfredse innbyggere	D	x	x	x	x
SD 6.4 b)	Godt psykososialt arbeidsmiljø		Oppmøte på øvelser og utrykninger	D	x	x	x	x
SD 6.4 c)	Godt helsefremmende arbeidsmiljø		Helseundersøkelser Sykemeldinger	D	x	x	x	x
SD 6.4 e) FN 5	Bidra til likestilling		Kjønnsfordeling	D	x	x	x	x

SD 1.2 j) Brannvesenet skal gjennom forebyggende arbeid bidra til god samfunnssikkerhet innenfor brannvesenets arbeidsområder. Brannvesenet skal videre ha en beredskap som skal sikre at konsekvensene ved en brann eller annen uønsket hendelse blir lavest mulig for liv, helse, miljø og materielle verdier. Befolkningen skal føle seg trygge på at det finnes et velfungerende brannvesen.

SD 6.3 c) Kommunens feiertjeneste skal fungere godt og innenfor lovverket.

SD 6.4 b) Et godt arbeidsmiljø er viktig for trivsel, samhandling og sikkerhet for brannmannskapene. På uønskede hendelser skal mannskapene jobbe sammen og skal kunne stole på hverandre. Godt arbeidsmiljø resulterer i lavt sykefravær og bedre oppmøte på øvelser/utrykninger.

SD 6.4 c) Det er høyt fokus på helse. God helse øker effektiviteten i brannvesenet. Det er derfor viktig at mannskapene har riktig vernebekledning/utstyr for å skjerme seg mot farlige gasser og røyk på utrykninger. Kontaminert bekledning og utstyr skal behandles forsvarlig og pakkes særskilt på skadested ved endt oppdrag. Dette skal forebygge senskader, f.eks. kreft.

SD 6.4 e) Brannvesenet skal være en attraktiv arbeidsplass også for kvinner. Dette har vi lyktes godt med og vil fortsatt jobbe for det. Dette er også et av FN's bærekraftsmål.

ENHET FOR BRANN OG FEING -

Eventuelle mål og tiltak ikke er knyttet om mot fastsatt målstruktur

9. Økonomisk og strukturell omstilling
10. Tjenestekvalitet
11. Samarbeid
12. Samisk språk (fra samfunnsdelen)

Mål	Tiltak	Budsjett	Målindikator	D/I/	2024	2025	2026	2027

Tiltak som ikke blir vedtatt/prioritert

Sikring av høy etisk standard

Tiltak som allerede er iverksatt for å sikre en høy etisk standard

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

Økonomiske rammer

Endringer

Tiltak som er redusert i budsjettforslag fra enheten:

Nye tiltak som ligger i budsjettforslag fra enheten:

Driftsbudsjett

Enhet	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2025	Budsjett 2027
Inntekter	-1 010 522	-1 731 522	-1 731 522	-1 731 522	-1 731 522
Utgifter	4 519 000	5 878 947	5 878 947	5 878 947	5 878 947
Netto ramme	3 508 478	4 147 425	4 147 425	4 147 425	4 147 425

Investeringsbudsjett

Enhet	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
Inntekter	0	0	0	0	0
Utgifter	0	0	0	0	0
Netto ramme	0	0	0	0	0

Klimabudsjett

Generelt

Et klimabudsjett gir en oversikt over klimagassutslippene og de konkrete tiltakene som skal bidra til å redusere utslippene. Målet er at Kautokeino skal fokusere på gode klima- og miljøtiltak. For å redusere kommunens klimafotavtrykk skal vi bygge robuste og fremtidsrettede bygg og forvalte ressursene våre på en bærekraftig måte. Vi skal jobbe systematisk for å sikre naturmangfold og økosystemer på land og under vann. Gjennom utvikling og sikring av infrastruktur og bebyggelse skal vi gjøre Kautokeino mer robust mot fremtidige klimaendringer.

Klimastatistikk

Kautokeino kommune er en kommune hvor klimagassopptak er større enn klimagassutslipp. Som Norges største kommune i areal er det mye vann, myr og skog, som bidrar til opptak av klimagasser. Selv om data som gjelder klimagassopptak er fra 2015, skal ikke den totale arealbruken være så vesentlig forandret at bildet blir motsatt.

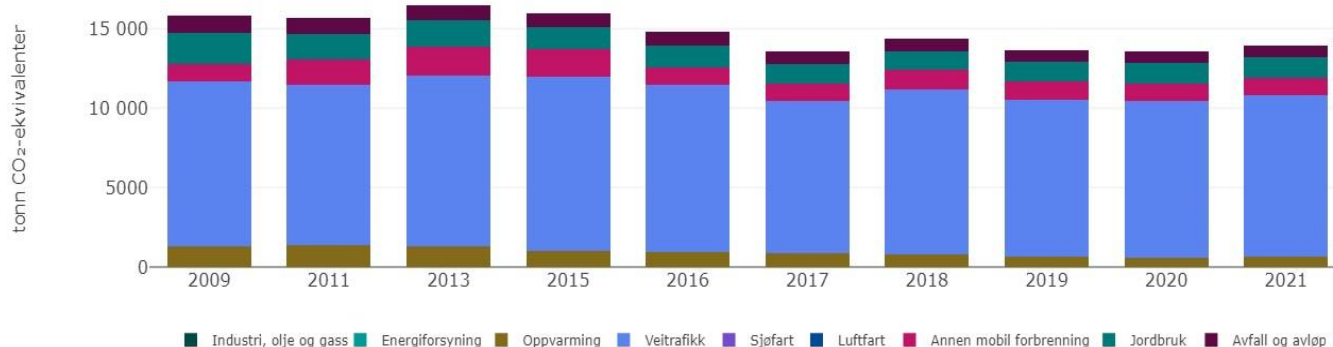
Den største utslippskilden i kommunen er veitrafikk, hvor tunge kjøretøy er den største kilden til utslipp. E45 går gjennom kommunen, en stor transportkorridor for tungtransport til og fra Finnmark.

Klimagassutslipp

Siste oppdaterte statistikk over klimagassutslipp viser tall fra 2021, hvor klimagassutslipp i Kautokeino kommune utgjorde 13 942,70 i tonn CO₂-ekvivalenter. CO₂-ekvivalenter betyr at utslippene for hver gass vektet etter gassens globale oppvarmingspotensial (GWP).¹²

Sektorfordelte utslipp per år Kautokeino - Guovdageaidnu

Kilde: Miljødirektoratet

Kilde: Miljødirektoratet¹³

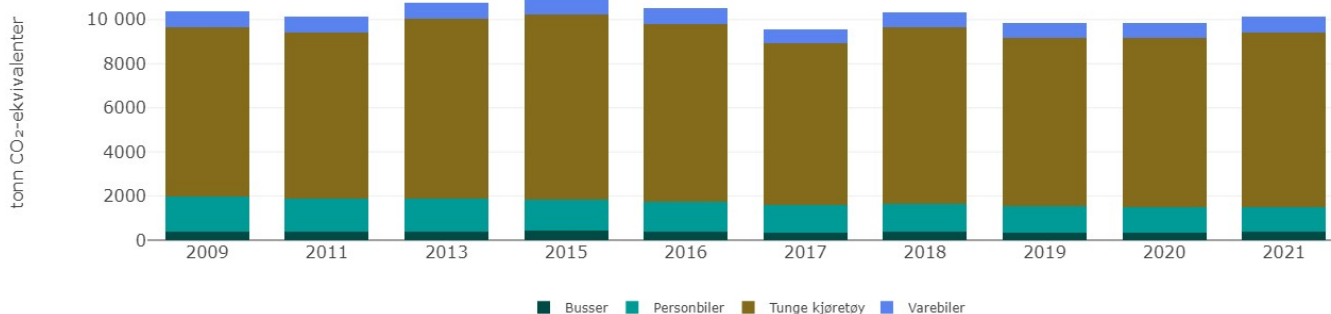
¹² [Miljødirektoratet – tabell for omregning til CO₂-ekvivalenter](#)

¹³ Data fra Miljødirektoratet pr 25.10.2023 – Utslipp av klimagasser i kommuner og fylker

KLIMABUDSJETT -

Utslipp fra veitrafikk Kautokeino - Guovdageaidnu

Kilde: Miljødirektoratet

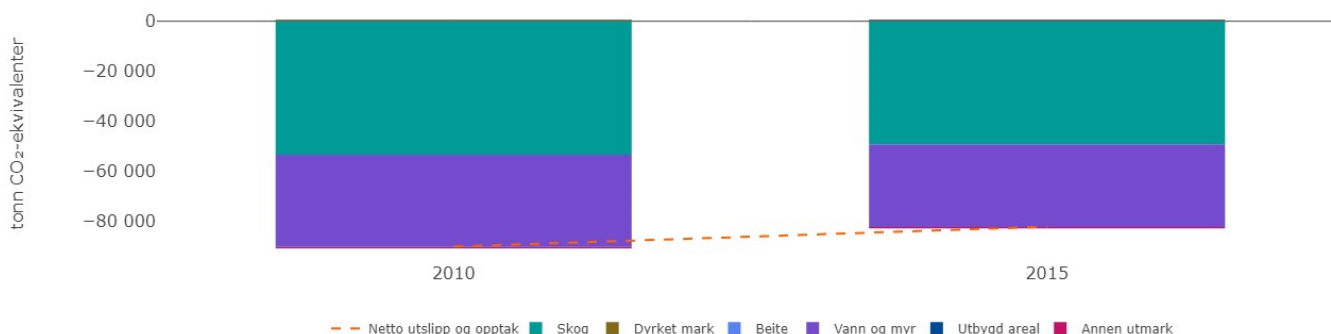
Kilde: Miljødirektoratet

Klimagassopptak.

Informasjon om opptak av klimagasser fra arealbruk og arealbruksendringer er ikke oppdatert siden 2015. I 2015 viser oversikt fra Miljødirektoratet at netto opptak av klimagasser i kommunen utgjorde 82 200 (tonn i CO₂-ekvivalenter). Kommunens netto utslipp av klimagass i 2015 utgjorde 15 936 tonn i CO₂-ekvivalenter.¹⁴ Kautokeino har altså større opptak enn utslipp av klimagasser.

Utslipp og opptak av klimagasser (tonn CO₂-ekvivalenter) Kautokeino - Guovdageaidnu

Kilde: Miljødirektoratet/Nibio

Eksisterende klimatiltak

Følgende klimatiltak er igangsatt (ikke utfyllende liste):

- Kommunens bilpark er fornyet i 2023. Fossile biler er byttet ut med elbiler
- Byttet ut alle oljefyr med elkjeler
- Kildesortering innført i enkelte bygg

¹⁴ [Miljødirektoratets oversikt over klimagassopptak for kommuner](#)

KLIMABUDSJETT -

Kommunen vurderer fremtidige investeringsprosjekter med fokus på klima og bærekraft. Der investeringene tilfredsstiller kravene til grønne lån, søkes det om lån med grønne vilkår. Bankene tilbyr lavere rente til prosjekter med en tydelig miljø- og klimaambisjon. På den måten bidrar kommunen til reduksjon i klimagassutslipp, og får i tillegg en lavere rentekostnad. Den nye grunnskolen i Kautokeino kommune er finansiert med grønne lån. Denne investeringen alene bidrar til at Kautokeino kommune reduserer sine klimagassutslipp med 1,86 tonn.

Klimatiltak for 2024-2027

Følgende tiltak planlegges gjennomført i planperioden:

- Fortsette innføring av kildesortering i kommunale bygg
- Vurdere klima- og miljøperspektiv i alle nye investeringsprosjekt, og søke om grønne lån
- Forbedre ladestruktur for kommunale tjenestebiler
- Gjennomføre energiøkonomisering i kommunale bygg
- Kautokeino kommune skal bruke offentlige anskaffelser som et effektivt virkemiddel for å nå klima- og miljømål, ved å påvirke leverandørmarkedet til mer miljøvennlige løsninger. Våre anskaffelser skal gjennomføres med en tydelig miljøprofil og kommunen må redusere unødvendige anskaffelser og fokusere på anskaffelser hvor reparasjon, renovering og gjenbruk står sentralt. Dette vil i mange tilfeller kunne føre til reduserte drifts- og investeringskostnader

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

Lovpålagte budsjettskjema

BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT 1A

Post	(tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026	2027
1	Rammetilskudd	-204 507	-217 353	-213 106	-211 207	-209 558
2	Inntekts- og formuesskatt	-63 634	-63 209	-62 772	-62 335	-61 898
3	Eiendomsskatt	-3 493	-3 631	-3 631	-3 631	-3 631
4	Andre generelle driftsinntekter	-1 319	-1 319	-1 319	-1 319	-1 319
5	SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-272 953	-285 512	-280 828	-278 492	-276 406
6	Sum bevilgninger drift, netto	258 957	263 338	260 186	259 356	256 413
7	Avskrivinger	10 542	24 100	24 100	24 100	24 100
8	SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	269 499	287 438	284 286	283 456	280 513
9	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-3 454	1 926	3 458	4 964	4 107
10	Renteinntekter	-3 626	-6 269	-6 495	-6 732	-6 569
11	Utbytter	-1 120	-120	-120	-120	-120
12	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
13	Renteutgifter	21 360	25 224	21 726	20 723	18 534
14	Avdrag på lån	21 863	22 474	21 404	20 820	19 585
15	NETTO FINANSUTGIFTER	38 477	41 309	36 515	34 691	31 430
16	Motpost avskrivinger	-10 542	-24 100	-24 100	-24 100	-24 100
17	NETTO DRIFTSRESULTAT	24 481	19 134	15 873	15 554	11 436
	Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0
18	Overføring til investering	800	900	900	900	900
19	Avsetninger til bundne driftsfond	642	620	620	620	620
20	Bruk av bundne driftsfond	-3 269	-3 211	-2 743	-2 743	-2 743
21	Avsetninger til disposisjonsfond	1 058	500	0	-500	-500
22	Bruk av disposisjonsfond	-23 712	-17 943	-14 651	-13 831	-9 714
23	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
	SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-24 481	-19 134	-15 873	-15 554	-11 436
	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

BUDSJETTSKJEMA 1B- FORDELING DRIFT PÅ ENHETER

(tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026	2027
Sum bevilgninger drift, netto fra 1A	258 957	263 338	260 186	259 356	256 413
Sentrale styringsorgan					
Driftsinntekter	-58	-73	-73	-73	-73
Driftsutgifter	4 804	4 972	4 972	4 972	4 972
Netto	4 746	4 899	4 899	4 899	4 899
Kommunedirektør stab støtte					
Driftsinntekter	-10 020	-9 687	-9 037	-3 537	-3 537
Driftsutgifter	41 682	39 173	38 204	30 874	30 874
Netto	31 662	29 486	29 167	27 337	27 337
Kultur og oppvekst					
Driftsinntekter	-26 569	-22 029	-23 029	-23 029	-23 029
Driftsutgifter	113 435	106 086	106 037	105 935	105 235
Netto	86 866	84 057	83 007	82 906	82 206
Helse og omsorg					
Driftsinntekter	-29 443	-31 513	-31 513	-31 513	-31 513
Driftsutgifter	137 115	141 595	141 395	141 395	141 395
Netto	107 672	110 082	109 882	109 882	109 882
NAV - sosiale tjenester					
Driftsinntekter	-755	-385	-385	-385	-385
Driftsutgifter	11 083	8 794	8 794	8 794	8 151
Netto	10 328	8 409	8 409	8 409	7 766
Teknisk					
Driftsinntekter	-23 085	-25 294	-25 294	-25 294	-25 294
Driftsutgifter	53 776	55 175	54 105	54 105	54 105
Netto	30 691	29 881	28 811	28 811	28 811
Brannvern					
Driftsinntekter	-693	-1 414	-1 414	-1 414	-1 414
Driftsutgifter	4 519	5 874	5 874	5 874	5 874
Netto	3 826	4 460	4 460	4 460	4 460
Felles finanser					
Driftsinntekter	-9 489	-8 769	-8 769	-8 769	-8 769
Driftsutgifter	-7 345	834	321	1 421	-179
Netto	-16 833	-7 935	-8 448	-7 348	-8 948
SUM DRIFT FORDELT ENHETER	258 957	263 338	260 186	259 356	256 413
<i>Differanse mellom skjema 1A og 1B</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

BUDSJETTSKJEMA 1C - NETTO RAMMER FORDELT PÅ ENHETER

<i>(tall i hele tusen)</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Sentrale styringsorgan	4 746	4 899	4 899	4 899	4 899
Kommunedirektør stab støtte	28 933	27 056	26 956	26 956	26 956
Kultur og oppvekst	82 291	75 656	75 894	75 292	74 592
Helse og omsorg	107 134	109 517	109 317	109 317	109 317
NAV - sosiale tjenester	10 328	7 909	7 909	7 909	7 766
Teknisk	29 416	29 018	27 948	27 948	27 948
Brannvern	3 508	4 147	4 147	4 147	4 147
Felles finanser	-266 356	-258 202	-257 069	-256 468	-255 625
	0	0	0	0	0

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

Økonomisk oversikt drift 1D					
Post (tall i hele kroner)	2023	2024	2025	2026	2027
1 Rammetilskudd	-204 507	-217 353	-213 106	-211 207	-209 558
2 Inntekts- og formuesskatt	-63 634	-63 209	-62 772	-62 335	-61 898
3 Eiendomsskatt	-3 493	-3 631	-3 631	-3 631	-3 631
4 Andre skatteinntekter	-620	-620	-620	-620	-620
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-699	-699	-699	-699	-699
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-66 122	-61 025	-61 375	-55 875	-55 875
7 Brukerbetalinger	-9 633	-10 519	-10 519	-10 519	-10 519
8 Salgs- og leieinntekter	-24 357	-27 621	-27 621	-27 621	-27 621
9 SUM DRIFTSINNEKTER	-373 065	-384 677	-380 343	-372 507	-370 421
10 Lønnsutgifter	212 709	215 514	209 358	209 358	208 115
11 Sosiale utgifter	28 041	26 874	32 517	33 617	31 917
12 Kjøp av varer og tjenester	91 338	94 497	92 627	92 527	92 527
13 Overføringer og tilskudd til andre	26 981	25 617	25 199	17 868	17 868
14 Avskrivninger	10 542	24 100	24 100	24 100	24 100
15 SUM DRIFTSUTGIFTER	369 611	386 603	383 801	377 470	374 527
16 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-3 454	1 926	3 458	4 964	4 107
17 Renteinntekter	-3 626	-6 269	-6 495	-6 732	-6 569
18 Utbytter	-1 120	-120	-120	-120	-120
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	21 360	25 224	21 726	20 723	18 534
21 Avdrag på lån	21 863	22 474	21 404	20 820	19 585
22 NETTO FINANSUTGIFTER	38 477	41 309	36 515	34 691	31 430
23 Motpost avskrivninger	-10 542	-24 100	-24 100	-24 100	-24 100
24 NETTO DRIFTSRESULTAT	24 481	19 134	15 873	15 554	11 436
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat:</i>	0	0	0	0	0
25 Overføring til investering	800	900	900	900	900
26 Avsetninger til bundne driftsfond	642	620	620	620	620
27 Bruk av bundne driftsfond	-3 269	-3 211	-2 743	-2 743	-2 743
28 Avsetninger til disposisjonsfond	1 058	500	0	-500	-500
29 Bruk av disposisjonsfond	-23 712	-17 943	-14 651	-13 831	-9 714
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-24 481	-19 134	-15 873	-15 554	-11 436
32 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING 2A

Post (tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026	2027
1 Investeringer i varige driftsmidler	66 583	36 040	12 027	400	400
2 Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	800	900	900	900	900
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0	0
6 SUM INVESTERINGSUTGIFTER	67 383	36 940	12 927	1 300	1 300
7 Kompensasjon for merverdiavgift	0	0	0	0	0
8 Tilskudd fra andre	-3 494	0	0	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
13 Bruk av lån	-59 089	-35 506	-12 027	-400	-400
14 SUM INVESTERINGSINNTEKTER	-62 583	-35 506	-12 027	-400	-400
15 Videreutlån	20 000	10 000	10 000	10 000	0
16 Bruk av lån til videreutlån	-20 000	-10 000	-10 000	-10 000	0
17 Avdrag på lån til videreutlån	2 567	3 421	3 836	4 176	4 242
18 Mottatte avdrag på videreutlån	-1 200	-1 233	-1 502	-3 708	-4 191
19 NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	1 367	2 188	2 334	468	51
20 Overføring fra drift	-800	-900	-900	-900	-900
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
22 Bruk av bundne investeringsfond	-4 367	-2 188	-2 334	-468	-51
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-1 000	-534	0	0	0
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-6 167	-3 622	-3 234	-1 368	-951
27 Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING 2B					
Beskrivelse investering	2023	2024	2025	2026	2027
(tall i hele tusen)					
Digitalisering	2 500	2 500	0	0	0
Kjøkken (29100031)	4 000	1 900	0	0	0
iPader og PC-er til skoleklasser KST 2/23	400	400	400	400	400
Markan-Europan	172	172	0	0	0
KBA1	527	340	0	0	0
Kommunedelplan for Maze	750	720	0	0	0
Reguleringsendring Hannomaras industriområde KST 2/23	300	263	0	0	0
Reguleringsendring Loankodievva boligfelt KST 2/23	300	271	0	0	0
Digitalisere byggesaksarkiv	200	200	0	0	0
Sikring av vannverk KST 2/23 - selvkost	1 000	941	0	0	0
Renovering kommunal infiltrasjon	541	541	0	0	0
Driftskontroll og overvåking - selvkost KST 73/21	1 524	1 524	0	0	0
Vannledning ny videregående skole og teater KST 4/22	2 150	2 150	0	0	0
Pumpestasjon Boaronjarga KST 2/23 - selvkost	2 500	2 313	0	0	0
Oppvekstsenter Maze	0	3 725	0	0	0
Forprosjekt ny skole	3 059	0	0	0	0
Forprosjekt ny barnehage	0	3 469	0	0	0
ENØK 2020	3 626	3 426	3 627	0	0
Driftsbase for bygningsdrift	0	0	8 000	0	0
Erstatning nedbrente boliger i Boaronjarga 3 og 5 - KST 20/23	6 494	0	0	0	0
Midlertidige skolelokaler ved bygging av ny skole - KST 2/21	8 357	7 182	0	0	0
Bygging ny grunnskole Kautokeino KST 22/21	20 420	0	0	0	0
Skifte led-belysning gatelys KST 22/22	3 000	100	0	0	0
Asfaltering vegvedlikeholdsplan KST 2/23	4 500	3 758	0	0	0
Strømmålere på gatelys KST 37/21	963	145	0	0	0
					0
Sum investeringer i varige driftsmidler	67 283	36 040	12 027	400	400
Egenkapitalinnskudd KLP - investering i aksjer	800	900	900	900	900
Sum investeringsutgifter	68 083	36 940	12 927	1 300	1 300
Videreutlån	20 000	10 000	10 000	10 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	2 567	3 421	3 836	4 176	4 242
Sum investeringsutgift på videreutlån	22 567	13 421	13 836	14 176	4 242
Bruk av lån til egne investeringer	-59 789	-36 040	-12 027	-400	-400
Bruk av lån til videreutlån	-20 000	-10 000	-10 000	-10 000	0
Tilskudd fra andre	-3 494	0	0	0	0
Overføring fra drift	-800	-900	-900	-900	-900
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 200	-1 233	-1 502	-3 708	-4 191
Bruk av fondsmidler	-5 367	-2 188	-2 334	-468	-51
Sum finansiering	-90 650	-50 361	-26 763	-15 476	-5 542

LOVPÅLAGTE BUDSJETTSKJEMA -

OVERSIKT OVER GJELD OG ANDRE VESENTLIGE LANGSIKTIGE FORPLIKTELSER 3A					
(tall i hele tusen)	2023	2024	2025	2026	2027
Lån til investeringsformål	472 012	449 538	428 134	407 314	387 729
Lån til videre utlån - startlån	79 406	85 984	92 148	97 972	93 731
Sum lån	551 418	535 522	520 282	505 286	481 460
- herav selvkostlån	23 197	22 092	2 140	20 017	19 055
Nye lån til investeringsformål	11 650	3 900	8 400	400	400
Nye lån til videre utlån - startlån	20 000	10 000	10 000	10 000	0
Sum nye låneopptak	31 650	13 900	18 400	10 400	400

Kommunestyrets vedtak sak 77/23

Kommunestyrets vedtak, med 11 mot 8 stemmer:

1. Handlingsprogram 2024-2027 vedtas med de mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som kommer frem av handlingsprogramdokumentet.
2. Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027
 - a. Driftsbudsjettet vedtas i henhold til budsjettskjema 1A Bevilgningsoversikt drift, 1B Bevilgningsoversikt drift fordelt på enheter, 1C Bevilgningsoversikt fordeling av netto budsjetttrammer på enheter og 1D Økonomisk oversikt drift.
 - b. Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til budsjettskjema 2A Bevilgningsoversikt investering, 2B Detaljert investeringsoversikt og 3A Oversikt over gjeld og andre langsiktige forpliktelser.
 - c. Årsbudsjettet er bindende og kan bare endres av kommunestyret selv, eller i samsvar med reglement for delegering av økonomiske og administrative fullmakter vedtatt av kommunestyret.
 - d. Enhetene vår tildelt netto budsjetttrammer etter budsjettskjema 1C.
 - e. Investeringsrammen settes inntil kroner 49 961 000, hvorav investeringsutgifter i varige driftsmidler utgjør kroner 35 640 000, avdrag på lån til videreutlån utgjør kroner 3 421 000, videreutlån startlån utgjør kroner 10 000 000 og egenkapitalinnskudd KLP utgjør kroner 900 000, jfr. budsjettskjema 2B.
3. Låneopptak
 - a. Kommunestyret godkjenner en låneramme for 2024 på inntil kroner 3 500 000 for å finansiere nye netto bevilgninger til egne investeringer jfr. kommuneloven §14-15 første ledd.
 - b. Kommunestyret godkjenner en låneramme for 2024 på kroner 10 000 000 for å finansiere startlån fra Husbanken til videre utlån jfr. kommuneloven §14-17.
 - c. Kommunedirektør gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår for nevnte lånerammer.

Lånene tas opp ved behov og etter en totalvurdering av behov for likviditet, vurdering av risiko og mulighet for positiv avkastning. Kommunedirektør får fullmakt til å godkjenne låneinstitusjon, lånevilkår og avdragstid.

4. Skatt på inntekt og formue fastsettes i henhold til det høyeste skatteøre som Stortinget vedtar.
5. Kommunestyret vedtar formannskapetets innstilling til økonomiplan 2024-2027 og årsbudsjett 2024 med følgende endringer:

Suohkanstivrras leat vuordámušat ahte nuppástuhttinprošeavttain "mii čavget suitit" buktá boahtte jagis čovdosiid mot balanseret ekonomiiaplána dispafoandda haga.

Suohkanstivrra vällje ruhtadit dáid doaimmaid lassin 2024 doaibmabušehttii:

003: Lasihit muohtaboltunfoanda	150 000
009: báikkálaš doarjja Eaktodáhtolašguovddáži	100 000

KOMMUNESTYRETS VEDTAK SAK 77/23 -

014: Prošeakta mas lea mihttu luvvet ruđaid investeremiidda	200 000
011: Kulturviesu dáhkki	720 000
022: Inventar til kjøkken på helse	200 000
Ruhtaduvvojit dispafoandain	

Suohkanstivrra mañida daid doaimmaid ja investeremiid:

003: Divodit dáhki suohkanviesus	2025
001,002 PC, Ipad	2025

Suohkanstivrra bivdá suohkandirektevrra ráhkkanahhtit dáid áššit suohkanstivrii:

- Ollislaš rekrutteren- ja bisuhan strategiijaplána suohkanii mas ulbmil lea rekruteret ja bisuhit fágabargiid suohkanis njukčamánu suohkanstivrii.
- Rahpat nuoraidviesu nuoraide.
- Ovttasráđiin girkuin hutkat ođđa ulláha hukset.
- Hutkat movt sáhttit ásahit činu fálaldaga nu movt dát lei dás muhtin jagi áigi.
- Go oastimat inventáraid leat čađahuvvon dearvvašvuodaguovddáža gievkkanii ja biebmobuhtahan vejolašvuolta lassána bivdá suohkanstivrra ráhkadit plána ásahit skuvlabiebmu skuvllaide
- Ovdal geasi boahhte jagi ovddidit proseassaplána mo bargat oččodit suohkanii viiddiduvvon spesialistadearvvašvuodafálaldaga (erenomážit psykiatriijas, gárrenmirkosuorggis ja somatihkas. Seamma proseassaplánas berre maid jurddašit mo galgá ovddidit áigumušaid háhkat røntgenrusttega ja seallamirkorusttegiid).
- Ásahišgoahtit vuogádaga suohkanis man bokte sáhttit divodit meahcceluottaid jekkiid rastá ja vujohatbáikkiin ja kártet gokko lea dárbu divodemiide.
- Iskat ja árvvoštallat makkár kvalitehta lea jávrriin (čázis ja guliin) suohkanis main lea fierbmungielddus ja árvvoštallat ahte galgá go rahpat jávrriid main lea fierbmun gielddus guollebivdui

Investeringsbudsjett:

Det skal kjøpes Ipader og pc'er til elevene på grunnskolen hvert år, KST 2/23. Dette må inn i investeringsbudsjettet slik:

3320.02030.202.33201 kr 400 000. Dette dekkes ved opptak av lån.

Dette skal inn imellom de to tabellene, under helse og sosial, tiltakstabell og driftsbudsjett.

«Sikring av høy etisk standard»

Tiltak som allerede er iverksatt for å sikre en høy etisk standard

Etisk hus som inneholder oppdaterte etiske retningslinjer, samspillsregler og veiviser for bruk av sosiale medier for ansatte og politikere i Kautokeino kommune.

KOMMUNESTYRETS VEDTAK SAK 77/23 -

Tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard

Medarbeiderplattform for ansatte i Kautokeino, del av det etiske hus. Beskriver samspillet mellom ansatte innad i kommunen.

Økonomiske rammer

Endringer

Fra 2023 til 2024 er det økning på netto ramme på kr 2 183 149,-.

Endringer i tillegg til lønnsvekst består av 4 årsverk økning til BPA tjenesten, 2 årsverk økning ved helse, 0.68 årsverk er redusert på sykehjem og hjemmetjenesten. Totalt gir det en økning på 5.18 årsverk for 2024. Man har økt inntekter på egenandel og sykepengerefusjon.

MBSS er tatt med i budsjett for 2024, 2025, 2026 og 2027.

Helse og omsorg har tatt en gjennomgang av budsjett for 2024 og budsjetter så marginalt som mulig og med det pasientgrunnlaget vi hadde under budsjettering (november 2023). Hvis noe uforutsatt skulle skje vil man trenge en budsjettregulering i 2023.

Tiltak som er redusert i budsjettforslag fra enheten:

Redusert saksbehandlerstilling fra juli.

Nye tiltak som ligger i budsjettforslag fra enheten: Ingen»

Suohkanstivra bivdá suohkandirektevrra ráhkkanahhtit ášši suohkanstivrii movt dearvvašvuodáguovddáža ođđa gievkkan sáhtašii adnot ráhkadit ja fállat nuvttá liegga skuvlaborramuša vuodđoskuvlla ohppiide, ja árvvoštallat lea go vejolaš vuovdit gaskabeaibiepmu doaibmaguovddáži.

Suohkanstivra bivdá suohkandirektevrra kártet ja guorahallat movt buoridit vuorasolbmuid ássan- ja loaktineavttuid vuorasolbmuid ráđi cealkámuša vuodul.